

258735

Саидишвар КАМОЛОВ

ГИРЕХ ДАР ГУЛУ

Саиданвар КАМОЛОВ

Гиреҳ дар гулӯ

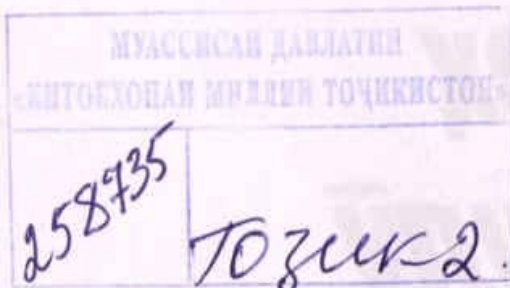
**Душанбе
2011**

ББК 84. тоҷик 7-4

К-24

Муҳаррирон: Раҷаб Мардон
Абдурақиб Қодиров

Масъули нашр: Рустам Иброҳимов

Асари мазкур бозгӯи сарнавишти ҷавонест, ки ба доми ифротгараён афтода, ба мисири гумроҳӣ қадам мегузорад ва иштибоҳи худро хело дер дарк мекунад. Гояи асар мавзӯи рӯз буда, он хосияти тарбиявӣ дорад ва барои аз фикри ифротӣ дур нигоҳ доштани ҷавонон нигаронида шу-дааст. Китоб ба доираи васеи ҷомеа тавсия ме-гардад.

ISBN 978-99947-710-7-3

000187605

Китобхонаи миллии Тоҷикистон

Эпиграф:

**Шарҳи он қиссаи ҷонсӯз мапурс,
Рӯзе, ки рафт, он рӯз мапурс.**

Махфӣ

№ 1

**Ба сардори Раёсати
амнияти
вилояти Хатлон
Маҳмудов С.**

ФАВРӢ

Аз рӯи ахбори аз шабакаҳои мӯътамад ба дастонида
рӯзҳои наздик гурӯҳе ё фарде бо мақсади қочоқ сарҳади
давлатиро бо Давлати Ислонии Афғонистон дар минтақаи
тахти муҳофизати отряди сарҳади Панҷ ғайриқонунӣ
убур хоҳад намуд. Раёсати амнияти вилояти Хатлон ва-
зифадор карда мешавад, ки низомии ҳифзи сарҳадро дар ин
минтақа пурзӯр намуда, ҷиҳати боздошти вайронкунанда-
гони речаи сарҳадӣ чорабиниҳои фавриро ба роҳ монанд

**сардори Раёсати контрразведкаи
Вазорати амнияти ҷумҳурӣ
полковник Рамазон Ризвонов**

Вақте барқияи мазкур ба воситаи алоқаи махсуси хизмат ба қисми навбатдори Раёсати амнияти вилояти Хатлон расид, акрабаки соат дар болои рақами дуи шаб қарор дошт. Навбатдори масъул майор Боронов дар аввал бо дарки садоқати касбӣ ва тартиби амал дар сурати қабули чунин барқияҳои фаврӣ хост сардори Раёсатро аз мазмуни барқияи воридшуда огоҳ созад. Аммо чӣ фикре аз сараш гузашт, ки аз райъяш гашт. Бо гузашти чанд дақиқа матни барқияро дубора аз назар гузаронида, беихтиёр гӯшии телефонро ба даст гирифт. Аз дафтари сабти телефонҳои кормандони масъул рақами телефони манзили зисти сардорро пайдо намуд. Охир ӯ ин рақами телефонро медонист – ку. Пас чаро аз дафтари сабти телефонҳо ин рақамро чӯё шуд? Шояд таъсири хастагӣ ва беҳобӣ бошад. Ба ёдаш расид, ки то вақти ба руҳсатӣ баромаданааш чанд рӯзи дигар мондааст ва ҳатман аз рӯи нақшаи қаблан кашидаи худ истироҳат намуда, дубора бо нерӯи дучанд боз фаъолиятро дар ҷодаи масъул – таъмини амнияти миллӣ аз сар хоҳад гирифт.

Гуширо ба болои дастгоҳи телефон гузошта, қатъиян қарор дод, ки субҳ ҳангоми супоридани навбатдорӣ ва гузоришдиҳӣ ба сардор ӯро аз барқияи воридшуда хабардор хоҳад намуд. Бе ин ҳам то оғози рӯзи нав чанд соати башумор мондааст ва бедор намудани сардор ҷойи зарурат надорад.

Субҳ аз рӯи тартиби муқарраршуда афсарони навбатдори ҷузъу томҳои тобеъ ба навбатдори масъули раёсати амнияти вилоят оид ба чигунагии вазъияти минтақаи таҳти муҳофизаташон гузориш медоданд. Гузоришҳои афсарони навбатдори воҳидҳои сарҳадӣ ба мисли ҳамарӯза якранг буд: вазъи сарҳад орому босубот аст, ягон ҳодисаи ғайриҷашмдошт ба вуқӯъ напайваस्ताаст. Аммо гузориши афсари навбатдори отряди сарҳади Панҷ барои навбатдори масъули раёсат ғайриинтизор садо дод:

- Рафиқ майор, иҷозат диҳед арз кунам. Дар километри 2, заставаи 12 тахминан соати 4¹⁵ дақиқаи шаб шахси номаълум хати сарҳадро ғайриқонунӣ вайрон намуда, ба ҷониби кишвари ҳамсоя гузаштааст.

БОНГ

Баробари анҷоми гузориш дар дидбонгоҳ бонги хатар бархост. Аввалин гурӯҳи фаврӣ вақти ба ҷойи ҳодиса расидан пайи пойи сарҳадшиканро дид ва гирду атрофро аз назар гузаронид. Аз мардуми маҳаллаи дар наздикии посбонгоҳ истиқоматдошта нахустин касе, ки гурӯҳи махсуси сарҳадӣ бо ӯ вохӯрда, дар мавриди он ҳодиса сӯҳбат намуд, посбон – танзимгари истгоҳи обкашонӣ буд. Ба қавли вай як рӯз пеш як марди ношиноси аз аҳолии деҳаи худашон набударо дучор омадааст, ки рафтору амал ва суолу кунҷковиаш шубҳанок ба назар мерасид. Бошандагони дигари маҳаллаи истиқомати атроф, ки сарҳадчиён бо онҳо дар сари киштзорҳояшон сӯҳбат намуданд, гуфтаҳои пирамарди посбонро тасдиқ намуданд.

Нақши пойҳои марзшикан боиси тааҷҷуби сарҳадчиён гардид. Гӯё касе на сарҳади Тоҷикистонро вайрон карда, ба тарафи муқобил фирор намудааст, балки аз ҷониби Афғонистон ба қаламрави кишвари мо ворид гаштааст. Вақте аниқтар из ва тарзи поймониро омӯхтанд, равшан шуд, ки марзшикан ба хотири гумроҳ сохтани сарҳадбонон ақибнокӣ рафта, хостааст дигарон чунин фикр кунанд, ки касе аз ҷониби давлати ҳаммарз ба хоки Тоҷикистон қадам гузоштааст. Лек ӯ дар ин тахмини худ хато карда буд: вақте инсон қафнонокӣ ҳаракат мекунад, вазнинии қадаммонӣ ба пошнаи пой, дар ҳолати муқаррари роҳгардӣ бошад, вазн бештар ба қисмати ангуштони по рост меояд.

МАШВАРАТ

Майор Боронов тамоми маълумоти фаврӣ ва ахбори ҷамъовардаи худро ба тартиб дароварда, рақами телефони манзили истиқомати сардори раёсат, полковник Маҳмудовро гирифт. Ў дар лаҳзаи аввал чӣ гуна ба сардор фаҳмонидани асли воқеаи рӯйдодаро наметодист. Аммо баробари шунидани садои сардор аз ҳодисаи рӯйдода батафсил огоҳӣ дод. Полковник Маҳмудов Сафаралӣ баъди шунидани гузориш фармуд, ки то омадани ӯ ҳамаи шахсони масъули раёсатро таъҷилан даъват намуда, ба баргузори ҷаласаи фаврӣ омодагӣ бинанд.

Ӯ гӯшии телефонро ба ҷояш гузошту чанд фарзияи эҳтимолиро аз мадди назар гузаронд. Полковник Маҳмудов, ки соҳиби собиқаи тӯлони корӣ дар мақомоти амният буд, сабаб ва заминаҳои чунин кирдори ҷинояткоронаро дар зеҳни худ пайдо намудан меҳост: оё марзро қочоқчиёни маводи нашъавар раҳна намуданд, ки минбаъд нияти ба роҳ мондани интиқоли гайриқонунии чунин маводро доранд? Оё чунин амал ҳалалдор намудани амнияти сиёсии давлатро дар пай надорад? Шояд ҷинояткоре аз таъқиби қонун фирор намуда, дар кишвари ҳамсоя паноҳ бурдааст? Ё имкон дорад, мисли ҳодисаи соли гузашта рухдода, кадоме аз мардуми маҳали наздимарзӣ, чунин амали ноогоҳонаро анҷом додаст? Пас чаро маҳз шабона?

Саволҳои бечавоб, фарзияҳои гуногун пайи ҳам дар паҳнои зеҳни полковник Маҳмудов якдигарро иваз мекарданд. Ў мисли дигар кормандони варзидаи мақомоти амният дар мактаби олии кормандони сохторҳои бехатарӣ курсҳои бозомӯзӣ гузашта, тақмили ихтисос намуда, чунин самти анде-

шаронӣ ва хулосабарориро дар лаҳзаҳои аввали баъди сар задани ягон амали қонуншиканӣ омӯхта буд. Дар чунин ҳолат корманди масъули соҳаи амният бояд ягон фарзияи эҳтимолиро барои худ ҳамчун тафсир – тариқаи муносиб интиҳоб намуда, самти корҳои таҳқиқу иктишофиро аз рӯи он пеш барад.

Ӯ сари андешаҳои мухталиф либосҳояшро пӯшиду аз дар баромад. Дар берун мошини хизматӣ аллакай мунтазири ӯ буд.

Дар даромадгоҳи бинои раёсати амнияти вилоят баробари омадани полковник Маҳмудов баъди амри «Низом!»: навбатдор аз ҳодисаи рӯйдода гузориш дод ва илова кард:

- Гурӯҳи махсуси отряди сарҳади Панҷ дар ҷои ҳодиса аллакай ба кор шурӯъ намудааст. Дар дигар самтҳои сарҳад вазъият ором буда, авзои амниятии ноҳияҳои вилоят мӯътадил аст.

Сардори раёсат амри «Озод» -ро дод ва аз Боронов пурсид:

- Масъулин ҷамъ омаданд?

-Оре, - гуфт навбатдор, - ҳама дар қабулгоҳ мунтазири шумоянд.

Маҳмудов ҷониби утоқи кориаш, ки дар ошёнаи дуюми бинои раёсат воқеъ буд, рафт. Ҳангоме ки иштирокчиёни ҷаласаи фаврӣ паси мизи дарозрӯяи корӣ нишастанд, ӯ ба курсӣ така зада, гӯё ҳозиргоиб мекарда бошад, насаби сардорони шӯъбаҳои фаврӣ ва тафтишотро як – як ба забон гирифта, ба сари матлаб омад:

- Ҳамаи шумо огоҳед, ки дар хати марз чӣ ҳодиса рӯй додааст.

Ҳамагон новобаста аз он, ки суханони сардор чӣ оҳанге дошт, бо ишораи сар онро тасдиқ намуданд.

Сардор ба вокуниши тобеон аҳамият надода, аз сардори

шӯъбаи тафтишот Зафар Ғафуров пурсид:

- Чӣ чораҳо дидед?

Зафар Ғафуров, ки дар тӯли фаъолияти чорсолаи худ дар раёсат ба чунин оҳанги гуфтори серталабонаи сардор одат карда буд, гоҳ ба варақи дар дасташ буда чашм давондаву гоҳ нигоҳи худро ба ҳамкорону сардор дӯхта, маълумоти дар ихтиёрдоштаи худро, ки аз лиҳози муҳимияти фаврӣ ахбори қобили таваҷҷӯҳ буд, баён намуд:

- Рафиқ сардор, дар хусуси убури ғайриқонунии марзи давлатӣ гурӯҳи фаврии раёсат дар ҳайати муфаттишон ва нозирони фаврӣ ба ҷойи ҳодиса барои таҳқиқи мукамал фиристода шуданд. Иттилооти дақиқро аз онҳо итизорем. Ахбороти аввалияи расида, натиҷаҳои омӯзиши пешакӣ ва азназаргузаронии ҷойи ҳодиса баёнгари он аст, ки ҷинояткор як нафар буда, бо роҳи кофтани чуқурӣ аз зери симхор гузашта, ба хотири гумроҳ сохтани сарҳадбонон қафоники ҳаракат намуда, дарёи Панҷро гузашта, ба қаламрави давлати ҳаммарз рафтааст. Барои дарёфти ҳулосаи пешакӣ экспертҳо дар ҷойи воқеа, яъне қитъаи раҳна шудаи сарҳади давлатӣ кор бурда истодаанд.

Аз рӯи маълумотиҳои пешакӣ, ки ба баёнотҳои шоҳидон — мардуми маҳаллаи аҳолинишини наздимарзӣ ва далелҳои пешовардаи сарҳадбонони дидбонгоҳ асос ёфтааст, ҷинояткор тахминан 22 — 27 сола буда, андозаи пойафзолаш 42 аст. Бино ба гуфти корманди истгоҳи обкашии колхоз, ки аллакай аз ҷониби таҳқиқгарони отряди сарҳади Панҷ пурсида шуданд, рӯзи гузашта ҷавонмарди қоматбаланди барои мардуми маҳал ношиноси тахминан 22 — 27 сола чандин маротиба ба хати марз наздик омада, чанд муддат он ҷоро ба назари таҳқиқ назора менамудаасту боз пас мегаштааст. Корманди истгоҳи обкашӣ аз ин кирдори ӯ ҳайрон шуда, вақти рӯ ба рӯ омадан мепурсад:

-Дар ин мавзеъ чӣ мекобӣ, ака? Марди ношинос аз пурсиши ногаҳонӣ ҳайратзада мегардад, ки ба зудӣ посух намениҳад. Баъди каме таваққуф нимғурма мегӯяд: «Ҳа, аспамро гум кардам, ба гуфти одамон ба ҳамин тарафҳо омадааст», - Ва ба хотири зуд қатъ намудани идомаи сӯҳбат саросема хайрухуш карда, бошаст гузашта меравад.

- Ҳамин ҷояш ҷузъиёти барои тафтишот муҳим аст, - якбора ибрази назар намуд Маҳмудов, ки то ин дам оромона бо тамоми вучудааш гӯшу ҳуш шуда гузориши Ғафуровро мешунид ва зимнан аз ӯ чашм намеканд, - супориш диҳед зуд сурати қиёфаи тахминии ҷинояткорро кашанд.

- Мо аллакай ба кор шурӯъ намудем ва он дар арафаи анҷомёбист. Ҳамин, ки ба итмом расонидем, ба идораҳои дахлдори ҳифзи ҳуқуқ мефиристам. Аз он ки чунин корро пеш аз супориши сардор анҷом доданд, Ғафуров бо як навъ хушҳолии ботинӣ суҳанаширо идома дод:

- Чунин фарзия низ дар кори тафтишоти ба ин ҳодиса рабтдошта мавҷуд аст, яъне ҷинояткор пеш аз ҳама, ғарази сиёсӣ дорад ва ба хотири амалӣ намудани он ба Афғонистон рафтааст. Аз он ҷо шояд ӯ хати сафари гидро идома дода, нақшаи ҷониби кишварҳои дигари исломӣ роҳ гирифтани дорад. Аз рӯи нақли шоҳидон ӯ риши кӯтоҳ дорад, қиёфа ва лаҳни гуфтораш ба муллобачаҳо монанд аст. Фарзияи дуюм, ки он низ қобили мулоҳиза аст, ин бо мақсади қочоқи маводи мухаддир сурат гирифтани ҳодисаи вайронкунии хати марз аст. Албатта, дар тафтишот мо фарзияи ба бемории рӯҳӣ гирифта будани вайронкунандаи хати сарҳадро низ аз мадди назар дур насохтаем. Вобаста бо омӯзишу таҳқиқи ин ҳама фарзияҳои зикршуда мо бо сардорони шӯъбаҳои фаврӣ – Муҳаммадӣ Салимов, Сафар Каримов, ки ин ҷо ҳузур доранд, нақшаи пешакии фаъолияти ҷустуҷӯиро таҳия намуда, супоришҳои мушаххасро барои иҷрои он ба афсарони масъули

шӯъбаҳои худ додаем. Чуноне, ки дар оғоз гуфтам, нозирони фаврӣ маълумотҳои ҷамъовардашуда ва фарзияҳои интихобиро дар ихтиёр доранд ва аллакай ба кори амалӣ шурӯъ намудаанд. Мо кӯшиш мекунем, ки нақшаи гузаронидани амалиёти ҷустуҷӯӣ ва тафтишотиро то бегоҳ таҳия сохта, мувофиқа кунем ва баъди тасдиқи шумо ситоди муттамарказкунии амалиётро таъсис дода, аз пайи расидан ба натиҷаҳои воқеӣ шавем.

- Салимов ва Каримов хулосаи шумо чӣ гуна аст? - гӯён Маҳмудов ба сардорони шӯъбаҳои фаврии раёсати амнияти вилоят рӯ овард.

Ҳар ду дар баёни назарҳои худ он чиро, ки дар гузориши Зафар Ғафуров садо дода буд, тақвият бахшиданд ва изҳор намуданд, ки ин ҳама маҳсули кори якҷояи онҳост. Инчунин онҳо ба хоҳири ҳамоҳанг ва муттамарказ сохтани ҷустуҷӯ ва фаъолияти ҳамаи сохторҳои ба тафтишот машғулбуда зарурати ҳар чӣ зудтар таъсис додани ситоди махсусро таъкид намуданд. Ба андешаи ҳар се барои расидан ба натиҷаҳои пурарзиш ва таъмини самаранокии кори тафтишот таъсиси ситод амри саривақтист.

Маҳмудов баъди шунидани гуфтори мудирони шӯъбаҳои раёсату пешниҳодҳои онҳо ба мақсади ба маҷрои дурусту натиҷадор ворид намудани фаъолияти муфаттишони ҳодиса самтҳои асосии амали онҳоро дар шакли дастуру раҳнамо мушаххас намуд ва гуфт:

-Ба ин ман ҳам ҷонибдорам. Қабл аз ҳама тамоми маълумоти ба ин ҳодиса иртиботдоштаро дар хоҳири компютер ҷой кунед. Ва мутахассиси хуби соҳаро вазифадор кунед, ки доимо дар ин ҷараён қарор дошта бошад. Маҳмудов бо назардошти оғози парвандаи ҷиноятӣ майор Ғафуровро сардори ситод таъин намуд, то фаъолияти шӯъбаҳоро дар роҳи иҷрои ин мақсад ҳамоҳанг созад. Ва ҳамагӯза баъди соати

панҷ ба ӯ ахборот диҳанд.

Ин лаҳза кадом андешаҳо ба хотири сардор расид, ки ба Муҳаммадӣ Салимов – сардори яке аз шӯъбаҳои фаврӣ рӯ овард:

-Ҳамкориро бо хадамоти амнияти миллии Афғонистон, сокинони қарияҳои бо ҷойи рахнашудаи хати марзи давлати-амон ҳаммарзи ҷумҳурии ҳамсоя ба роҳ монед. Ҳадаф: ба даст овардани иттилооти мукамал аст. Агар ин ҳамкорӣ натиҷа диҳад, ба мо муайян намудани шахсияти ҷинояткор муяссар мегардад.

Давоми гуфтаҳои ба сардори шӯъбаи дигари фаврӣ Сафар Каримов дахл дошт.

- Шумо Каримов, - гуфт ӯ, - дар ҳамкории доимӣ бо кормандони соҳа ва идораҳои ҳифзи ҳуқуқи ҷумҳурӣ бошед, то ду паҳлӯи норавшан: кӣ будани шахсияти ҷинояткор ва бо чӣ ҳадаф ба Афғонистон фирор намудани ӯро муайян намоед, маҷмӯи тадбирҳои ташкилӣ ва амалӣ заруранд. Чорабиниҳои лозимиро дар шакли пайдо намудани ахбори зарурӣ аз дохили гурӯҳҳои ифротии дар ҷумҳурӣ амалкунанда, ки ҳамаашон маълуманд, хуб роҳандозӣ кунед. Аз эҳтимол дур нест, ки онҳо роҳҳои алоқаву ҳамкорӣ бо дигар ташкилотҳои ифротгароии хориҷиро ҷустуҷӯ намуда, ба ҳамин хотир шахси мӯътамади худро ваколатдор сохта, берун аз ҳудуди мамлакат фиристодаанд. Барои муайян намудани шахсияти ҷинояткор ҳамкорӣ бо сохторҳои кофтукоби ҷиноятии Вазорати корҳои дохилӣ натиҷа хоҳад дод. Аз рӯйхатномаи хизмати онҳо маълумоти лозимаро дар бораи онҳое, ки дар қиморбозӣ маблағи калони пулиро бохтаанд ва ё барои содир намудани ҷинояти вазнин дар ҷустуҷӯи ҷиноӣ қарор до-ранд, ҷамъоварӣ намоед. Агар чунин маълумоти тозаӣ ҷиноӣ мавҷуд бошад, пас аз зумраи чунин нафарон касе аз тарси таъқибу боздошт роҳи гурез ба қаламрави бегона пеш гирифт-

тааст, ки чунин фарзияро дар кори тафтишоти парвандаи убури ғайриқонунии марз мо аллакай медонем.

Маҳмудов суханашро ба охир нарасонида буд, ки садои занги телефони «ВЧ» баланд шуд. Ӯ гӯширо бардошту соҳиби овозро шинохт:

- Рафиқ генерал, полковник Маҳмудов шуморо гӯш мекунад. Узр, худам баъди анҷоми ҷаласаи фаврӣ ба шумо занг заданӣ будам, то гузориш диҳам.

- Чӣ натиҷа доред? Оё ҷинояткор маълум аст? Дар хусуси бо кадом мақсад аз сарҳад гузаштани ӯ маълумоти дақиқ доред?

Маҳмудов бо ишораи даст ба тобеонаш фаҳмонид, ки аз пайи иҷрои вазифаҳо шаванд. Ба саволҳои пайиҳам пешгузоштаи генерал бо такя ба ҳамаи маълумоту фарзияҳое, ки дар ҷаласаи фаврӣ ба даст омаданд, ҷавоб гардонид. Генерал пурзӯр намудани рафти чорабиниҳои фаврӣ – ҷустуҷӯиро таъкид намуда, амр дод, ки ҳамагӯза ӯро аз ҷараёни тафтишот воқиф намоянд. Маҳмудов баъди анҷоми сӯҳбати телефонӣ пай бурд, ки роҳбарияти вазорат аз маълумотҳои мавҷуда қонеъ нест ва натиҷаҳои назарраси тафтишотиро аз кормандони раёсати амнияти вилоят умедвор аст.

Махфӣ
№1

Ба сардори Раёсати
кофтукови чиноятӣ
Вазорати корҳои дохилӣ
полковники милитсия
Қувватов С. Қ.

ФАВРӢ

Мӯҳтарам Саид Қувватович!

Шӯъбаи тафтишоти Раёсати амнияти вилояти Хатлон нисбати вайрон намудани хати марзи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби фарди шахсияташ ба тафтишот номаълум, ки шаби 1.06 соли равон дар минтақаи дидбонгоҳи №12 —и ноҳияи Панҷ аз марз убур карда, ба Давлати Исломии Афғонистон гузаштааст, парвандаи ҷиноӣ оғоз намудааст.

Тибқи маълумоти бадастомада гумонбаршуда тахминан 22 – 27 сола, қоматбаланд, миёначусса буда, риш дорад. Барои истифодаи хизматӣ расми ба ӯ шабоҳат дошта, ки аз нишондодҳои шоҳидон тартиб дода шудааст, фиристонида мешавад.

Аз Шумо эҳтиромона хоҳиш мекунем, ки бо истифода аз маълумоти дар Раёсати кофтукови чиноятӣ мавҷуда ба

мо маълум намоед, ки аз миёни гурӯҳҳои ҷинойтпешаи таҳти пайгарду ҷустуҷӯ қарордошта – дуздону гораггарон, қиморбозону нашъақаллобону нашъамандон ва дигар шахсонӣ шубҳанок кадоме эҳтимоли яқин аст, ки марзро убур намуда, барои раҳӣ аз таъқибу ҷустуҷӯ ба хоки кишвари ҳамсарҳади Афғонистон паноҳ бурдааст.

сардори шӯъбаи тафтишоти
Раёсати амнияти вилояти Хатлон
майор Зафар Ғафуров

АНДЕШАҶО, ФАРЗИЯҶО

Чораҳои кофтуковӣ, амалиёти тафтишотии фаврӣ идома доштанд. Ҳар лаҳза далелҳои расида таҳлил ва фарзияҳо муқоиса мегардид. Баъди гурӯҳбандӣ ва арзишдиҳӣ ба хотираи компютер мегузашт. Санҷишҳо аз рӯи нақша идома меёфтанд, натиҷаҳо дилхоҳ набуданд. Тамоми бозёфтҳои идораҳои ҳифзи ҳуқуқи вилоят таҳлил мегардид. Аммо аз равшании охири нақб дарак набуд: шахсияти гумонбаршуда мушаххас ба чашм намерасид.

- Чӣ бояд кард? Боз чӣ чораҳоро андешем?

Зафар дар утоқи кориаш худ ба худ савол медоду ҷавоб меҷуст. Ягон ҷавоби ба дил наздик ва хушбинкунанда, ҳатто умедворсозанда намеёфт. Ҳалқаи ин қазияи чигилу гиреҳхӯрдаро пайдо намудан меҳост. Ба ҳамаи норавшаниву номуайяниҳо нигоҳ накарда, қотеъона хушбин буд:

- Гиреҳи ин муаммои сарбастаро бояд кушод.

Садои занги телефони бо утоқи кори сардори раёсат пайваستбуда риштаи хаёлмандиву мулоҳизаронии ўро барканд:

- Бале, сардор, гӯш мекунам.

- Аз раёсати кофтукоби ҷиноятии Вазорати корҳои дохилаи ҷумҳури барқияи ҷавобӣ омадааст. Бо матни он шинос шудам. Баъзе қисматҳои барои мо муфид дорад. Барқияро ҳозир мефиристонам. Таҳлил кунед ва аз хулосаҳои ҳосилшуда ба ман ахборот диҳед.

- Ҳатман, баъди шиносӣ, баррасӣ ва натиҷагирӣ бо нозирони фаври самти минбаъдаи корро муайян сохта, гузориш медиҳем.

Дари утоқи кори Ғафуровро аз берун касе бо ангуштонаш оҳиста тақ – тақ намуд.

- Марҳамат дароед, - таклифи даромадан намуд Зафар.

- Иҷозат, рафиқ майор, - гӯён нозирӣ шӯъбаи умумӣ Садаф вориди утоқ шуд, - барқияи воридшударо бо амри сардор ба шумо овардам.

Азбаски барқия ҳосияти махфӣ дошт, Зафар ба дафтари махсуси сабти ҳуҷҷатҳои воридоти сиррӣ имзо гузошта, баъди аз утоқ берун рафтани нозирӣ шӯъбаи умумӣ барқияро ба даст гирифт:

Махфӣ
№1

**Ба сардори шӯъбаи
тафтишоти Раёсати
амнияти вилояти
Хатлон майор
Ғафуров З.**

Дар ҷавоб ба дархосте, ки аз ҷониби Шумо ба унвони мо ирсол шуда буд, маълумоти зерро пешниҳод мекунем ва ба фикри мо ҷиҳати самаранокӣ кори тафтишот бояд му-

фид ва қобили истифода бошад:

Тибқи ахбороти фаврие, ки дар Раёсати кофтукоби ҷинойтии ВҚД мавҷуд аст ва онро моҳҳои март – апрели соли равон аз сарчашмаҳои бозғатимод дарёфтем, истиқоматкунандаи шаҳри Ваҳдат Абдуманнон ном шахс дар қиморбозӣ маблағи калони пулӣ бохта, ду моҳ боз дар хонааш нест. Хешу табор ва ҳамсояҳо дар кучо будани ӯро намедонанд. Аз рӯи баъзе фарзияҳо ӯ ба домаи гурӯҳи наштаҷаллобон афтодааст. Дар тафтишоти мо чунин далелҳои зиёданд ва мо нисбати маҳалли будубоши ҳамаи онҳо маълумот дорем. Вале аз хусуси дар кучо будани Абдуманнон огоҳие нест. Аз наздикони ӯ низ роҷеъ ба ғайб задани ӯ арзу талаби имдодталабонае ба шӯъбаи корҳои дохилии шаҳри Ваҳдат ва дигар идораҳои милитсияи ҷумҳурӣ нарасидааст.

**Бо эҳтиром,
сардори Раёсати кофтукови
ҷинойтии Вазорати корҳои дохилӣ
полковники милиса Қувватов С. Қ.**

Зафар баъди хондани барқия ба ҳулосаи аниқ омад, тақдири минбаъдаи ҷинойткор равшан шуд. Ӯ кормандонро назди худ хонд ва аз мазмуни барқия огоҳӣ дод. Гуфт, ки ҳамкориҳо бо Раёсати кофтукоби ҷинойтии Вазорати корҳои дохилӣ ҷиҳати аниқ намудани паҳлӯҳои дигари амали Абдуманнон тақвият бахшанд.

Сафар Каримов пешниҳод намуд, ки дар ҷаласаи имрӯзаи ситод масъалаи анҷом додани сафари хизматӣ ба Душанбе ба хотири вохӯриву сӯҳбат бо кормандони масъули Раёсати кофтукоби ҷинойтӣ, бевосита дар маҳали зиндагии

Абдуманнон омӯхтани дигар тарафҳои ҳаёти ӯ байни мардум равшан гардад. Баъд ӯ аз Зафар хоҳиш кард, ки пешниҳоди ӯро дар ҷаласаи ситод дастгирӣ кунад.

Зафар ба фикри ӯ розӣ шуд ва гуфт, ки агар лозим ояд ягон муфаттишро ҳамроҳаш гирад.

-Беҳтараш айна ҳол як худам бинам, ҷалби муфаттишро баъдтар. Чӣ гуфтӣ?-

-Майлаш,-гуфт Зафар.

АЛАМИ ИСОРО АЗ МҶСО ГИРИФТАНД

Ҷаласаи ситод дер оғоз ёфт.

Ҳамаи кормандони ба тафтиши парванда мутасаддӣ вақти таъиншуда ба қабулгоҳ омаданд. Бо сабаби барояшон номаълум хеле интизорӣ кашиданд. Наздикиҳои соати ҳашт ба утоқи кори сардор даромада, паси миз ҷой гирифтанд. Аз қошу ҷавоқи сардор гӯё барфу борони зимистон мерехт.

Ҷ суҳанашро аз эрод сар намуда, қаҳри худро ба сари Ғафуров резонд:

-Ғафуров!

Зафар аз ҷо бархост.

-Аз рӯй додани ҳодиса чанд вақт гузашт?

-Ним моҳ, рафиқ полковник.

-Чаро ягон натиҷа нест?

-Шаба шабу рӯза рӯз нагуфта дар талошем. Бисёр ҳолатҳои муҳимро аниқ кардем.

-Ғап,-гуфт мад кашида сардор, - гап дар сари натиҷа ме-равад, Ғафуров!

-Натиҷаи арзишманд то имрӯз нест,-гуфт дар ҷавоб Зафар Ғафуров.

- Салимов, Каримов, шумо чӣ? – сардор шиддати қаҳри худро паст намекард.

Ҳар ду аз ҷой хестанд.

- Канӣ натиҷа? Ҷинояткор кист ва дар кучост? Бо кадом мақсад ӯ ғайриқонунӣ хати сарҳадро шикаст? Набудани натиҷа нишонаи фориғболӣ дар иҷрои вазифаҳои хизматӣ нест, магар? Аниқтараш хунукназарӣ. Вақтҳои охир як андеша маро ором намегузорад. Фикр мекунам, ки оё шумо аз ӯҳдаи иҷрои ҳамин кори ба зимма гирифта мебаромада бошед? Агар набароед, гап занед, ягон ҷойи айбаш нест. Ман метавонам, ки аз дастгоҳи марказии вазорат муфаттиш ва кормандони фаврӣ биёрам. Онҳо чӣ фикр мекунанд нисбати мову шумо. Ҳамаашон меғӯянд, ки худашон аз ӯҳдаи кор набаромаданд, дигаронро даъват карданд. Аз ин кор мо обрӯи касбӣ мегирем? Аз барои бефаъолияти кормандони раёсат дар таҳқиқи ин парвандаи ҷиноятӣ, набудани натиҷаи назаррас дар рафти тафтишот навакак аз генерал танбеҳ гирифтам. Акнун дарк намудед, ки сабаби дар қабулгоҳ мунтазир будани шумо дар кучост?

Зафар ба хоҳири тағйир додани фазои дар ҷаласа ҳукмрон оҳиста ва бо таҳаммул гуфт:

- Рафиқ полковник, бовар кунед, ки мо ҳамаи чораҳои фавриро дида истодаем. Ба суроғаҳои дахлдор дархостҳои заруриро фиристодем. Салимов ва ходимони шӯъба бо шахсони мутасаддии давлати ҳамсоя гуфтугӯ карданд. Ҳоло интизори натиҷаанд. Ситод ҷустуҷӯ дорад, ҳоҷати саросемагӣ нест. Ҷинояткор маълум ҳам набошад, аллакай ўро тасаввур мекунем, ки шахси оддӣ нест. Бинед дар ҳеҷ ҷойе осоре аз худ боқӣ нагузоштааст. Танҳо вақт лозим аст. Мо дар роҳи таҳлили фарзияҳои дуруст қарор дорем.

Аз чунин суҳанони боварибахши Зафар Ғафуров сардор таскин ёфт ва дар дил нисбати ҳозирин қаноатмандӣ

эҳсос намуд. Ва оҳанги гапзании ӯ мулоимтар шуд:

- Хайр, малол наояд. Ман ҳамаашро медонам. Худам аз калон гап шунидам, бинобар ин ҳам борони қаҳрамро ба сари шумо рехтам. Алами Исоро аз Мӯсо гирифтам. Хуб, хурӯшиданро як сӯ гузошта ба сари мақсад меоём. Чӣ хел пешниҳодҳо ҳаст? Марҳамат, Сафар Каримов ягон пешниҳод дорӣ?

- Дорам, мо барқияи аз пойтахт расидаро хондем. Пешниҳод ин аст, ки барои дар ҷояш омӯхтани далелҳои барқия ба Душанбе равам, бо кормандони вазорат дар маҳали истиқомати гумонбаршуда чанд кори дигарро ба анҷом расонам, - гуфт Сафар.

- Қабул аст. Худат меравӣ. Ман аз сардори Раёсати кофтукоби ҷиноятии Вазорати корҳои дохилӣ хоҳиш мекунам, ки туро қабул кунад. Бо корманди масъули раёсат, ки барқияи моро санҷидааст, шинос мешавӣ, то ба фаъолияти муштираки шумо мусоидат намояд.

РОБИТАИ СУДМАНД

Қарибҳои соати нӯҳ Сафар дар қабулгоҳи сардори Раёсати кофтукоби ҷиноятии Вазорати корҳои дохилӣ менишаст. Котиба ба ӯ, ки дар курсии мулоими қабулгоҳ таъя зада, дафтари сабти дар дасташбударо варақ мезад, рӯ овард:

-Марҳамат, Саид Қувватович шуморо интизор.

Сафар дари дутабақаи утоқи кориро боз намуда, иҷозаи даромадан хост.

-Дароед, - Қувватов ва аз ҷой бархост ва таомули саломро ба ҷой овард.

-Узр, ки худро муаррифӣ накардам, ман майор Каримов.

-Худро ташвиш надихед, аллакай хабар дорам. Мо танҳо дар ҳамбастагӣ ва фаъолияти умумӣ, ба маҳви унсурҳои

чиноятпешае, ки барои тартиботи ҷамъиятӣ ва амнияти миллӣ хатар эҷод мекунамд, ноил мегардем. Ҳа, дарвоқеъ ногуфта намонад, ки бо сардори шумо ҳамсабақ ҳастам. Якҷоя ба факултаи ҳуқуқшиносӣ дохил шуда, хатм намудем. Аз айёми донишҷӯӣ хотираҳои зиёд дорем. Сафаралӣ Маҳмудов инсони ҳақшинос аст. Посдорандаи неъматӣ ошноист. Хайр ин ҳама баъд, ҳозир биёед аз асли матлаб дур намеравем. Медонам, ки ҳар дақиқа бароятон гарону қиммат. Ҳозир ман корманди фаврии раёсатамон Шарифовро даъват мекунам. Ў барқияи ирсолкардаи раёсати амнияти вилоятро омӯхта, баъди ҷамъкунии маводи зарурӣ барқияи ҷавобӣ таҳия намуда буд, - гуфт полковник ва бо телефон корманди фаврии вазорат Ҳақдод Шарифовро ба наздаш даъват намуд ва фурсате нагузашта ӯ ҳозир шуд. Саид Кувватов онҳоро бо ҳамдигар шинос карду асли мақсадро фаҳмонд ва гуфт, ки ҳамроҳ ҳуҷҷатҳои лозимиرو омӯзанд. Агар масъалае ба ӯ вобастагӣ дошта бошад, истиҳола накунамд, пурсанд.

Утоқи кории Ҳақдод Шарифов дар ошӯнаи якуми бинои ВКД ҷойгир буд. Ў аз сейфи хизматиаш бастаи ҳуҷҷатҳоро бароварда, барои ошноӣ дар назди Каримов гузошту «ман баъди фурсате бармегардам», - гуфта берун рафт.

Сафар танҳо монд. Хомӯшии дохили утоқро танҳо шиддати ҳавои кондитсионер халалдор менамуд. Парвандаи маводи фавриро боз намуд ва ҳуҷҷатҳоро як – як аз назар гузаронд. Миёни санадҳо ҳаргуна ахбору маълумот аз дуздону қиморбозон, нашъамандону нашъаҷаллобон ва дигар гурӯҳҳои ҷиноятпеша зиёд буданд. Барои ӯ танҳо далелҳои лозим буд, ки ҳар чӣ зудтар гиреҳи ҷиноят кушода гардад.

Маълумоте, ки мавриди таваҷҷӯҳи ӯ қарор гирифт, ҳамоне буд, ки дар барқияи ҷавобӣ зикр меёфт. Аз санад маълум мегардад, ки сарриштаи бозътимод ба даст омадааст. Парвандаро пӯшиду канори миз гузошт.

Ҳақдод ҳамроҳи марди ношиносе аз дар даромад.

- Зиқ нашудед?-пурсид ӯ.

- Не, - гуфт дар ҷавоб Сафар.

- Ягон чизи зарурӣ ёфт шуд?

- Не, бо санадҳои лозимӣ шинос шудам. Мутаассифона, хеле мухтасар.

- Ростӣ гапро гӯям маводи мукаммале, ки шуморо хурсанд кунад кам аст. Медонистам, ки барои шумо маълумоти муфассале лозим. Аз ин хотир, - Ҳақдод ба ҷавонмарди ҳамроҳаш буда ишора кард: -ин касро назди шумо овардам. Тафсилоти бештарро аз сӯҳбат бо ӯ пайдо мекунад. Зодаи шаҳри Ваҳдат аст Ҳикмат ном дорад. Дар истгоҳи обкашии ноҳия кор мекунад.

-Ин маълумотро аз кӣ шунидед? - пурсид Зафар.

- Шумо аз Абдуманнон меурсед? - посух дод Ҳикмат

- Бале.

- Бо ӯ шинос нестам. Боре ҳамсинфам Наботов Боқӣ, ки дар маҳфилҳои қиморбозону нашъаҷаллобон одами худист, охирҳои моҳи май ё аввали июн буд, ба хонаамон омада аснои сӯҳбат аз Абдуманнон ном рафиқаш ёдовар шуд. Гуфт, ки дар шаҳри Душанбе тамоми пулу молаша дар қимор бохтааст. Ман, ки Абдуманнонро наменинохтам, дар бораи ӯ дигар чизе напурсидам. Ба гумонам, Боқӣ аз ҳолу аҳволи Абдуманнон бештар медонад.

- Аз куҷо Боқиро меёбам?

- Боқӣ дар бозори марказии Ваҳдат чипта ҷамъ мекунад?

- Шуғли сердаромад доштааст, ки қиморбозӣ мекунад.

Шояд дар тиҷорати маводи мухаддир низ даст дошта бошад?

- Даромадашро намедонам, ба маводи мухаддир машғулбуданашро низ, аммо марди дасткушоду олиҳиммат аст.

Фикру зикри Сафар ба ҳар чӣ зудтар вохӯрдан бо Боқӣ ва дарёфти маълумоти тоза банд буд. Бо исрори корманди Ва-

зорати корҳои дохилӣ ба ҳӯроки нисфирӯзӣ нигоҳ накарда, ӯ майли рафтан намуд:

- Аз кӯмаку ҳамдастиатон, - гуфт ӯ, - сипосгузорам. Дилам гувоҳи медиҳад, ки шумо маро ба роҳи дуруст ҳидоят фармудед. Агар иҷозат бошад, рафта Боқиро пайдо кунаму бо ӯ сӯҳбат намоям.

- Барор меҳоҳам, - гуфт Ҳақдод, - агар телефони ман лозим бошад, навишта гиред. Ягон мушкил пеш ояд, кӯмак мерасонем.

Сафар рақами телефони Ҳақдодро навишта гирифт аз бинои вазорат берун омад. Ӯ аз муомилаву пазиroy ва мадади кормандони мақомоти милитсия хушҳол буд. Дар дил ба онҳо аҳсан мегуфт.

Сафар ба мошини худ, ки дар истгоҳи назди вазорат монда буд, нишаст ва бо шоҳроҳи калони Душанбе – Кӯлоб ҷониби шаҳри Ваҳдат роҳ пеш гирифт.

ПАДИДАҶО

Дар роҳи баромадгоҳи шаҳр нақлиёт аҳён-аҳён ба чашм мерасид. Сафар суръати ҳаракати мошинро тезтар кард. Акнун ӯ барои ба даст овардани маълумоти бештар, ки ба парвандаи ҷиноятӣ равшанӣ хоҳад андохт, равон аст, ҳамкорон натиҷаи кори ӯро интизоранд. Баробари аз кӯпуки дарёи Кофарниҳон гузаштан ва ба гулгашти болои баландӣ баромадан дар чорраҳаи маркази шаҳр ба тарафи чап гашт. Бинои Ҳукумат паси сар шуд ва ӯ дар назди бозори калон дар фосилае дуртар аз истгоҳи автобусҳо мошинро нигоҳ дошт ва ба андеша рафт. Ба кӣ муроҷиат кунад? Бинои шӯъбаи корҳои дохилӣ аз дарвозаи бозор чандон дур набуд:

- Мебахшед, қароргоҳи чекчини бозор дар кучо бошад? -

пурсид аз милисаи рӯ ба рӯ омада.

-Дар тарафи рости дарвозаи бозор, ана ҳамон хоначаи махсус, - бо дасташ ишора намуд милиса.

- Узр, боз як чизро пурсиданиям, - аз муомилаи гарми милиса рӯҳ гирифта ба кунҷқобӣ даромад Сафар, - Чекчинро мешиносӣ?

-Чекчинҳо чандин нафаранд. Пештар акаи Боқӣ сардори онҳо буд. Ҳозир шахси дигар. Ба тозагӣ таъин намуданд.

- Боқиро аз вазифа гирифтанд? – бо ҳайрат ба милитсионер рӯ овард Сафар.

- Акаи Боқӣ директори бозор шуд. Маълум мешавад, ки ин ҷо меҳмонед, акаи Боқиро намедонед.

Сафар худро ба нодонӣ зад ва бе ҳеҷ фикру хаёле пурсид: -Боқӣ кай директори бозор шуд?

- Агар хато накунам, қариб ду моҳ мешавад.

-Утоқи кори директори дар кучост?

- Ака, чаро Шумо ин қадар пайдарпай савол медиҳед. Худро шинос накардед, муфаттиш нестед – ку?

- Бале, ба ҳамон монанд, бояд Боқиро бинам.

- Инаш гапи дигар. Чаро аз аввал нагуфтед. Мову Шумо бошем ба пурсупос андармон шуда, шояд фурсатро аз даст додем. Чунки Боқӣ дар утоқи кориаш дер намеистад. Ба қавли худаш тоқати шиштан надорад. Навакак омада буд, эҳтимол рафта бошад. Ана ҳамон биное, ки даромадгоҳаш аз байн аст, қароргоҳи маъмурияти бозор. Биёед, беҳтараш ман шуморо ҳамроҳӣ кунам. Шояд акаи Боқӣ ҳоло кучое нарафтаасту дар утоқи корист.

- Не худро ташвиш надеҳ. Худам меёбам. Ба шумо ташаккур, бигзор мисли шумо милисаҳои бофарҳангу хушмуомила зиёд бошад.

-Мо кирои таъриф нестем. – хушҳолона гуфт милиса.

Дар қабулгоҳи директор ба ғайр аз котиба, ки бо овози

махин ба Сафар рухсати даромадан дод, боз ду нафари дигар ҳузур доштанд. Котиба, ки гӯё ба қабулгоҳи доимо серодами директори бозор одат карда буд, Сафарро ягон савдогари бозор ё харидори норозии навбатӣ пиндошта, безътиборона сарашро ҳам намуда, кадом рӯйхатеро аз як дафтар ба дафтари дигар мекуҷонд. Сафар хост аз котиба дар утоқи корӣ ҳузур доштани директорро пурсад, аммо безътиной ва назарбаландии бемавқеи котибаро дида, аз райъаш гашт. Аз ин рӯ, аз ду шахси дигари дар қабулгоҳ буда будан ё набудани директорро чӯё шуд. Ҳанӯз саволашро ба охир нарасонида, котиба якбора сар бардошту ба ду марди дигар ёрои ҷавоб гуфтан надода, садо баланд кард:

- Директор дар ҷояшон, аммо пагоҳ рӯзи қабулашон!

- Мебахшед, хонуми зебо! Ман бо масъалаи хизматӣ омадам, - хитоб намуд Сафар. Тангии вақт имкон намедихад, ки вохӯрӣ бо директори шуморо то пагоҳ мавкуф гузорам.

- Шумо сабр кунед, ман ҳозир мебинам.

Фурсати зиёде нагузашта, котиба аз утоқи сардораш берун омаду изҳор намуд, ки директор интизор. Ба ду нафари дигари дар қабулгоҳ буда бошад, рӯ оварда, бо қаҳр гуфт:

-Ба Шумо чанд бор гӯям, имрӯз қабул намекунам. Директор банд ҳастанд, Кори таъҷилӣ доранд. Аз пайи коратон шавед. Ё назди сармуҳосиб дароед.

Директор хавотир кори худро як сӯ гузошту ба истиқболи Сафар бархост.

-Ассалому алайкум акаи Боқӣ, ман Каримов аз Раёсати амнияти вилояти Хатлон.

-Ваалайкум ассалом. Хуш омадед. Аз оҳанги гапзаниатон маълум, ки дар бораи ман чизеро медонед, - рамузфаҳмона ҷавоб дод Боқӣ.

-Бале, акаи Боқӣ. Баъзе ҷузъиёти назарногир, ки кири тоҷикӣ намекунад.

-Не, чунин пӯшидагӯй накунад. Аз шумоён ҳеҷ чиз пинҳон наместонад. Мефаҳмам, коратон мушкил. Вале рафиқ Каримов ман ним сол шуд, ки бо қиморбозӣ хайрухуш гуфтаам. Алвидоъ қимор. Овозаҳои ба қочоқи маводи нашъаовар машғул будани ман асос надоранд.

Боқӣ чизеро пай бурд, ки бо мақсади кам кардани гуноҳаш ба иқрори он пешдастӣ кард.

-Чӣ хел алвидоъ? Магар аз қимору нашъа дил кандан осон аст?

-Дил кандан мушкил, қиморбозӣ дард аст, нашъаҷалобӣ аз сари ҳирс сурат мегирад, раҳой аз ҳарду ин бало ирода ва гузашти вақтро талабгор. Дурӯғ намегӯям. Ним сол боз бо он шуғл надорам, - ҳамсӯҳбаташро бовар кунониданӣ мешуд Боқӣ.

-Ним сол не, аниқтараш чор моҳ.

-Чӣ хел чор моҳ? – якбора бо ҳайрати ҳаросомези афзоянда ва бо овози баланд садо баровардани худро надониста монд Боқӣ.

-Аз рӯи маълумот, ки мо дар даст дорем, шумо моҳи феврал бо Абдуманнон бозӣ карда будед.

-Шумо ўро аз куҷо мешиносед, магар ёфт шуд? – шиддати ҳаяҷони Боқӣ ҳамоно пойин намеомад, - Кӣ дар ин бора ба шумо гуфт? Ҳа, мефаҳмам... Дар паи ман афтодед.

-Баростӣ, ҳадафи ба ин ҷо омадани ман шумо не, балки ба кору кирдори Абдуманнон ва ҳамкосоҳои ӯ иртибот дорад.

-Мӯхтарам Сафар Каримов, фикр дорам шумо бе ягон асос ин ҷо наомадед? Талаби шумо аз ман чист? – акнун худро сабук ҳис намуда, ихтиёрашро ба даст гирифт Боқӣ.

-Бале, маро дуруст фаҳмидед. Он чӣ меҳоҳам бо дарёфти маълумоти мукамал ба зиндагӣ, фаъолият, рафтору кирдори Абдуманнон алоқаманд аст? – курсии худро ба Боқӣ

наздиктар оварда, асли гапро кушод ӯ.

- Абдуманнон, - гуфт Боқӣ, - зодаи ҳамин ноҳия. Бо ӯ ду сол пеш дар маъракаи қиморбозҳо шинос шудам. Худаш савдогар буд. Аввалҳо нағз бозӣ мекард. Чандин бор варзидатарин бозингарҳоро мағлуб мекард. Вале ҳамин сол тез-тез бозиҳоро мебохтагӣ шуд. Қимор бурду бохт дорад. Аз ин рӯ, чанд боре, ки вохӯрдам, хотирпарешон ба назар мерасид. Моҳи апрел молу амвол ва хонаашро бой дод. Дар он маҳфили «лигаи олӣ»-и қиморбозҳо, ки аз тамоми шаҳрҳои Осиёи Миёна омаданд, ман дар сафари хизматӣ будам. Баъди он дар бозии навбатӣ иштирок доштам. Абдуманнон набуд. Аз ӯ пурсон шудам. Гуфтанд, ки ба доми гурӯҳи кочоқбарони маводи нашъаовар афтодааст, аз пайи дарёфти маблағ аст, то молу амволи бохтаашро бозпас гирад.

- Гуфтагӣ кӣ буд?

- Дар хотир надорам. Дар ҳалқаи қиморбозон қойидаи нанавиштаи маслакӣ амал мекунад. Ман ба ин маслак ҳуқуқи хиёнат надорам. Шумо аз ин хафа нашавед. Маълумоти доштаи ман нисбати Абдуманнон ҳамин. Танҳо тобистони ҳамин сол фаҳмидам, ки ба кучое ғайб задааст.

- Акаи Боқӣ аз оилаву авлоди ӯ, инчунин аз ҷои зисти онҳо огоҳие доред?

- Дорам. Дар деҳаи Чуқайшӣ занаш бо ду фарзандаш зиндагӣ доранд.

- Имкон доред, ки ҳамроҳ ба он ҷо равем.

- Дорам, танҳо бо як шарт.

- Хайр гӯй.

- Аз дур хонаашро ба шумо нишон медиҳаму худам ба ҳавлӣ намедароям. Урфи диёрдорӣ ҳамин. Сад гапу калоча мекунанд. Меғӯянд, ки Боқӣ ба хонаи Абдуманнон муфаттиш овард.

- Дуруст. Мо бояд шуморо аз назари умум пинҳон дорем.

Сафар шарти Боқиро пазируфт. Ба мошини ӯ нишаст. Раҳораҳ бо мақсади аз дили Боқӣ дур сохтани ҳар гуна шубҳаву ҳаёл гуфт:

-Чуқайшӣ чӣ маъно дорад?

-Намедонам, -гуфт Боқӣ, -ба ҳаёлам калимаи туркист.

Сафар Каримов, ки худ забони ўзбекиро медонист ва чӣ будани маънои калимаи Чуқайширо низ пай бурда буд, ба хотири нақандани риштаи сўҳбати бо мушкилӣ қурғирифта, тавзеҳоти зерро зарур шуморид:

- Бале ин калима аз забони ўзбекист, ки маънояш қачу килебӣ, чуқуриву пастӣ аст.

-Дар ҳақиқат маҳали ҷойгиршавии ин деҳа миёни пастиву баландиҳост, - чунин ишораро лоиқӣ таъкид донист Боқӣ.

То деҳаи Чуқайшӣ расидан Сафар маҷоли сўҳбат надоштани Боқиро пай бурда, дигар ба идомаи он нақўшид. Боқӣ дарвозаи ҷўбини калонро аз ҷониби рости кўча ба Сафар нишон доду худ бо таъкиди он, ки баъди як соат бармегардад, майли рафтан намуд. Вале саволи навбатии Сафар ўро аз роҳ боздошт.

- Ягон сурати танҳои Абдуманнон ё яқоя бо ўро надоред?-пурсид Сафар

-Афсўс, не. Дар хонааш будагист. Аз ҳамсараш мегиред. Абдуманнон завқи суратгирӣ дошт. Баёзи суратҳо ҳам дорад.

-Ташаккур, - гуфт Сафар, - аз ҳамсари Абдуманнон хоҳиш мекунам. Шояд не нагўяд. Вале, шумо он чӣ ки ба ман гуфтед, хатӣ нависед. Ҳамчун баёноти шумо.

-Бе ин мумкин нест?-пурсид Боқӣ.

-Не, гуфт Сафар расмият чунин аст.

-Ноғузир бошад, андешамандона гуфт Боқӣ, -дигар чӣ илоҷ. Менависем, барои тасдиқ имзо ҳам мемонем. Танҳо хешу таборҳои Абдуманнон аз ман гумони бад набаранд шуд.

Чунки шумо намояндаи қонунед. Ман ҳуқуқи саркашӣ аз та-
лаби шуморо надорам.

- Хайр акаи Боқӣ, - гуфт Сафар ва сар бардошта гуруби
офтобро диду хаёли гузаронидани шаб мисли барқ ба са-
раш зад ва ӯ аз Боқӣ хоҳиш кард: - агар малолатон наояд, як
сари қадам ба шӯъбаи амнияти ноҳия даромада гӯед, ки аз
Раёсати амнияти вилояти Хатлон Сафар Каримов омада-
аст ва агар имкон бошад дар меҳмонхона барои ман як ҷой
хоҳиш кунанд.

- Хуб шудааст, мерасонам. Вале ҳамин як ҷои хоб бошад
чӣ ҷои ташвиш. Худам дар лаби дарёи Ваҳдат меҳмонхона
дорам. Ҳамаи шароит ҳаст. Бемалол дам мегиред.

Сафар Каримов ҳарфе нагуфт ва бо қадамҳои устувор
сӯи дарвозаи Абдуманнон рафт.

ТАҚДИРАМ ҲАМИН БУДААСТ

- Ягон кас ҳаст? - дарвозаи хонаи Абдуманнонро боз на-
муда, садо кард Сафар

Аз долони хона як духтараки тахминан чор сола ба меҳ-
мони ношинос бо шубҳа нигарист.

Сафар сархаму оҳиста то миёнҷойи ҳавлӣ омад ва ба
хотири рафъи шубҳаву ҳайрати духтарак, гуфт:

- Аз ман натарс духтарам. Рафта модаратро гӯй, ки ама-
кам омадааст.

- Амакҷон, очам дар нонпазӣ, - бо лаҳни ширини духтаро-
на ҷавоб дод ӯ ва сӯи нонвойхона рафт.

Зани қоматбаланди кушодчеҳраи тахминан 23 – 27 сола
овози марди бегонаро шунида, аз ҷониби чапи ҳавлӣ, ки тан-
ӯрхонаву анҷомхона воқеъ буд, ба истиқболи меҳмон омад.

Сафар Каримов баробари ҷавоби салом бо хиҷолат гуфт:
- Узр янга, бе рухсати шумо ба миёнҷои ҳавлӣ омадам. Но-

чор мондам. Ба садои тақ-тақи дарвоза ҷавоб нашуд.

-Ҳеҷ гап не ака, Чанд моҳ боз ба чунин меҳмонҳои ғайринтизор одат кардаем.

Ҳарчанд Сафар рози пардапӯшонаи соҳибаи хонаро дарк кард, аммо худро ба нодонӣ зад.

-Ин хонаи Абдуманнон нест?

-Хонаи Абдуманнон, ака.

-Шумо кӣ мешавед?

-Ман оилааш.

-Янга ба хонаи шумо аз рӯи ҳавас наомадаем. Ҳамкорони Абдуманнон, бисёр дӯстони дуру наздикаш аз мо талабдоранд, ки баҳри онҳо Абдуманнонро ёбем. Аз надидани ӯ саҳт хавотиранд. Ба ҷону ҳоламон намонданд. Имрӯз ба ҷустуҷӯ баромадем. Ва ночор ба ин ҷо омадем. Шумо касе ҳастед, ки мушкили маро осон мекунад. Аз шумо як пурсиш дорам.

-Ба меҳмонхона бароед, ака, -гӯён зан ба ҳуҷраи як гӯшаи ҳавлӣ ишора кард. Дастархон кушода, як пиёла чой гиред.

-Не, хоҳарам. Дастурхон лозим нест. Ҳамин ҷо таги долони хона шуморо интизор мешавам.

-Ихтиёратон, ман ҳозир нонҳоро мепечонаму мебиёям.

Сафар пеши кати долон баромада, ҳавлиро аз назар гузаронд. Агар тибқи ченаки замона гирем, ҳавлӣ боҳашамат буд. Сутунҳои кандакориву қолинҳои калон-калони ду тарафи долон шаҳомате доштанд.

Соҳибхона ба хоҳиши Сафар эътибор надода, дар даст дастархону нони гарм ба долон баромад. Маълум буд, ки зан ба хонаи сермеҳмону ташвиши қабулу гусели онҳо одат кардааст. Дастархон густурду чанд пора ноне, ки аз он ҳанӯз ҳавли танӯр меомад, назди Каримов гузошт. Чойнику пиёла овард, мағзу чағз ҳам. Сипас интизори арзи матлаби меҳмон сархам гӯшаҳои дастархонро рост намуд. Сафар пай бурд, ки ботини соҳибхона мушавваш аст. Ӯ аз рӯи таомули тоҷи-

кона, ки аз луқмаи нон рӯй намегардонанд, як бурда нон гирифтӣ гап кушод:

-Хоҳарам, агар хато накунам, Моҳира ном доред?

Соҳибхона тасдиқ намуд.

-Шавҳаратон кучост?

-Ака, ба шумо чӣ дахл дорад?

-Ман корманди мақомоти бехатарӣ мебошам ва аз рӯи маълумотҳои дӯстонаш шавҳари шумо Абдуманнон дар қиморбозӣ бой дода, бо қарзи калон амволи бохтаашро харидааст ва худааш ғайб задааст.

-Пешонаи саҳти ман дар гӯр, акаҷон, — якбора инони гирияро сар дод соҳибхона ва бо ҳамон лаҳни гириялуд лаб ба шиква кушод, — аз кӯдакӣ бахтро надидам. Тақдирам ҳамин будааст. Дар синни се солагӣ модарам аз дунё гузашт. Падарам зан гирифт. Аз модарандарам фақат азобу шиканҷа медидам. Падарам дид, ки илоҷи дигаре нест, маро ба хонаи кӯдакон бурд. Баъди мактаб омӯзишгоҳи тиббиро бо баҳои аъло хатм кардаму ба беморхонаи ноҳиявӣ ба кор даромадам. Дар ҳамон ҷо бо Абдуманнон шинос шуда тӯй карда ба шавҳар баромадам. Ҳарду кор мекардем. Ё дар идораи савдои ноҳия ва ман дар беморхона. Зиндагии хуб доштем. Ба зудӣ соҳиби писар шудем. Духтарчаам чор сол пеш ба дунё омад. Чӣ шуду чӣ боло зад, ки баъди таваллуди духтарам Абдуманнон баъзе одатҳои нозеби нав пайдо кард. Ҳеҷ вақт наменӯшид. Тез-тез ширакайф меомадагӣ шуд. Одатӣ кисакӯбӣ надорам. Вале тасодуф аз кисааш халтачаи хокаи сафедмонанд афтид. Аз ҳама бадтаринаш он шуд, ки оҳиста-оҳиста чизҳои қиматбаҳо аз хона гум шудан гирифтанд. Аввал маблағҳои калон меовард. Хонаву ҳавлиро сохт. Якчанд рӯз пеш аз ғайб заданаш буд. Ду марди ношинос ба хона омада аз ӯ талаб карданд, ки агар қарзи онҳоро барнагардонад, хонаву дарастро мусодира мекунанд. Ё ҳаракат

кард, ки ман мазмуни гапро нафаҳмам, вале аллакай сарфаҳм рафта будам. Вақти хайрбод он ду марди ношинос таъкид карданд, ки дар муддати даҳ рӯз агар талаби онҳо қонеъ нагардад, ҳавлиамонро кашида мегиранд. Бо ҳамин таҳдид онҳо баромада рафтанд. Асабоният ва табъи нохуши шавҳарамро пай бурда, пурсидам:

-Мардак, худаш чӣ гап? Онҳо кӣ буданд? Даъвои кадом қарз? Шукронаи худо, ки ҳарду кор мекунем, серу пурем. Ба чӣ мақсад аз онҳо қарз гирифтӣ?

ӯ, ки ман ва фарзандонашро бисёр дӯст медошт, иқрори ҳол шуд:

-Занак, -гуфт ӯ, - рӯсиёҳу шармсор шудам. Аз ту пинҳон доштам, ки ман қиморбозӣ мекунам. Аз рӯи майлу ҳавас ба маҳфили қиморбозон роҳ ёфтам. Бахтам омаду бурд кардам. Аммо дигар аз ин шуғли номатлуб дил канда натавонидам. Ишқ бастам. Ҳаваси қимор тамому ҳушу ёдамро банд кард. Вале вақтҳои охир корам омад накард. Дар бозии охир пули калон бохтам. Ва ночор ҳавлиро ба гарав мондам. Ба гарав рафт ҳавлӣ. Ва ба ман даҳ рӯз мӯҳлат доданд. Агар маблағи бохтаамро надиҳам, -гуфт шавҳарам, аз ҳавлиамон маҳрум мегардем. Қойидаи маҳфили қиморбозон чунин аст.

Маро таскин дод, ки ғамгин нашавам. Кадоме ба ӯ ёрӣ медиҳам гуфтааст. Пулро мегирам гуфту қарзро мегардонам. Ҳавлиро ба ҳеҷ вачҳ аз даст намедиҳам. Вале худам як муддати муайян ғайб мезанам. Ту хавотир нашав.

Баъди ин ҳодиса гӯё, ки ягон гапе нагузашта бошад, рӯзе ӯ ба ман гуфт, ки ҷанҷоли хонаву амвол аз байн рафт. Аз пагоҳи рӯзи дигар ӯро надидам.

-Аз хона чӣ бурд? – кунҷқобӣ намуд Сафар

-Ягон чиз набурд.

-Либосҳояшро чӣ?

-Либосҳояш дар хонаанд.

-Ў кай риш монд?

-Риш надошт? – ба ҳайрат афтод Моҳира.

-Шиноснома ва дигар ҳуҷҷатҳояш дар хонаанд?

-Шиносномааш нест. Диплому шаҳодатнома ва дигар ҳуҷҷатҳояш дар хона.

-Ягон расмашро дар хона доред?

-Ҳа, ҳаст, расмҳои давраи донишҷӯӣ ва маросими хонадоршавиамон.

-Ў кадом донишкадаро хатм кард?

-Техникуми савдои пойтахтро.

-Дар куҷо буданаширо наредонед?

-Не. Аз рӯзи рафтаниаш ягон хату хабар нест.

-Хешу табор дорад?

-Ду акааш дар Ваҳдат. Аз онҳо суроғ мекунам. Онҳо ҳам дар куҷо буданаширо наредонанд.

-Ба милиса хабар додед?

-Не. Чанд бор ният кардам, вале гуфтааш, ки як муддат ғайб мезанам, хавотир нашав, ба ёдам омаду аз фикрам гаштам. Зинда бошад, меомадагист.

-Ба шумо нагуфт, ки ба куҷо меравад, кай меояд?

-Не, фақат гуфт, ки як муддат ғайб мезанад. Ба куҷо рафтанаширо нагуфт.

-Шояд бародаронаш аз ғайб задани Абдуманнон ба милиса муроҷиат карда бошанд?

-Не. Боре пурсидам. Онҳо гуфтанд, ки «куҷо гум мешавад, ягон рӯз бармегардад».

-Дар бораи дӯстон, шахсоне, ки дар гирду атрофи Абдуманнон буданд, чӣ медонед?

-Ҳеҷ чиз, ў бештари вақти худро дар маркази ноҳия мегузаронид. Бо ҳамсояҳо, танҳо дар ягон маъракаву чорабинии маҳалла шинухез дошт.

Бо ин ҷавоби охири завҷаи Абдуманнон ба Сафар чунин

намуд, ки рӯз ба охир мерасад. Ва ӯ андаке бесаришта шуд. Гӯё тамоми рӯзро таги ҳамин айвон бо гуфтугӯ бо ин зан гузаронид. Бисёр пурсиду ҷавоб гирифт. Ҳар як ҷавоби зан акси садое буд, ки аз дили поку ботини беолоиши ӯ башорат меод. Хайрият, - зери лаб гуфт Сафар, - ин зан бе макру риёву дур аз дурӯғ аст.

Сафар ҳам ба гуфтугӯ бо ботини худ фурӯ рафт. Хайр боз чӣ монд? Аз ин зан боз чиро пурсад. Ҳа, сурат ва ҳуҷҷатҳои Абдуманнон. Шояд тавассути ҳуҷҷатҳо ба доираҳои ҳамкорону ҳамнишинони ӯ роҳ ёбем. Вале ба чӣ тариқ ин ҳамаро аз дасти завҷаи ӯ мегирам. Дар ҳузури ду – се шоҳид беҳтар. Ва ӯ аз болои коғазу протокол сар бардошта гуфт:

- Як кори дигар монд. Аз ҳамсоҳро ду нафар меёфтед?
- Ҳамсоҳро чӣ лозим? – пурсид зан.
- Дар шоҳидии онҳо, - гуфт Сафар, - ду – се сурату ҳуҷҷатҳои рӯи даст бударо ба ман меодед.

Ранги чеҳраи янгаи Моҳира дигаргун шуд. Сухане гуфтани буд, вале он дар гулӯяш печид ва ба ҳоле гуфт:

- Ҳамсоҳро чӣ лозим, ака. Агар ду нафарро ба шоҳидӣ гӯям, пагоҳ на фақат дар Чуқайшӣ, балки дар ҳамаи ноҳия овоза мешавад, ки хонаи Моҳира муфаттишу милисаву прокурор омад. Дарвозаи шаҳра ака баста мешаваду даҳони мардума не. Ягон илоҷи дигар меёфтед, беҳтар буд.

- Илоҷи дигар ҳам ҳаст. - гуфт Сафар. Ҳар сурату ҳуҷҷате мегирам ин ҷо, - ӯ ба коғазии протокол ишора кард, - менависам. Шумо имзо мегузоред

- Ин беҳтар, - гуфт Моҳира ва нафаси сабук баровард. Гӯё як порай кӯҳ аз дӯши ӯ афтод.

Моҳира аз хонаи мобайнӣ ҳуҷҷат ва суратҳои шавҳарашро овард. Аз рӯи диплом маълум шуд, ки ному насаби шавҳари Моҳира Саидов Абдуманнон будааст. Сафар бар ило-

ваи диплом аз байни суратҳо ду дона гирифт ва аз ҷой бархост.

Боқӣ андаке пештар аз вақти таъиншуда дар гардишгоҳи кӯчаи ҳавлии Абдуманнон интизори Сафар меистод ва нақшаи меҳмоннавозии ӯро дар сар дошт, аз дидани ӯ хушҳол шуд. Вале ғайричашмдошти Боқӣ ӯ аз дари мошин даромаду гуфт:

-Маро пеши мошинам барӣ беҳтар.

Дар дили Боқӣ шӯре афтод ва бо хотири озурда гуфт:

- Маслиҳатамон дигар хел буд —ку. Чӣ хел шуда як бор ба диёри мо меҳмон шудед аллакай дар фикри бозгаштед. Маро таги гап намон. Мардум тайёри диданд. Мо намегузорем, ки шуморо аз нону намакамон начашида гусел кунем. Охир расму русуми мо инро намепазирад. Моро аз неъматии меҳмонпазирӣ маҳрум накунед, ошно.

- Барои лутфу марҳамататон ташаккур. Мебахшед, ягон бори дигар меҳмон мешавам. Ин дафъа корҳои таъҷилии бисёр дорам. Бо ҳеҷ ваҷҳ наметавонам онҳоро ба таъхир монам. Ҳозир маро ба назди мошинам бурда расонед. Як сари қадам ба шӯъбаи амнияти ноҳия медарояму бозпас мегардам. Хоҳиш дорам узри маро бипазиред, акаи Боқӣ.

Боқӣ дид, ки илоҷе нест ва меҳмонро аз раёнаш гардонидан имкон надорад, ӯро ба назди мошинаш, ки дар истгоҳи назди бозор меистод, овард.

Сафар ба дилкашолӣ умедвории зиёди Боқӣ нигоҳ накарда, бо ӯ худохофизӣ намуд. Ба идораи амнияти ноҳия даромад, сардори шӯъба Пир Солеҳовро, ки қаблан мешинохт, дар утоқи кориаш ёфт, дар атрофи масъалаи корҳои ғаврии иловагӣ, ки бо наздикону пайвандони Абдуманнон гузаронидани онҳо лозим меояд, гуфтугӯ кард. Баъдан ҳамроҳ нақшаи амалиёти муштаракро тарҳрезӣ намуданд.

Берун аз дари дафтар сӯҳбати Пир Солеҳову Сафар тӯл

кашид. Ин вақт аллакай офтоб ба ғуруб мерафту нурҳои сурхрангаш ба домони пораабрҳои канори осмон мерехт, пораҳои лоларанги меғ мисли порчаҳои гудохтаи мис ҷило медоданд. Чашми Сафар ҳангоми хайрухуш ба ин манзараи шигифтангез афтод. Ё паси чамбараи рул то вурудгоҳи Душанбе як нигоҳ ба роҳу нигоҳи дигар ба абрҳои мисли аҳмари уфуқ, ба андеша мерафт. Субҳ вақте ки завҷааш Хайринисо бо нигоҳ ӯро то ба ҳамгашти растаи калони шаҳри Қўрғонтеппа ба самти Душанбе меғуселонд, дар самти шарқии осмон тепаҳои пушти шаҳраки Сарбанд анвори лоларанги шафақ куллаҳои баланди кӯҳи Хўҷаро рангин месохт. Ва ана ин лаҳза, вақте ки шафақи офтоби ба ғуруб равона ба пушти дандонаи куллаҳо метаровид, боз мегардад. Ва ин лаҳза шафақи ғуруб ба шаҳри Қўрғонтеппа бармегардад.

Бегоҳ, назди бозори «Саховат» он шўру мағалро надид. Дар баромадгоҳи бозор, чанд қадам дуртар аз роҳи калони мошин танҳо зане пеши ду пояш лагани калони нима аз шушу чигарпораҳои пухта ва ду даст болои зону бо нонфуруши паҳлўяш сўхбат дошт. Сафар дар дил гуруснагӣ эҳсос кард. Мошинро нигоҳ дошт. Назди лагани гўштпораҳо рафт.

-Бисёр бомазза, - гуфт ӯ, - баъде, ки ду - се пора аз гўштпораҳо тановул кард, баъд бо табъи болида бо фурушанда ҳисобу китоб кард. Ҳамин қадараш бас. Пурхўрӣ бало дорад, намеzeбад. Меъдаи пур душман аст. «Ғизои кам давангез бошад», гуфтаанд бузургон. Ғубори меъда захрогин аст. Лаҳзае нарафта ғаззаи ҳамёна мекунӣ. Коҳилӣ сар мешавад. Ва ин мисли хори по дар сафар аст, пурхўрӣ. То ту хорро аз пой мегирӣ, мебинӣ, ки корвон ғайб задааст, - меандешид ӯ ва чолокона мошин меронд. Банди хаёлот суръатро ҳам аз меъёр зиёд кард, ки дар посбонгоҳи БДА-и ағбаи Фахробод ӯро ходими Бозрасии Давлатии Автомобилӣ нигоҳ дошт.

- Узр додар. Каме шитоб дорам, - гуфт ӯ, - ба ходими Боз-

расии Давлатии Автомобилӣ, маро интизоранд. Сафар аз ин зиёд ҳарфе ба забон наовард. Ҳарчӣ зудтар бояд бишито-бад, зеро ҳам дар Раёсати амнияти вилояти Хатлон ва ҳам дар Вазорати амнияти ҷумҳури чашм ба роҳи ӯянд.

Ходими БДА ҳам бисёр хирагӣ накард. Узри Сафар Каримовро бо дили кушод пазируфт ва ба ӯ роҳи сафед хост. Вале аз чӣ буд, ки Сафар дар ботин бори хиҷолат эҳсос кард. Шитоб чӣ зарур? Аз панҷу даҳ дақиқае, ки аз шитоб дар роҳи сафар сарфа мекунӣ, дар пай фалокату ҳалокат дорад.

Акнун Сафар бешитоб мошин меронд. Замоне ӯ мошинро дар саҳни бинои Раёсати амнияти вилоят қарор дод, ки як ҳиссаи аввали шаб ба охир мерасид, аммо чароғҳои дафта-рҳои кори кормандони масъули раёсат фурузон буданд. Партави рӯшноии аз ду тирезаи сардори шӯъбаи тафтишотӣ Зафар Ғафуров берун омада, ба шохаву баргҳои дарахтони аз бом болотар қад афрохтаи шамшоду ақоиқҳо қад афрох-та, мерехт. Ва Сафар ҷилои баргҳоро дид ва чехраи сардори дар интизори далелу бӯрҳонҳои тоза, ё худ калиди қулфҳои бастаи ҳодисаи ҳалалдор шудани марзи давлатӣ пеши на-зараш омад: тираву хаста ва дилгир, вале Зафар ба он ирти-боте надорад, гуноҳи ӯ чӣ? Ҷаҳл кори бад аст. Орифон ҷаҳл-ро зиндони худованд гуфтаанд. Агар амиқтар андеша кунӣ, ин ҳақиқат аст. Ҷоҳил умре дар зиндони худ маскун аст. То замоне аз ҷаҳл набарояд, ӯ зиндонӣ аст. Вале Зафар ин зин-донро намедонад. Ӯ ҳамеша сабур асту хунсард. Ва хунсардӣ дараҷаи камолоти ақл аст. Ӯ дар зиндони худо не, балки дар айвони ӯ сокин аст. Чунки ба илми криминалистӣ ва мантиқу фалсафа таваҷҷӯҳ дорад. Ходими амнияти давлатӣ бе огоҳӣ аз ин се илм ягон кори неке на барои худ карда метавонаду на барои миллат.

Сафар бо ҳамин андешаҳо дари дафтари кории Зафарро

бесадо ҳамвору оҳиста тела дод. Зафар сар аз болои миз бардошт ва бо умеду ноумедона аз Сафар пурсид:

-Хуб-мад кашида гуфт ӯ,- шер ё рӯбоҳ.

-Шер,-гуфт Сафар.

Сафар дурӯғ намегӯяд, воҳима ҳам намекунад. Тафсилу сергапиро хуш надорад. Ва ҳеҷ гоҳ пеши Зафар кореро, ки анҷом додааст аз будаш зиёд не, балки камтар баён мекунад. Ҳине, ки шер мегӯяд, дар ҳақиқат шер аст. Зафар бо шунидани ин калима хушёр шуд ва эҳсос кард, ки осори шалпарии фикру хаёл аз ӯ дур шуд. Ӯ сабук аз ҷой бархост ва Сафарро ба оғӯш кашид. Барои хотири нахустин калимаи ба забон овардааш. Сафар ҷузъгирро, ки даруни он ҳама ҳуҷҷатҳои шиносӣ бо Моҳира, ки шахсияти шавҳари ӯ Абдуманнонро ошкор месохт ва бо низом чида буд, болои мизи сардори шӯъба, Ғафуров монд. Зафар мисли марди мусофир миёни биёбон зери сели нурҳои сӯзони офтоб риштаи умраш ба як қатра об вобаста аст ё ба ранги гуруснае, ки дар шаб курси моҳро курси нон мепиндорад, ҳарисона ҷузъгирро кушод. Чун варақаҳоро бо тамоми ҳушу гӯш хонд, аз протокол сар бардошт.

-Шукронаи Худо, ки роҳи дурустро пеш гирифтаем,-гуфт Зафар. Ту Сафар, бародар дар як рӯз кори даҳ рӯзу ду – се нафарро иҷро кардӣ. Бародарони ҳамкор бояд ҳамин хел бошанд.

Маззаи гӯшти сари саросемагӣ аз лагани соҳибкори рӯи курсичаи чорпоя нишаста хӯрда ҳанӯз ҳам аз даҳони Сафар нарафта буд. Ӯ хост гӯяд, ки ягона луқмаи аз субҳгоҳ то ин поси шаб дар даҳон кардааш ҳамин, ҳамчунин саркашиашро ба хотири супориш аз таклифи Боқӣ, ки бешубҳа, дастархони аз ҳамагуна нозу неъматҳои фаровоне буд, лекин худдорӣ кард. Чӣ лозим, гуфт ба худ. Сериву гуруснагӣ ҳарду мегузаранд, муҳим кор иҷро шавад.

- Ин заҳмати ту Сафарҷон, - гуфт Зафар ва аз чузъгир суратҳои Абдуманнонро бароварда, - то дер дар ёд мемонад.

Зафар протокол ва дигар варақҳои парешонро аз болои миз гирд овард ва қаноатмандона изҳор кард, ки аз қадами аввалини Сафар метавонанд ба парванда оғоз бахшанд. Ва ӯ бори дигар ба суратҳои дар дасташ будаи Абдуманнон чашм давонд.

- Чӣ хел ба расмҳои кашидаи эксперт – криминалисти монанд. Ин ҳам донишу ҳунар аст. Охир бубин эксперти мо одамро аз рӯи гуфти шоҳидон кашидааст, ки дар давоми умри худ ягон бор ҳам надидааст.

ӯ расмро паҳлӯи сурати аслии монд ва нидо баровард:

- Як себи дукафон. Танҳо риш фарқ мекунад. Агар сурати ришдори Абдуманнонро меёфтӣ, ин фарқ ҳам аз байн мерафт.

Дар фуруварди сухан Зафар андаке мад кашида гуфт:

- Аз ҳамаи ин суратҳо нусха бардоред. Ба идораҳои масъул мефириستم. Онҳо ҳам бичӯянд. То кори якҷояи мо натиҷаи беҳтар диҳад.

Айни сӯҳбат сардори шӯъбаи дигари оперативӣ Муҳаммадӣ Салимов аз дар даромад. ӯ бо Каримов гарм вохӯрд ва аз натиҷаи сафар пурсон шуд.

- Сафари бад нашуд, ба назарам, - гуфт Сафар, - худо ба Қувватов файз диҳад, хеле дастгирӣ карданд. Мардонавор қабул кард, мардонавор дастамро гирифт. Хато накунам, сарриштаи кӯргиреҳ ёфт шуд. Зафар дид. Шояд ҳамаша ҳазм кард. Мисли оши палови ленинободча.

Аз ҳарфи охири ӯ Зафар лабханд зад. Ва дар ҷавоби он Сафар байте гуфт:

**Сухан макун ба заифон, ки шуд табассуми барқ,
Бадал ба нолаи ҷонсӯз дар наустонҳо.**

- Сафар соҳиби пайро ёфт. Аз ҳамин шаб парвандаи

чиноии сарҳадшикан оғоз меёбад. Ту ҳам Муҳаммадӣ бичунб. Ба ин тарафи соҳили дарёи Панҷ партави равшанӣ афтод, он тарафи соҳил торик. Акнун пайшиканро бояд ёбем.

Суханони Зафар дар гӯши Сафар намедонам ба чӣ сабаб садои мутантане дод. Зафар чизе гуфтани буд, ки дари утоқи корӣ кушода шуду Садаф мунтазири иҷозат шуд.

-Марҳамат, даро, даро - гӯён Зафар ҳам шуд ва аз ғаладони мизи соате қабл рӯи он сар ба сукут рафтааш як қуттии шоколад бароварда, сӯи Садаф дароз кард, - ин барои барқияи се рӯз пеш овардагиат.

Духтар аз ғояти қаноатмандӣ гул кард, қуттиро гирифт ва бо шакарханд гуфт:

- Агар ҳар барқия ҳамин хел мукофот дошта бошад, ҳар рӯз чанд дона меоварам.

- Ба барқияҳои ту бонуи зебо, - гуфт Зафар, - қимат мондан мушкӣ. Хизмати ту хеле бузург аст. Сад қуттӣ шоколад бахшем ҳам камӣ мекунад.

- Ин хел бошад, - гуфт Садафмо бо фараҳмандӣ, - ана, боз як барқияи дигар. Ин ба номи Сафар. Дар утоқи кориаш набуд, ин ҷо омадам.

-Ба хона намеравӣ - чӣ?

-Ба хона, - гуфт Садафмо бо ишваи сохтакорона, - соҳибдарҳо медонанд, ки имшаб навбатдорем.

Сафар маънидорона ба Зафар нигарист ва гуфт:

-Ба назарам ман ҳам имшаб навбатдори масъул.

Садаф тартиби навбатдориро мисли панҷ панча медонад. Ҳар навбатдор дар набудани сардори раёсат зиёдтар аз нисфи ҳуқуқҳои ўро дошта бошад ҳам, дар ҳолатҳои фавқуллодда ба навбатдори масъул итоат мекунад. Садафмо аз таҳти дил меҳост, ки навбатдори масъули имшаба Сафар бошад. Вале ин умеди ў беҳуда, зеро навбатдори масъул дигар кас буд. Бо оҳанге, ки аз алам холи набуд, гуфт:

- Э, намуред шумо, ҳеҷ аз ҳамин шӯҳиҳоятон намондед.
- Хайр, Садафмо, худат ҳам медонӣ, зиндагӣ бе ҳазлу шӯҳӣ дилгир аст.

Сафар барқияро аз дасти Садаф гирифт ва ба Зафар рӯ овард:

- Биё, мукофоти ин барқияро ҳам бидеҳ.
- Ин, - гуфт Зафар, - ба номи ман не, ба номи Сафар. Мукофота худат медиҳӣ.

**Махфӣ
№1.**

**Ба сардори шӯъбаи
оперативии Раёсати
амнияти вилояти
Хатлон майор
Каримов С.**

Мӯҳтарам Сафар Каримов!

Абдуманнон Саидов сокини деҳаи Чуқайшӣ буда, завҷаи ӯ Моҳира Саидова аст ва ду фарзанди ноболиғ дорад.

Бародаронаш Ҳикматулло ва Ҳабибулло Саидовҳо дар ноҳияи Ваҳдат қору истиқомат мекунанд. Абдуманнон баҳори соли ҷорӣ дар қиморбозӣ бой дода, қарздор шуда, ба доми гурӯҳи қочоқчиёни маводи муҳаддир афтида, тайи ду моҳ боз бедарак аст. Баробари гирифтани маълумоти иловагӣ ба шумо хабар медиҳем.

**Сардори шӯъбаи амнияти
шаҳри Ваҳдат, полковник Солеҳов П.**

- Шӯъбаи амнияти шаҳри Ваҳдат саҳлангорӣ кардааст, -

аз дил гузаронид Сафар. Шояд баъди вохӯрӣ бо ӯ сардори шӯъба бесаранҷом шуда, бошитоб барқияро фиристодааст. Сафар барқияро ба Зафар дароз кард ва гуфт:

-Фикр мекунам, ки аз шӯъбаи амнияти ноҳияи Ваҳдат талаб намоем, ки ба таҳқиқи ин мавзӯ ҷиддитар пардозанд, - Вале барқия, ки ба назари Сафар хеле сабукбор буд, ба фикри ӯ раҳна зад, - беҳтараш ба Кумитаи давлатии амнияти миллии ҷумҳурӣ дархост диҳем ва ғӯем, ки шӯъбаи амнияти шаҳри Ваҳдатро аз хоби ғафлат раҳо кунад. Аққалан бо даҳолати онҳо доираи ҳаммаслакони қиморбози Абдуманнонро муайян менамудем, як ҷанбаи вазнини таҳқиқи парванда, ки бар дӯши мо бор аст, сабук мешуд.

- Охир,-гуфт Ғафуров андешаи Сафарро тақвият дода, аз тафтиши анҷомдодаи мо ҳанӯз аз оғози кор равшан аст, ки доираи ҳодисаву воқеоти бо парванда алоқамандӣ дошта, аз ҳудуди вилояти Хатлон берун рафта, ба маркази ҷумҳурӣ ва ноҳияҳои тобеи он ҳамоҳанг мегардад.

Муҳаммадӣ, ки то ин дам ба гуфтугузори ду ҳамкасбон ғӯш фаро мебуд, ба миён гузоштани натиҷаи корҳои дар самти барои ӯ муайяншударо фурсати муносиб донист:

- Чанд рӯз аст, ки бо кормандони амнияти вилояти Таҳори Давлати Исломии Афғонистон дар иртибот ҳастем. То чӣ андоза ба онҳо бовар кардан лозим гуфтан душвор аст, чунки ҳамаи онҳо таҳти контроли қумандони Таҳор Шаҳобибулло валади Соибҷон Аслиддин мебошанд, ки инжинер муаррифӣ мешавад. Алъон онҳо ягон ахбор ирсол накардаанд. Алоқаи мо бо онҳо муҳобиравист. Ба ин нигоҳ накарда, мо ноумед нашудем. Дар он тарафи дарё дар қишлоқи Анҷироб айёраки мо истиқомат мекунад. Дирӯз тамос гирифта хабар дод, ки аз ҷониби Тоҷикистон як шахрванди тоҷик фирорӣ шуда ба вилояти Таҳор гузаштааст. Аз рӯи нишондоди сура-ту симо ӯ ба Абдуманнон монандӣ дорад. Агар имконият бо-

шад ба ман як дона расми Саидовро диҳед, ки тезтар ба он тарафи дарё фиристам, то шахсияти гумонбаршударо муайян намоем.

- Маълумоти дигар, - гуфт Муҳаммадӣ, - ки аз Раёсати кашшофии Вазорати амнияти ҷумҳурӣ ба даст овардем чунин аст. Як шахрванди Тоҷикистон, ки номаш ҳоло муайян нест, муддатест, ки дар вилояти Тахор гаштугузор дорад. Ӯ дар қароргоҳи Аслиддин маскан гузидааст. Атрофиёни Аслиддин аз ваҷҳи ӯ ҳарф намезананд. Ба назарам, ки як сабаби ба мо ҳамдастӣ накардани кормандони Хадамоти амнияти Афғонистон (ХАД) аҷаб не ҳамин бошад.

Аслан тамоми корҳои кашшофии инжинер Аслиддинро инжинер Латиф мегузаронад, ки ҳар ду ҳам намояндаи бевоситаи Хадамоти махсуси Покистон мебошанд. Тибқи маълумоти аз айёри мо расида ва аз хадамоти "Р" гирифта, аз минтақаи сарҳадии застваи № 10 аз ин ҷониби марз тавассути муҳобира як мард бо инжинер Латиф тамос мегирад. Ӯ худро "Шоҳин" муаррифӣ мекунад. Шояд Абдуманнон дар амалӣ намудани нақшаи убури сарҳад ба танҳой амал накарда, он нафаре, ки худро "Шоҳин" муаррифӣ мекунад, ҳамдасти ӯст. "Шоҳин", ки дар қаламрави Тоҷикистон қарор дорад, ба чӣ кор машғул аст? Ҳадафи иртиботи ӯ, ки гумоштаи разведкаи Покистон аст, бо инжинер Латиф, дар чист? Оё дар паси ин ҳама ҳодисаи убури ғайриқонунии сарҳад ва алоқаи шахрванди Тоҷикистон бо гумоштаи разведкаи Покистон, ки дар минтақаҳои наздимарзии Афғонистон фаъолият дорад, ягон дасисаи сиёсӣ ниҳон нест? Магар ҳамаи ин ҳодисаҳо ҳалқаи як занҷир нестанд? Ин ҳама барои мо боз як муаммои дигар аст, ки таҳқиқ меҳаҳад.

Ба Вазири
амнияти Ҷумҳурии
Тоҷикистон

БАРҚИЯИ РАМЗӢ

"Гузориш медиҳам, ки сарчашмаҳои фаврии мо - "Шараф" ва "Ливо" паи ҳам ахборот гирифтанд, ки дар мавқеи дид-бонгоҳи 10 – уми сарҳади Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Давлати Ислонии Афғонистон дар минтақаи Кричони ноҳияи Ҳамадонӣ ҳафтае як маротиба тавассути машкоб ду нафар аз қишлоқи Анҷизи вилояти Тахори Давлати Ислонии Афғонистон аз дарёи Панҷ убур карда, бо баҳонаи шикор ба истиқоматкунандаи қишлоқи Чила, бобои Карим вомехӯранд. Баъди меҳмониҳои дӯрӯза ҳарду сайёд боз бо роҳи омадашон пас мегарданд. Бо худ мухобиранд дастӣ доранд. Ҳадамоти "Р" муайян намуд, ки аз ҳудуди Тоҷикистон бо шаҳрвандони Афғонистон марде бо номи рамзии "Шоҳин" ба тавассути мебарояд. Мухотаби ӯ ҳудуди "Лочин" муаррифӣ менамояд.

Дар робита бо сокинони деҳоти наздисарҳадӣ манбаъҳои амнияти миллӣ аниқ карданд, ки бо шаҳрвандони Давлати Ислонии Афғонистон бобои Карими 60-сола дидор мекунад. Ду бародари бобои Карим ҳамчун фирорӣ аз соли 1931 дар вилояти Тахори ДИА истиқомат мекунанд. Оё ҳамаи дидорбиниҳо ба ҳоли аҳволпурсӣ аз бародарони бобои Карим маҳдуд мегардад? Мақсади аслии вохӯриҳо аниқ нест. Мо

бо тамоми ҳастӣ мекӯшем ҳар чӣ зудтар инро донем. Дар сурати гирифтани ахбори иловагӣ ба шумо гузориш медиҳем"

Сардори гурӯҳи фаврии
Вазорати амнияти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
дар шаҳри Кӯлоб
полковник Маҳмадалӣ Ғоибов

ПАЙВАНДИ УЗВҲО

Оё байни ҳодисаи убури марз дар минтақаи дидбонгоҳи № 12-и отряди сарҳади ПАНЧ ва он чӣ дар минтақаи дидбонгоҳи № 10 – и отряди сарҳади Ҳамадонӣ рух медиҳаду дар ин шифрограмма зикри он меравад, ягон пайвастиагӣ вучуд дорад? Вазири амнияти ҷумҳурӣ рӯи мизи корӣ тамоми ахбороти фаврии аз Қўрғонтеппаву Кўлоб расидаро паҳлӯи ҳам гузошта, сайъ менамуд, ки риштаи ин пайвастиагиро ёбад. Дар маҷрои андешаву хулосаҳои ӯ фарзияе тадриҷан ба ҳақиқати рӯнамо мубаддал мешуд. Ў дарк кард, ки дар ҷумҳурӣ кадом гурӯҳи пинҳонкор доманаи фаъолияти худро васеъ намудан дорад. Ба ҳамин хаёл ӯ андешаи сардорони Раёсатҳои контразведка ва тафтишоти Вазорат, полковникҳои Рамазон Ризвонову Нурсайд Ҷамолов ро ҷўе шуд.

Ҳар ду афсарони коршиносу корозмуда ва калидони бандҳои гиреҳхўрдаи Вазорат буданд. Ҳамкорон, бахусус сардор ҳарду ро ҳамчун кошифу муҳаққиқони моҳир қабул доштанд. Замоне онҳо ҳозир шуданд, Вазир аз ҷой бархост ва пеши мизи дарозу сербар, ки аз ду тараф курсиҳо дошт, ба

ҳар ду даст дод. Ва ҳар се сари мизи машварат нишастанд.

Ҳар ду сардорони раёсатҳо бо навбат барқияро хонда, нигарони саволҳои Вазир шуданд.

- Мӯҳтарам, Нурсайд Ҷамолов, - гуфт Вазир, - корҳои тафтишотӣ ва ҳамоҳангӣ бо кормандони фаврии идораҳои ҳифзи ҳуқуқ дар кадом ҳолатанд?

Нурсайд Ҷамолов аз ҷой бархост, вале Вазир бо ишораи даст нишаста посух доданро салоҳ шуморид:

- Мӯҳтарам генерал! - гуфт Нурсайд Ҷамолов, - марбут ба ин барқия тамоми амалиёти ибтидоии тафтишотро гузаронидем. Нишондодҳо, таҳқиқ ва таҳлили онҳо аз ҷониби тафтишот собит месозанд, ки ҷинояткор як кас буда, дар танҳои хати марзи давлатиро шикаста ба қаламрави Давлати Ислумии Афғонистон рафтааст. Вале як нуктаи муҳимро бояд хотиррасон кунем, ки баъзе манбаъҳои фаврие, ки мо дар якҷоягӣ бо Рамазон Ризвонов ва гурӯҳи фаврии шаҳри Кӯлоб пайдо намудем, ба мо далели мӯътамад медиҳанд гуем, ки агар ҷинояткор Саидов бошад, пас ба ҷӣ мақсад ба Афғонистон рафтааст.

- Шумо дар заминаи кадом далел ба чунин хулоса омадед? Асос доред? - сухани Ҷамоловро бурид генерал.

- Мӯҳтарам генерал, ба як ҳолати муҳими ин қазия диққат диҳед.

- Кадом ҳолат?

- Аввал ин ки гумонбаршуда амволу моликияти худро бар асоси гуфтаҳои боварибахше, ки аз забони чанд нафари алоҳида, аз ҷумла аз ҳамсараш ва дӯстони ҳаммаслакаш садо доданд, дар қимор бохти калон намуда, аз даст додааст. Дуввум, занашро таъкид кардааст, ки ӯ қарзро мегардонад ва молу мулкашро бозпас мегирад.

Ҳамчунин ба занаш гуфтааст, ки барои бозпас гирифтани амволи бохтааш касе дар шакли пул ваъдаи кӯмак наму-

дааст. Пеш аз нопадид шуданаш ҳамсарашро бовар кунонидааст, ки ӯ муддате ғайб мезанад ва аз ин дар ташвиш набошад. Аз ин ҳама хулосаи мантиқие бармеояд, ки Саидов зери таъсиррасонӣ ва раҳнамоии кадом як гурӯҳи ҷиноятпеша қарор дорад, ки ба ивази иҷрои кадом супорише қарз дода, бо ҳамин роҳ ӯро таҳти тобеияти худ гирифтааст. Фарзияи аввал ин аст, ки шояд ҳамин гурӯҳи ҷиноятпеша Саидовро ба хотири қочоқи маводи нашъаовар аз қаламрави Афғонистон ба ҳудуди ҷумҳурии мо вазифадор намудааст.

Ҳолати дуоум низ қобили таваҷҷӯҳ аст ва барои тафтиши ояндаи парвандаи ҷиноӣ аз муҳимияти махсус бархӯрдор хоҳад буд. Дар асоси далелҳои дар парванда зикршуда ӯ дар назди хати сарҳад худро дар симои шахсиятҳои исломӣ муаррифӣ кардааст. Ба ҳар ҳол шоҳидон ӯро дар ҳамин симо — марди ба муллобачаҳо монанди ришдор қабул кардаанд. Вақте ки аз хона баромадааст риш надоштааст. Завҷааш ҳам инро тасдиқ мекунад. Аз ин хулоса баровардан мумкин, ки ӯ гаравғони кадом як гурӯҳи ифротӣёне ҳаст, ки бояд супориши онҳоро иҷро кунад. Ба ҳамин хотир қиморбоз пӯсташро иваз карда муваққатан муллобача шудааст. Як фикри дигарро низ мо мадди назар дорем: гумонбаршуда эҳтимол бо мақсаде риш мондааст, ки худро аз ташвиши риштарошӣ халос кунад. Инро бояд дақиқ кунем.

Нурсайд бо оҳанги қатъӣ ва мантиқи қавӣ фикрашро анҷом дод. Вазир сухани ӯро мисле, ки дар оғоз буд, набуррид. Ӯ гоҳу ногоҳ нӯги қаламро ба қоғазу ҳуҷҷатҳо ва барқияи наздаш истода мерасонду ба ҳаво мебардошт ва хомӯшона ба ҳар ҳарфи шунидааш ҷавоб меҷӯст. Як ҷавобе, ки тавонад ҳама суханони Нурсайд Ҷамоловро чун барги коҳ ба чанг диҳад. Вале чунин ҷавоб наёфт. Ва ба маънои канӣ ту чӣ мегӯӣ, сар сӯи Рамазон Ризвонов гардонд ва ишорае ҳам кард.

-Мо ҳам ҳамин таҳлилро дорем,-гуфт Рамазон Ризвонов. Бисёр амалиётро нисбати ин ҳодиса,-ӯ ба Нурсайд Ҷамолов ишора карда,-муштарак ба анҷом расонидем. Супоришу дастурҳо додем. Нозукиҳои масъаларо ба сарнозирон фаҳмондем. Мисли панҷ панҷа дар як мушт шудем. Шаҳрвандони Давлати Исломии Афғонистонро аз ин рӯйдод огоҳ кардем ва ба ёрӣ даъват намудем, он чӣ ки ин лаҳза дар даст доред, ҳосили ҳамин тараддуду ҷустуҷӯҳои якҷоя аст.

Ба андешаи Рамазон Ризвонов байни ҳодисаи убури марз дар минтақаи дидбонгоҳи № 12-и отряди сарҳади Панҷ ва он чӣ дар минтақаи дидбонгоҳи №10-и отряди сарҳади Ҷамалдонӣ ба вукӯъ омада истодааст, пайвастагии ногуастани вучуд дорад.

Генерал то ин лаҳза шарҳу баёни сарҳадшиканиҳоро дар риштаи андешаву гумонҳо мечуст, то ки ҳарду сарварони раёсатҳоро ҳамчун раис мот кунад. Вале чунин банд пайдо намешуд. Замоне қиёси ду ҳодисаи сарҳадшикани дар масофаҳои ҳамдигар фарсахҳо дур рафт, ӯ лаб ба суҳан кушод:

- Воқеан,-ҳам гуфт ӯ, - аз ҳамин хусус пурсидани будам, - ба миёни гап ҳамроҳ шуд генерал, ба фикри шумо онҳо ҳалқаи ногуастани як занҷиранд?

Нурсайд лаҷоми суҳанро ба ихтиёри худ гирифт, бо як оҳанги боварибахш гуфт:

- Бале, айнаи ҳол тамоми иттилооти мавҷуда исботи онанд, ки пайванди миёни онҳо мавҷуд аст. Мувофиқи далелҳои оперативӣ Абдуманнон гӯё дар Анҷизи Афғонистон аст. Воҳӯрии бобои Карим ҳам бо шаҳрвандони Анҷиз сураат гирифта истодааст. Ба замми ин ба мо ахбор расид, ки бобои Карим бо мулло Зардӣ алоқаи бевосита дорад. Мулло Зардӣ бо таҳаллуси "Усто" бо бобои Карим зуд – зуд вохӯранд. Аслан ҷойи мулоқоташон Бодомак аст. Мо муддате атрофи-

ёни усто Зардиро омӯхтем. Аниқ намудем, ки ӯ бо роҳи пинҳонӣ ба шаҳри Қӯрғонтеппа рафта, бо мулло Пирӣ вохӯриҳо мегузаронад. Бо худ як чанд нусха китоби “Ҷиҳод”-ро, ки наشري Покистон аст, бурда, ба ӯ додааст. Фикр мекунам, ки бояд дар ҳамбастагӣ мушаххас созем, ки ҳодисаи ба Афғонистон рафтани Абдуманнон бо фаъолиятҳои шубҳабарангези шахсони зикршуда чӣ алоқамандӣ дорад. Дар асоси санадҳои фаврӣ Карим, Зардӣ, Пирӣ бо ҳам шиносанд ва дар навбати худ Пирӣ роҳбарии ҷараёни ифротӣро ба зимма дорад, ки ҳадафи сиёсӣ, яъне ба даст овардани ҳокимиятро дунбол мекунад. Ва аз рӯи баъзе далелҳо ба қочоқи маводи муҳаддирро низ роҳбарӣ мекунад.

- Андешаҳои ҳардуяшон ҳам, - гуфт вазир, - аз нигоҳи таъмини амнияти давлатӣ ғарбдоранд. Хулосаҳои шумо маҳсули тафаккури густурдаанд. Танҳо чунин тафаккур ҳодисаву руҳдодӣ ҷузъиро бо таҳаввулоти сатҳи васеътари ба вазъияти босуботи амнияти хатаровар пайванд медиҳанд.

Вазир дар анҷоми таҳлилу қиёси ду ҳодисаи паи ҳам ба сарҳадшиканӣ дар қосбонҳои марзи давлатии ноҳияҳои Панҷу Ҳамадонӣ супоришҳои тоза дод. Дар ин лаҳза таваҷҷӯҳи ӯ ба Нурсайд Қамолов бештар буд.

-Мо, бародар Нурсайд, - гуфт вазир, - набояд ба боло нигоҳ кунем. Боло чӣ меғӯяд, поён чӣ, чӣ фарқ дорад. Мо қошиқони давлатием. Фарзандони ин сарзаминем. Осидагии мардум, ободии диёр ягона бақои давлат мақсаду мароми мост.

Зери шиори “Мустиқлият” гурӯҳи табақаҳои махсуси аҳоли барои ба амал баровардани қасди худ нисбати аз байн бурдани қомебиҳои мардуми тоҷик ба фаъолият пардохтанд. Аз силоҳи авомфиребонаи сиёсӣ тарс, тӯҳмату бӯхтон, таҳдиду найранг, даҳшатандозии (террори) рӯҳиву маънавӣ истифода бурда, вазъи қомеаро шиддатнок намуда, истиб-

дод, худсариву бетартибӣ карда, фаъолияти созмонҳову идораҳои давлатиро бенизом гардониданианд.

Дар чунин ҳолат ҷинойткориҳои муташаккил ва маккорону найрангбозони иқтисодӣ соҳиби маблағҳои калони пулӣ гардида, рӯирист барои забти ҳокимияти сиёсӣ дар мамлакат ҳамла доранд. Ҳақиқатан дар амал созмонҳои ҷинойтпешаи бо ҳам муттаҳид ва бо тоифаи айёшони муртад дар сатҳи гуногуни таркиби идоракунии пайдо шудаанд.

Муносибатҳои байналмилалӣ аз андоза берун тезутунд шуда истодаанд. Фишори тарс, таҳдиди доимӣ дар як қатор минтақаҳо воқеан ҳам тартиботро фалаҷ, бе дасту по гардонидида, намояндагони онро маҷбур карда истодааст, ки ҳамроҳи нерӯҳои миллатгарову моҷароҷӯӣ фаъолият намоянд.

Байни табақаҳои гуногуни аҳолии дилмондагиву ноумедӣ меафзояд. Хараҷу мараҷ ва бесарусомонии иқтисодиву иҷтимоӣ ривож мегирад. Истифодаи як қатор қонуну аснодҳои барои ҷомеа воҷиб, аз ҷумла роҷеъ ба пурзӯр кардани мубориза алайҳи ҷинойткорихои муташаккил бар зидди давлат, ҷинойт муқобили инсонҳо ғайри қаноатбахш аст.

Дар тафаккури одамон боисрор безобитагиву изтироб, таҷовуз, оҳанги бадқасдӣ, беҳурматӣ ба қонун, омодагӣ ба зулму таҷовуз ҷо шуда истодааст. Дар ин ҳошия воситаҳои ахбори омма дар чунин замони муташанниҷ ё ки сару калобаро гум карданд, ё ки дидаву дониста дар мавқеи хизмат ба ғоидаи гурӯҳҳои ҷудогонаи худҳо ҳосибе истоданд, ки аз номи тамоми халқ сухан ронда, худро ҳақдор медонанд. Маҳз инҳо маъракаи мақсадноку ҳамоҳанги безътиборсозиву бадномгардонии Қувваҳои Мусаллаҳ, созмонҳову мақомоти ҳарбии ВКД ва ВА, ходимони суду прокуратура, институтҳои иҷроия, ба ҳокимияти қонунбарориро, ки яке аз замонату кафолатгарони муҳиму зарурии амнияти давлату мардуманд, пеш бурда истодаанд.

Ҳамаи ин мукофот аст ба қимати беғаразӣ. Дар ниҳоди беғаразӣ на тарс ҳасту на бим, на ҷасорату қаҳрамонӣ, на муҳаббат асту на нафрату ғазабу ошӯб. Дили одам ба чунин талаботи берангу бӯй ва ғайритабӣ набояд тоб оварад. Ба назарам беғаразӣ аз бечуръатӣ падида меояд. Чунки бечуръатӣ мамлакатро ба харобӣ ва пареш хӯрдани мақомоти сохторӣ оварда мерасонад.

Нурсайд зери таъсири ҳамин гуна мулоҳизаҳои ҳавлноки, ки Вазир дар замири аз ҳассосияти вазъият бим дошт, калиди дар кулфи дари дафтари корӣ истодаро тоб дод. Калид тоб нахӯрд, чунки кулф кушода буд. Ё ба курсии миёни мизи корӣ нишаст. Ба назараш чунин менамуд, ки ҳассосияти вазъияти сиёсӣ, сари ҳар қадам ӯро хаста ва хотирпарешон кардааст. Ба дараҷае хавос аст, ки ба сари мақсади асосӣ: таҳқиқи робита байни ду ҳодисаи шикастани марзи давлатӣ дар ноҳияҳои Панҷу Ҳамадонӣ дуруст омада наметавонист. Андешаи таъмини осоиши мардуми кишвар бо тамоми ҳастӣ ӯро машғул мебошад. Дилаш гувоҳӣ меод, ки ин ду ҳодиса замина барои эҷоди хатарҳои тозаест. Оқибати он бешубҳа ба тезутунд гардидани ҳолати имрӯзаи иҷтимоӣ таҳдид мекунад. Дар ин ҳел вазъияте, ки мардуми ҷумҳурӣ бо он рӯ ба рӯ аст, аз дасти як қиморбози оддӣ чун Абдуманнон ва Пир бисёр корҳо меояд. Бешубҳа дар паси ин парда амали шубҳаноки кадом гурӯҳи муташаккили пинҳонкор маҳфуз аст. Аҷаб нест, ки гурӯҳ бо доираҳои моҷароҷӯи кишварҳои хориҷӣ ҳамкорӣ дорад ва ҳадафи онҳо ташаннуҷи вазъият аст. Ҳушёрӣ касбӣ, зиракии сиёсӣ маҳз дар чунин вазъ зарур аст. Аз ҳақиқати ҳол зудтар огоҳ бояд шуд. Беҳабарӣ бад аст. Таҳқиқи парвандаи ҷиноии Абдуманнон дар ҳамбастагӣ бо истифода аз тамоми воситаҳои имкониятҳо зарур аст. Вале дар нишасти се нафар раис гапӣ дигар гуфт. Ё таҳқиқи парвандаро ба кормандони Раёсати тафтишот супурд. Аз Нур-

саид хоҳиш кард, ки танзими ҳамаи корҳои фаврии Раёсати контрразведкаро ба зимма бигирад.

РОҲИ БЕГАРДИШ

Дудила шуд гузарад ӯ не. Симхорҳои баланд ва дар пеш паҳнои дарёи Панҷ. Наход дар ин ҷо ҳам Панҷ шоҳоб бошад. Бурҷи дидбонӣ аз ӯ хеле дур буд. Вале дар партави маҳтоб тарҳу сурати онро медид. Дар тамоми умре, ки дошт, бори аввал қасди гузаштани марзи давлатӣ кардааст. Худо ба чӣ рӯзхое намеоварад одамро. Ҳаво софу беғубор. Канори шарқии осмон серситора. Вале ахтарҳои миёни сипеҳро партави моҳ фуру бурдааст. Аҷаб шаби хушу осмони беғубор. Вале дили Абдуманнон ғуборолуда. Аз бурҷи посбонӣ ғубори тарс вучуди ўро фаро мегирифт. Аз он диловариву ҷасорате то назди симхорҳо расидан дошт, коста мегардид. Нияти пас гаштан кард. Бо ҳамон пое, ки омадам, - аз дил гузаронд ӯ, - бо ҳамон по пас мегардам. Ва ин дар бинои умри Абдуманнон якумин пасгардӣ буд. Аз бузургтарин бозиҳои қимор ӯ пас нагашта буд. Хайр чӣ? Мебурӣ ӯ бой медиҳӣ. Ин ҷо чӣ? Ё мемури ӯ мегузари. Ин соат ӯ худро таскин дод. Дер намешавад. Зинда гузаштан лозим. Ў чанд рӯз ба хотири омӯхтани тарзу усули ҳимояи ин қитъаи марз аз ҷониби сарҳадчиён, роҳҳои беҳавфи убури сарҳадро зерӣ мушоҳида гирифт. Эҳтиёткорона аз мардуми маҳал, ки аксарашон дар ин ҷо ба шуғли кишоварзӣ машғул буданд, ба саволҳои худ дар хусуси вақти ҳозиршавии сарбозон, масофаи зарурии роҳпаймоии онҳо дар ҳангоми навбатдорӣ ва ғайра гоҳо ҷавобҳои дилхоҳ ва гоҳо нопурраву ноқис мегирифт. Ҷавобҳои ноқис ўро ба изтироб намеовард. Ҷустуҷӯву таҳқобӣ мекард. Аз онҳое, ки тағи косаи пуршишҳои ў гумони нимкоса мекар-

данд, худро канор мегирифт ва чунин вонамуд мекард, ки пурсиши ӯ ҳамту аз рӯи шавқ буд. Ҳавасаш омаду пурсид. Вагарна деҳ кучову дарахтон кучо. Абдуманнон бо ҳар гуна васила ҷузъиёти барояш муҳимро аниқ месохт, аммо ба хотири дар назари онҳо шубҳанок натофтан мавзӯи сӯхбатро ба дигар тараф майл меод.

Ба минтақаи марзӣ нарасида, гумон дошт, ки ба осонӣ худро ба хоки давлати ҳамсоя хоҳад гирифт. Чун ба хати симхору иншооти муҳофизатии сарҳад наздик омад дар дилаш як эҳсоси ҳаросафкан рӯ зад. Аз ин хотир хост пеш аз таваккал намудан вазъи ҳифзи ин қитъаи сарҳадро омӯзад. Рӯзона ин мавзеъ чун кафи даст дар назари ҳомиёни марз намоён аст. Қарор дод, ки шабона, аниқтараш қарибихои фарорасии рӯз нақшаашро амалӣ намуда, ҳамин тавр худро ба он ҷониби сарҳади муштарак расонад.

Вучудаш аз он ки тақдир ӯро дар дуруҳаи интиҳоб қарор додааст, ғалаён дошт. Дар ин торикии шаб ду фарзанди но-болиғаш, ки масти хобанд ва ҳамсари меҳрубонашро ёд овард. Аз ду сар ҳамсараш аз он чанд рӯз боз бедарак шудани ӯ хавотир шуда, шояд имшаб мижа таҳ накарда бошад.

Не, Абдуманнон дар дуруҳаи интиҳоб қарор надорад. Барои ӯ роҳи бозгашт мавҷуд нест, роҳи наҷоти ӯ ягона аст: мулки бегона, дур аз даъвову пӯписаи соҳибони қарз. Агар ба қафо баргардад, пушти панҷараи маҳбас ҷой мекунад. Ба табиати озодпарасту ҳарҷогарди ӯ чунин гардиши тақдир ҳамсони марг аст. Ҷойи андешаву дилкашолӣ нест, мардона бояд қадам ниҳод, аз ҷанги зиндагии пуртаънаву саргум растан гиреҳкушои муаммои сарнавишт аст. Вақт мегузашт ва рӯзи чорум дилпурӣ эҳсос кард. Бори чорум ҳаст, ки вазъи шабонаи марзи давлатиро мепояд. Омӯхтан бас. Абдуманнон ба амал мегузарад. Ё зиндагӣ ё марг. Хаёлпардозӣ бас, амал бояд кард. Дар вучуди ӯ як қувваи ногаҳонии таҳриқди-

ҳанда мавҷ зад. Бо як чолокии ғайриинтизор худро он сӯи симхор гирифт.

Ӯ бо пайроҳае ба дарёи Панҷ наздик мешуд, ки дирӯз онро зери чашм намуда буд. Мушоҳидаҳои чандрӯзаи ӯ собит намуданд, ки он пайроҳаи беҳавф аст, чунки сарҳадбонон та-нҳо бо ҳамин роҳ қамишзорҳои лаби дарёро гардиш менамуданд. Яқин аст, ки дар он мина ва дигар маводи тарканда хобонида нашудааст.

ФИРОРӢ

Афғони заврақрон ҳанӯз сафедии рӯз надамида, Абдуманнонро дар соҳили дарёи Панҷ интизор буд. Дар соати муайяншуда аз миёни қамишзорҳо ба торикии шаб нигоҳ накарда, суроби одамеро мушоҳида намуд, ки ҷониби ӯ меомад, бо нимовоз садо кард:

- Тоҷик ҳастӣ ва бояд аз марз убур кунӣ?

- Бале, ҳамон. — посух дод Абдуманнон.

- Зуд ба заврақ биншин, ки субҳ наздик меояд, эҳтимол марзбонон ба таъқиб шурӯъ кунанд.

Оби Панҷ ором кафк мезад. Аслан дар тобистон дарё пур ва бесубот аст. Ба монанди дарёи Вахш то дидбонгоҳи 10 сарҳад пуртуғён аст ва байни ноҳияи Ҷамадонӣ ва вилояти Тахори Афғонистон дарё бисёр ором мешавад. Тарсу даҳшат таги дарё аст. Рӯди ба чашм орому сокит дар ботин гирдобҳо, ҷараёнҳои тундутези мардафкан дорад.

Заврақӣ оҳиста белҳоро гирифта, обро ба қафо тела дода, ҷониби соҳили муқобил ҳаракат кард. Бе ягон машаққат заврақрон ба соҳили ростии дарёи Панҷ, ки марзи давлати ҳамсоя буд, баромад. Заврақро даруни қамишзор пинҳон карда ба Абдуманнон рӯ овард:

- Аз дунболи ман шав.

Ҳамсафари Абдуманнон марди чолок буд. Онҳо аз ду соат зиёдтар ҳаракат карданд. Абдуманнон инро аз рӯи соати дастияш дида, ҳисоб намуд. Вақте ки онҳо ба наздикии маҳали аҳолинишин расиданд, аллакай субҳ дамид. Абдуманнон ба роҳбаладаш пешниҳоди адои яқҷояи намози бомдод намуд.

- Либосҳои ман тоза нест. Ту бихон, ман каме дам мегирам – ҷавоби рад дод афғон.

Баъди адои намоз онҳо ба роҳ баромаданд ва наздикии соати нӯҳи рӯз ворида деҳа гардиданд. Роҳбалад Абдуманнонро ба назди ҳавлие овард, ки атрофашро силоҳбадастон муҳофизат мекарданд. Ишора кард, ки ҳамин ҷо мунтазир бош ва худ ҷониби ҳавлӣ рафт. Чун берун шуд овоз дод:

-Эй фирорӣ, биё, ту ҳамин ҷо мемонӣ. Ман меравам. Дар ин хона туро мунтазиранд, ту ба чӣ коре шуғл мегириӣ, инҳо медонанд. Сафарат тӯлонӣ хоҳад буд. Худо мададгор.

Дар саҳни ҳавлӣ марди тахминан биступанҷсолае ба истиқболи Абдуманнон баромад. Ёро зери айвон мунтазир монду худ ҷониби ҳучра рафт. Бо ду нафари пеши дари ҳучра қарордошта, ки ҳар ду ҳам мусаллаҳ буданд, чизе гуфту ҳудаш дар зинапоя истод. Нафаре аз мардони мусаллаҳ ба ҳучра даромад ва ба зудӣ аз дар баромад ва амр дод, ки меҳмонро биёранд.

Абдуманнон, ки ҳамаи инро назора мекард, дарк намуд, ки силоҳбадастон муҳофизони кадом як қумандон ва ё сарватманде ҳастанд, ки интизории омадани ёро мекашид.

Мардони силоҳдор таги дари даромадгоҳ либосҳои Абдуманнонро кофта, чун боварӣ ҳосил намуд, ки чизи шубаҳаваре ҳамроҳ надорад, барои даромадан ба ҳучра иҷозат дод.

Дар ҳучра пешорӯи худ боз як дари дигареро дид, аз ду ҷониби даромадгоҳи он низ ду марди мусаллаҳ рост буданд.

Яке аз онҳо дарро боз намуду ишора ба даромадан кард. Маълум шуд, ки аз ин ҳуҷра ба ҳавлии калони дигаре роҳ аст. Абдуманнон зери дарахти маҷнунбеда миёнҷойи рӯйи сурфа марди миёнсоли тануманди боришу пурсалобатро дид. Ӯ болои чанд қабат кӯрпача ба болиштҳои нарм таъаза буду ду ҷавони сафедсурати 13 – 15 солае дар ду канораш мунтазири фармон буданд. Мард либосҳои низомӣ дар бар дошт. Ӯ аз дастархони дар пешаш ороста бо маром ягон – ягон донаи меваи хушкро ба даҳон меандохту бо таҳаммул пиёлаи чойро ба лаб мебурд.

Ӯ ба саломи додаи Абдуманнон безътиноёна алейк гуфт. Абдуманнон ба атроф зеҳн монду дар дилаш ҳарос пайдо шуд. Акнун ӯ дарк кард, ки дар мулки бегона фирорист. Пай бурд, ки урфу одат, муомила ва одоби шишту хез ин ҷо дигар будааст. Муҳофизон ҳар боре, ки даъват мешуданд: “лаббай сойиб”, “ба чашм сойиб” гуфта, дастҳо пеши бар пуштнокӣ мерафтанд. Ин тарзи муомилаву рафтор барои Абдуманнон бегоनावу номақбул намуд. Дар соатҳои аввали дар мулки бегона будан эҳсос намуд, ки дурӣ аз Ватан чӣ нороҳативу азоби фироқ дар пай дорад.

- Он гунае, ки барои мо маълум карданд, шумо Абдуманнон валади Саид ҳастед? – ҳамоно ба болин таъязанон ба-ногоҳ савол намуд марди афғон.

-Бале, ҳамин тавр!

-Оё шумо аз ҳадафи ташриф ба мулки мо дар ҷараён ҳастед?

- Бале, онҳое, ки тавсияву ҳидоят намуданд, ба роҳ мондани робита бо одамони даркорӣ, бо дастгирии шумо ба Тоҷикистон интиқол додани маблағро бароям вазифагузорӣ карданд.

- Он чӣ ба шумо ҳидоят фармуданд, танҳо як қисмати масъулиятест, ки ба дӯшатон бор мегардад. Ҳадафи асли

мутлақо дигар хоҳад буд, - гуфт қомати худро рост намуда ва ба чеҳраи Абдуманнон нигарист марди афғон ва суханаширо давом дод, - Исми ман Латиф. Намояндаи расмии кашшофии кумандон Аслиддин ҳастам ва тамоми амалиёт ва супоришҳое, ки шумо бояд иҷро кунед, танҳо тавассути ман муқаррар мегардад. Пешорӯи шумо хеле вазифаи мушкилу сангин қарор дорад. Барои то ҳадди комил пухтаву обутоб ёфтан шуморо ба дастаи муҷоҳидин шомил хоҳем намуд, то дарси ҳарбу амалиёт омӯzed. Дар хотир дошта бошед, ки шумо ихтиёри ба суфуфи мо пайвастаед. Дарси такмили малакаро, ки гузаштед, ман худам шуморо пайдо мекунам. Кӯшиши гурехтан накунад. Ҷои гурез надорад. Шуморо ба гурӯҳи Хоркаш шомил мекунам. Онҳо хело муҷоҳидини бонангу пурғайратанд. Бо онҳо унс гиред.

Латиф аз муҷофизаш хост то Хоркашро пайдо кунад. Ҷавонмарди қавипайкар, ки сарвари дастаи муҷоҳидин буд, ҳозир шуд. Латиф бо садои омирона ба ӯ дастур дод:

-Ин ҷавонро, ки ҷонибдори ҷабҳаи ҷиҳоди мост инжинер Аслиддин фиристоданд, то бо мо дар набардҳо ширкат кунад. Ӯ раӣи ба сарзаминаш бозгаштанро надорад. Ба гурӯҳи худ шомил кун, сару либос муҳайё соз, кори муҳобираро таълим деҳу таҳти назар дошта бош.

Хоркаш фармони итоатро ба ҷой оварду ба Абдуманнон амр намуд, то ӯро ҳамроҳӣ кунад.

Махфӣ
№1

Барқияи рамзӣ
Ба Вазири амнияти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Манбаи берунмарзии бозътимоди мо - «Сайёд» иттилоъ дод, ки моҳи июли ҳамин сол ӯ бо супориши ҷонишини расмии кумондон инженер Аслиддин-Латиф, ки намояндаи Хадамоти махсуси Покистон аст, аз соҳили дарёи Панҷи ноҳияи Панҷи ҷумҳурӣ Абдуманнон ном шахрванди Тоҷикистонро тавассути заврақ аз дарёи сарҳадӣ ба хоки Афғонистон гузаронида, ӯро ба назди Латиф бурда расонидааст.

Ҳангоми сӯҳбатҳои тарафайн Абдуманнон ба ӯ арз доштааст, ки аз сиёсати ҳокимияти мавҷуда норозист ва ба ҳамин хотир тарки ватан кардааст.

Тибқи маълумотиҳои аз «Сайёд» гирифта Латиф дар наздикии деҳаи Анҷиз маскан гирифта, речаи ҳифзи сарҳадӣ ҷумхуриро меомӯзад. Мақсади онҳо омода намудани замина барои огози фаъолиятҳои марбут ба интиқоли маводи муҳаддир ва дастгирии гурӯҳҳои ифротгаро мебошад. Абдуманнон ба нерӯҳои кумондон Хоркаш шомил карда шудааст. Атрофиён ӯро ҳамчун сарбози ба сӯи онҳо гузашта мешиносанд.

Сардори Раёсати
амнияти вилояти Хатлон
полковник С. Маҳмудов

Вазир барқияро аз назар гузаронид ва ба ихтиёри раёсати контрразведка ва тафтишоти кумита барои истифода дод.

БОВАРӢ

Пагоҳии барвақт сардори Раёсати амнияти вилояти Хатлон Зафар Ғафуровро ба наздаш хонд. Ӯ чанд дақиқа пеш аз соати даъватӣ вориди қабулгоҳ шуд. Дар он ҷо ба ҷуз навбатдор, ки рутбаи капитанӣ дошт, каси дигареро надид.

-Капитан, - гуфт ӯ ба навбатдор, - сардор холи бошанд?

-Не, дар наздашон сардорони шӯъбаҳои фаврӣ.

-О, ҳаминро, - эътироз кард Зафар, - барвақттар намегӯӣ. Майлаш ман медароям, -гӯён дарро кушоду иҷозати даромадан пурсид.

-Биё, биё Ғафуров. Мо туро интизорем, - гуфт сардори раёсат.

Дар назди сардор Каримов ва Салимов нишаста буданд.

-Ҳозирини мӯҳтарам! — гуфт сардор бо оҳанги комилан расмӣ, - бо амри Вазир тафтишоти парвандаи Абдуманнон ба зиммаи Раёсати тафтишоти Вазорати амнияти ҷумҳурӣ гузошта мешавад. Чунки нисбати Абдуманнон аз манбаҳои дигар низ хабарҳо расида истодаанд. Ба фикрам ин кор қобили дастгирист. Шӯъбаҳои фаврӣ чӣ хел, ки пештар дар ин ҷода фаъолият доштанд, бе ягон дудилагӣ ва сустӣ ҳамон самти кориро идома хоҳанд дод. Ҳамаи шумоён дар ситоди раёсати контрразведкаи ҷумҳурӣ вобаста ба самтҳои кориатон шомил мешавед. Ғафуров ба ҳайати бригадаи тафтишотӣ ҳамроҳ шуда, тафтишотро давом медиҳад. Масъалаи ба ҳайси роҳбари гурӯҳи тафтишотӣ ё аъзои он амал намудани ӯро бошад, сардори раёсати тафтишоти тибқи ваколатҳои қонунии соҳиббудааш муайян мекунад. Барои ҳамин ҳар чӣ

тезтар парвандаро гирифта ба марказ баред. Як чизро қайд кардан зарур аст, ки шумо ин масъаларо бояд дуруст фаҳмед. Аз ихтиёри мо гирифтани тафтиши парванда шаҳодати бесамарагии кори мо нест. Он имконияте, ки дар Вазорат ҳаст, мо онро надорем. Аз дигар лиҳоз ин парванда аллақай аз марзи вилоят берун шудааст.

Ҳамагон қарори марказро бо хушӣ пазируфтанд. Ҷоннисори Ватан хилофи ин амр амал карда наметавонад. Ҳама бо як овоз «итоат» -гӯён аз ҷой бархостанд.

ТАЌИНОТ

Ғафуров ба утоқи кориаш даромада, боз як бори дигар тартиби ҷамъу дӯхти маводи парвандаро аз назар гузаронид. Сипас парвандаро ба кейс-атташе ҷо карда, ба саҳни ҳавли раёсат баромад. Мошини хизматӣ аллақай ўро интизор буд. Ў дар нишастгоҳи қафои мошин ҷо гирифт. Ронанда мунтазири муайян намудани самти ҳаракат буд.

- Ба пойтахт меравем, - амр дод Зафар.

Аз ҷӣ бошад, ки ин лаҳза Ғафуров худро хеле дилшикаста ва бемадор ҳис мекард. Ҳамчун муфаттиши пуртаҷриба хуб медонист: дар ҳолатҳое, ки ҳаҷми кор ҳаллу фасли сатҳи ҷумҳуриявиро металабад, албатта, ин ваколати сохторҳои ҷумҳуриявист. Ў кайҳо дарк карда буд, ки парванда аллақай аз дараҷаи убури ғайриқонунии марз гузаштааст. Ва таҳқиқи ҷиноятҳои хавфноктар пеш меоянд. Фақат дилаш месӯхт, ки шабро шабу рӯзро рӯз нагуфта, тамоми малака ва таҷрибаашро ба хотири ҳарчӣ тезтар аниқ кардани мақсади ҷиноят ва шахсияти содиркунандаи он истифода намуд. Ў риштаи хаёлашро бурида зери лаб худ ба худ гуфт:

-Ҳар ҷӣ бодо бод. Ин дафъаи якум нест-ку! Соли гузашта

ҳам бо ҳамин услуб парвандаи қочоқчиёро марказ гирифт. Ин парвандаро ҳам мисли соли гузашта месупораму баргашта, аз паи корҳои дигар мешавам.

Ғарқи ин фикру андешаҳо ба назди бинои Вазорати амният расиданаширо нафаҳмид. Вақте ки ронанда мошинро қарор дод, Зафар аз ӯ пурсид.

-Раҳим, чаро истодӣ.

-Рафиқ майор расидем.

-Наход, ки мо ҳамин қадар тез омадем.

Ӯ кейсро гирифта аз мошин берун баромад ва қониби дари даромадгоҳи Вазорат роҳ пеш гирифт. Дарро кушода шаҳодатномаи хизматиашро нишон дода, қониби Раёсати тафтишот, ки дар ошёнаи якум ҷойгир аст, равон шуд. Утоқи кори сардор дар поёни роҳрав аз тарафи рост буд. Дарро тақ-тақ зада, иҷозати даромадан пурсид.

-Ҳо даро, Зафар, - гуфт сардор, аҳволат чӣ хел? Нағз омадӣ? Келин бо хурсандӣ ҷавоб дод?

- Барои як - ду рӯз келин чӣ ҳам мегӯянд, одат кардагӣ.

-Зафар,- қиёфаашро ҷиддӣ намуда, - гуфт сардор, - ту ин дафъа як рӯза не, ба мӯҳлати тӯлонӣ омадӣ.

-Чӣ хел?, - изҳори тааҷҷуб намуд Ғафуров.

- Аллакай гузориширо бо Вазир ва раёсати кадрҳо мувофиқа кардам. Имрӯз бо ту сӯҳбат мегузaronанд. Пагоҳ ту ба ҳайси сармуфаттиш оид ба корҳои махсус таъин мешавӣ. Ман ба қонишин амр кардам, ки утоқи сеюмро бароят омода кунад.

Зафар аз бори масъулияти ба зиммааш афтода дар аввал чӣ гуфтанаширо надонист. Сипас худро ба даст гирифта барои боварӣ миннатдорӣ изҳор карду баромада ба назди қонишини сардори раёсат подполковник Музаффар Раҳматов рафт.

Раҳматов ӯро хуш пазируфта табрик намуд ва калидҳои

утоқи сеюм ва сейфро ба дасташ доду ўро то кабинет гусел кард. Зафар бодикқат утоқи кориро аз назар гузаронд. Дару деворҳо нав таъмир шуда буданд. Ба назди тиреза омад ва як табақашро кушодан хост, вале сели гармие аз берун ба рӯяш зад, ў фавран аз ин нияташ гашт.

Паси мизи корӣ нишаст ва аз худ пурсид:

-Зафар агар соҳибихтиёр мебудӣ, албатта, ҷои гарматро хунук намекардӣ, дар шаҳри Қўрғонтеппа меистодӣ. Азбаски афсари мақомоти амният ҳастӣ, кучое, ки лозим шуморанд, ҳаққи не гуфтан надорӣ. «Хуб» меғўиву меравӣ, зеро бо нишони садоқат ба Ватан, ин хоку ин сарзамин савганд ёд кардаӣ.

Ба калиди дарозе, ки дар даст дошт ва аз Раҳматов гирифта буд, ҷевони (сейфи) оҳаниро кушоду дарунашро аз назар гузаронид. Холӣ буд даруни сейф. Хучҷатҳои дар кейс бударо гирифта дар сейф монду пас боз дарашро пӯшида қулф кард. Сипас ба курсӣ нишаст. Ҳамин лаҳза садои занги телефон баланд шуду ў гӯширо бардошт:

-Майор Ғафуров гӯш мекунад.

- Салом, Зафар.

Ў даррав аз овоз сардори Раёсати амнияти вилояти Хатлон полковник Маҳмудовро шинохт:

- Гӯш мекунам, рафиқ сардор.

-Соқу саломат расидӣ? Барои таъинот табрик ва дар кору борат дар ҷои нав муваффақиятҳо орзумандем.

- Рафиқ полковник, шумо дар ин бора медонистед? – кунҷковӣ намуд Зафар.

- Сардори раёсати тафтишот пеш аз ба Душанбе рафтани розигии манро пурсида буд.

-Чаро шумо дар ин бора ба ман ҳеҷ чиз нагуфтед?

-Вақте ки Нурсайд Ҷамолов аз мавқеи ман нисбати ба марказ гузаронидани ту пурсон шуд, гуфтам, ки садди роҳи

тақдири Зафар шуданӣ нестам, аз ҳудаш пурсед. Ана, барои ҳамин ман худдорӣ кардам. Фаҳмидам, ки розигӣ додай, барои ҳамин занг задам. Ин барои раёсати мо ва кормандони он аз ҷониби марказ хеле боварии калон аст. На ҳар касро сазовор медонанд. Ту, ки сазовор ҳастӣ аз ҳамин лиҳоз ситораи бахтат тофтааст.

Зафар ба ӯ изҳори миннатдорӣ кард. Ҳамин асно дар кушода шуду ҷонишини сардори Раёсати тафтишоти Вазорат Музаффар Раҳматов ўро назди Нурсайд Ҷамолов хонд. Ғафуров аз утоқи корӣ баромада, дарро қулф карду аз дунболи Раҳматов рафт. Ҳар ду ба назди сардор даромаданд. Ҷамолов ба Зафар хабар дод, ки ҳозир ҳар ду назди генерал меравем ва ӯ бо ту сӯҳбат мекунад.

Вақте ҳар ду ба қабулгоҳи Вазир даромаданд, котиба хабар дод, ки Вазир мунтазир аст. Ҷамолов дари вазнини булӯриро кушода иҷозати даромадан пурсид.

- Марҳамат дароед, - гуфт Вазир.

Ҷамолов пеш-пешу Зафар аз дунболи ӯ ба утоқи кори раис даромаданд.

Зафар даст ба чакка бурда, саломи низомиро ба ҷо овард:

-Рафиқ генерал, майор Ғафуров бо амри шумо ҳозир шуд!

Вазир ҷониби Зафар, ки тамоми авзояшро ҳаяҷон фаро гирифта буд, ҳаракат намуда, даст дароз кард.

-Рафиқ Ғафуров мо дар бораи фаъолияти пурсамар ва софдилонаи шумо иттилоъ дорем. Хуб заҳмат кашидед. Ҷойи қадршиносист.

Сипас ўро ба нишастан таклиф намуда, ҳудаш сари курсӣ пушти мизи дароз гузашта аз боло ҷой гирифт. Вазир сардори раёсати кадрҳоро, ки қаблан даъват шуда буд, ба Ғафуров муаррифӣ сохт:

- Ин кас сардори раёсати кадрҳо полковник Хуршед Пиров.

Сипас Вазир суханашро давом дод:

- Бо пешниҳоди полковник Ҷамолов тасмим гирифтем, бо назардошти лаёқат ва таҷрибаи кориатон шуморо барои кор ба марказ биёрем. Фикр мекунам, ки Ҷамолов аллакай оид ба ин масъала ба шумо сӯҳбат дошт.

- Ҳамин тавр, рафиқ генерал, - Ғафуров аз ҷояш хеста гузориш дод.

- Худи ҳамин рӯз фармони шуморо ман имзо мекунам. Масъалаи бо хона таъмин карданатонро дар рӯзҳои наздик ҳал мекунем, то ки беташвиш фаъолият кунед. Нисбати парвандаи ҷиноятӣ бошад, кӯшиш ба харҷ диҳед, то ки ҳар чӣ тезтар гиреҳи он кушода шавад. Ягон дархост ва пешниҳод доред?

- Не рафиқ генерал. Барои бовариатон ташаккур. Ман ҳаракат мекунам, ки сазовори ин боварӣ бошам.

Вазир дар фуруварди сухан ба Зафар комёбӣ орзу кард ва ба ҷойи хайрухуш гуфт:

- Аз пайи иҷрои вазифаҳои хизматӣ бошед. Ҳама озод.

МУЛОҚОТИ МУФИД

Муҳаммадӣ Салимов баъди гирифтани иҷозат аз марказ барои дар мавқеи сарҳадӣ вохӯрдан бо шахси боэътимод, ки бо ҳам зиёда аз ду сол ҳамкорӣ доштанд, ба ноҳияи Панҷомад. Тибқи қоидаҳои мавҷудаи оперативӣ бо сардори отряди сарҳадӣ гуфтугузор намуда, иҷозатнома ро пешниҳод кард. Ҳамин ҳел муқаррароти ҳатмӣ бояд риоя шавад: ба хоҳири роҳ надодан ба дасисаҳо, вохӯриҳо бо шаҳрвандони хориҷӣ бе рухсати марказ намегузашт.

Ҳар ду дар мошини сардори отряд аз дарвозаи дидбонгоҳи 12 – уми сарҳадӣ гузашта, ҷониби дарёи Панҷ раф-

танд. Онҳоро сардори дидбонгоҳ роҳбаладӣ мекард. Салимов баъди интиҳоби ҷои воҳӯрӣ бо ҳамсафаронаш видоҳ кард. Сардори отряд ба тобеъонаш амр кард, ки баъди ба итмом расидани кор Салимовро ба отряд биёранд.

Тибқи маслиҳати пешакӣ ӯ бо «Сайёд» вақти шом бояд вомерхӯрд. Ин бо мақсади аз хавфи ошкоршавӣ эмин нигоҳ доштани айёри буд. То шом тахминан ягон соат вақт монд. Салимов ҷои нишастро омода намуд. Дар масофаи дусад метр дуртар аз ӯ дар паноҳгоҳ сержант ва ду сарбоз шинак гирифтанд. Тибқи дастурамалҳо ин амал барои бехатарӣ ва роҳ надодан ба ягон дассиса пешбинӣ мешуд. Аплакай гирду атрофро пардаи торикӣ фаро гирифт. Хомӯширо садои ба ҳам расидани найҳои найистон вайрон мекард. Оби дарё чун ҳарвақта ором мавҷ мезад. Аз рӯи тартиби муқарраршуда «Сайёд» тахминан соати нӯҳи шаб бояд ба ҷои воҳӯрӣ мерасид. Вале аз ҷи бошад, ки дар вақти муайяншуда ӯ пайдо нашуд. Мутобиқи реҷаи маъмул ӯ моҳе ду маротиба ва дар вақтҳои лозимӣ се маротиба ба робита мебаромад.

Натиҷаи воҳӯрии имрӯза барои Салимов бояд хеле муфид ва тақдирсоз мешуд. Ба нияти шиносӣ акси Абдуманнонро як ҳафта пеш ӯ гирифта, вазифадор шуд, ки суратро бо Абдуманнон муқоиса карда аз натиҷааш хабар медиҳад. Ба ҳамин хотир ин корро ӯ февралӣ бояд анҷом медод. Ба зами ин боз бояд аниқ мекард, ки Абдуманнон таҳти итоати кадом гурӯҳ аст.

Ӯ аз таъхир кардани «Сайёд» дар изтироб монд. Вале парешонхотириву ноумедӣ дер давом накард. Садои оҳиста аз дарё баромадани одаме водораш кард, ки бодикқат бошад. Мутобиқи рамз ӯ бояд се бор месулфид ва дар ҷавоб баъди шунидани ду сулфа ба назди Салимов меомад. Ҳамин тавр ҳам шуд.

Марди аз об баромада оҳиста ба назди Муҳаммадӣ ома-

да бо овози паст пурсид:

-Қумандон соҳиб, шумо дар ҳамин ҷоед?

-Бале, ман ҳамин ҷо, биё.

«Сайёд» пеш омад ва бо Муҳаммадӣ вохӯрӣ карду интизори савол нашуда, ҳудаш ба гап даромад:

-Вақти ҷониби дарё омадан қариб, ки ба дасти одамони Латиф бандӣ шавам, маро дошта хеле истинтоқ карданд. Баҳона пеш овардам, ки қаиқчаро таъмир мекунам, супориши моҳидорӣ гирифтаам. Бо як азоб ҷавоб доданд ва гуфтанд, ки шабона тафтиш мекунем.

Муҳаммадӣ аз бими аз даст додани айёрак ба ташвиш омад:

-Аз ҳад зиёд эҳтиёт кардан лозим меояд, - гуфт ӯ, - Худо накунад, ки ба даст афти. Бидон дар кори мо чораҳои эҳтиёт дар мадди аввал меистад. Хайр, сари мақсад меоем. Ин аксро қиёс кардӣ, чӣ натиҷа дод?

-Қабул аз ҳама аксро бигир, - ба Муҳаммадӣ онро дароз намуда аз кори анҷомдодааш ҳарф кушод «Сайёд», - Ин акси ҳамон Абдуманнон аст. Ман худам мешинохтам, барои боварӣ боз як бори дигар қиёс кардам. Фақат тафовути акс аз симои кунунии соҳибаш дар он аст, ки Абдуманнон баръакси чеҳраи дар акс буда имрӯз риш дорад.

-Ташаккур барои иттилои муфиду пулсарзиш, бароят ба ивази заҳмат хизматона овардам. Воқеан кори арзандаеро анҷом додӣ. Барои инҷониб натиҷаи қиёси акс бо Абдуманнон бисёр муҳим буд. Ба ҳар ҳол назоратро сушт нақун ва агар ягон чизи иловагии қобили аҳамият пайдо кардӣ, фаврӣ хабар деҳ. То иртиботи оянда. Чораҳои эҳтиётро фаромӯш нақун. Хайр то мулоқоти дигар.

«Сайёд» ба заврақ нишаста, ҷониби соҳили дигари дарё рафт. Муҳаммадӣ чун боварӣ ҳосил намуд, ки «Сайёд» ба соҳил расид, ба дидбонҳо баргашт.

Махфӣ

№1

Барқияи рамзӣ
Ба Вазири амнияти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Сайёд» акси аз хонаи Абдуманнон гирифташударо бо симои шахсе, ки марзро ғайриқонунӣ убур намуда, дар Афғонистон қарор дорад, муқоиса кард. Маълум гардид, ки шахси ба он сӯи марз гузашта Абдуманнон ном дошта, чеҳрааш ба симои дар сурат аксёфта монандии комил дорад. Фарқ танҳо дар он аст, ки айни ҳол Абдуманнон риш дошта, дар расми аз хонаи ӯ аз ҳамсараш гирифташуда бериш аст. Абдуманнон Саидов дар қишлоқи Чуқайшии ноҳияи Ваҳдат таваллуд ёфта, қабл аз фирор ба ҳудуди Афғонистони ҳаммарз дар ҳамин деҳа истиқомат дошт. Шоҳидоне, ки ба мо маълуманд, расми Абдуманнон будани онро тасдиқ намуданд.

Сардори раёсати амнияти
вилояти Хатлон Маҳмудов

ТАЛВОСА

Дар деҳаи Чила, ки дар қисмати поёнии ҷамоати Бодомаки ноҳияи Шӯрообод байни ду теппа ҷой гирифтааст, сокинони он - зану мард пагоҳиву бегоҳӣ дар подаҷой ҷамъ шуда, ҳамаи навигариҳои рӯзи гузашта ва хабарҳои шунидаашонро ба ҳамдигар нақл намуда, ростиву дурустии овозаҳоро

ба риштаи муҳокима мекашанд. Баҳси ду зани миёнақад, ки якеро Тобон ва дигареро Моҳбону ном буд, диққати занҳои дигарро, ки маътали омадани пода буданд, ба худ ҷалб сохт. Тобон ба Моҳбону таъна зад:

- Дар сарғаҳи об мешинам гуфта чаро пагоҳӣ оби ба зиротҳоям бастаи маро гардондӣ? Ту гумон дорӣ, ки аз дигарон дида болотарӣ. Фикр дорӣ, ки мо, ҳамсояҳо намедонем аз кадом ҳисоб рӯз мебарӣ?

Моҳбону ҳам паст намеомад:

- Эҳа, ин қадар овозат баланд. Ба гумонат ман аз ту ҳаросидам? Хоҳӣ, нахоҳӣ ман дар сарғаҳи об ҳастам ва кайе хоҳам онро ҷониби ҳавлиат сар медиҳам. Агар нахоҳам чӣ кор ҳам карда метавонӣ. Ту чӣ давлату савлати маро ҳисоб кардӣ ё ягон бор ба ман ягон сӯм додӣ, ки ин қадар таъна мезанӣ. Зиндагии мо ҳам монанди дигарон ҳаст. Мардакам як мӯйсафеди пир. Нони меёфтагиаш аз меҳнати ҳалолаш. Монанди шавҳари ту дар мағоза кор намекунад, ки ҷои дуздиву гургӣ дошта бошад.

Тобон аз ин маломатҳо шиддат гирифта, бо ҳаракати чашму абрӯвонаш ҳозиринро ба идомаи баҳсу ҷанҷол шавқмандтар сохт:

- Шавҳараш деҳқон будааст. Мо кайҳо медонем, ки ӯ бо чӣ ва кӣ сару кор дорад. Хаёл мекунӣ, ки ҳамсояҳо кӯру каранд. Динаякак қолини дабаданги навро мӯйсафедакат аз кучо овард. Афғонҳо аз он тарафи дарё доимо дар боғ барои чӣ бо ӯ вомехӯранд. Канӣ ҷавоб гӯй? Забонат лол гашт. Ҳа! Забонат гирифт - ку булбули гӯё! Ту ҳоло бо собуни ман сар нашустай. Ҳамаашро рафта гап мезанам. Аз ту ва шавҳарат сари тарс надорам. Инро ҳамаи ҳақу ҳамсояҳо медонанд.

Омадани пода сабаб шуду ҳамаи занҳо аз пушти гову молҳояшон хона ба хона шуданд. Гӯё, ки ин баҳсу мунозира чун ҷанҷолҳои рӯзҳои пеш ноаён фаромӯш гардид ва дигар

касе дубора ёди онро накард.

Ин баҳси занҳо фақат Бобои Каримро ба ташвиш овард. Ў вақте ки аз ҷанҷоли занаш Моҳбону бо Тобон хабар ёфт, шабона занашро хеле сарзаниш кард:

-Эй беақл, ту дигар кор надорӣ? Агар як бори дигар подачо равӣ ё аз хона барой, почтаатро мешиканам. Аз куҷо ӯ дар бораи воҳӯриҳои мо хабар дорад? Худат ягон ҷо налаққида бошӣ?

- Э, Худо нишон надихад, кори дигар надорам мардак, - сӯҳбатро нотаом гузошт Моҳбону.

Тамоми шаб хоби бе ин ҳам ноосудаи бобои Карим парешонтар шуд. Саҳари барвақт ӯ роҳи ноҳияи Восеъро пеш гирифт.

Дар шаҳраки Восеъ аз мошини сабукрав фурумад ва даст сӯи ҷайб бурд. Хост ба ронанда ҳаққи хизматашро диҳад, вале ӯ пулро нагирифт:

-Бобо, ман мӯҳтоҷи пул нестам, - гуфт ӯ, - як дуои хайр диҳед, кифоя.

- Хайр, бачам, баракат дар касбу корат. Барака ёбӣ, роҳат беҳатар бодо, - гуфта мӯйсафед даст ба дуо бардошту ба пеш нигоҳ кард. Дар атроф хатаре надид. Боварӣ ҳосил намуд, ки касе ӯро думболагирӣ надорад. Аз роҳи калон ба тангкӯча даромад. Аз тангкӯча ба ҷониби рост гашта, назди дарвозаи чӯбин ба қафо нигарист. Кӯча беодам ва ором. Ворида ҳавлӣ шуду аз пушташ дарвозаро пӯшид. Ин ҳавлии усто Зардӣ буд.

Зани усто ӯро дида ба истикболаш шитофт:

-Биё бобо, хуш омадӣ.

-Бачам нағз ҳастӣ? Аҳлу байт чӣ хеланд? Усто дар хона ҳаст ё не?

-Биё бобо бишин, дар хонаи ҳамсоҳай. Ҳозир бачама рои мекунам, фарёдаш мекуна.

Бобои Карим пойафзолашро кашида, болои сурфаи долон баромад. Зани усто дастархон кушода ба бачаш фармуд:

-Ориф, тез ба хонаи аммаат раву атата ҷеғ зан. Бугуш, ки бобои Карим омадаст.

Бачаи усто, ки тахмин 10 сола буд, ба суроғи падараш рафт. Усто Зардӣ ба зудӣ аз паси писараш ҳозир шуд. Бобои Карим ба истиқболаш хест.

Канори сурфа ҳар ду якдигарро ба оғӯш кашиданд.

-Хуш омадан ба даргоҳи мо, – гӯён усто Зардӣ сари дастархон нишаст.

-Усто, нағз ҳастӣ? Тайи чанд рӯз аст, ки ёдат мекунам. Хотирам каме парешон, - ташвишомез риштаи сӯҳбатро кушод Бобои Карим.

-Боз чӣ гап гузашт? – дили усто Зардӣ якбора хавотир шуд.

-Баъзе ҳолатҳои нав пайдо шуданд. Дар ягон ҷои хилват гуфтугӯ мекунем.

-Гап задан гиред, хонаи ман тинҷ.

-Не, усто дар урфият мегӯянд, ки «девор муш дорад, муш гӯш». Беҳтараш ба келин гӯй, ки болои кати таги тут ҷо партояд, ҳамон ҷо аз хона дуртар гуфтугӯ мекунем.

-Эҳ, бобои Карим аз Штирлитс дида, гузаронидӣ.

-Усто, ин корҳо шӯхӣ нестанд. Ману ту ба обу оташ даст задем. Оқибаташ ба хайр бошад.

Зани усто Зардӣ зери тути калон ҷойи нишаст омода карду идомаи сӯҳбат он ҷо тӯл кашид.

-Усто медонӣ - чӣ?

-Не бобо.

-Ман наздат барои маслиҳат омадам.

-Марҳамат он чӣ аз дастам ояд, тайёрам.

-Дирӯз занам бо зани ҳамсоя ҷанҷол карданд. Зани ҳам-

соя дар сари қаҳраш гуфтааст, ки ҳама дар қишлоқ аз вохӯриҳои ман бо одамони бегона воқифанд. Ҷои вохӯриро ҳам аниқ гуфтааст.

-Мумкин тасодуфӣ бошад.

-Не гумон мекунам, ки ё мо зери назорат ҳастем ё ин ки кадоме дар дохили мо кор мекунад. Аз ҳама ташвишовараш боз ҳамин аст, ки ҳамсояхо дар бораи борҳо сухан кардаанд. Ин чизро дар силсилаи ҷамъияти мо танҳо ман ва ту медонем.

-Қадам борҳоро онҳо дар назар доранд.

-Аниқ нагуфтанду фикр мекунам, ки гап дар сари асноду вохӯриҳо неву сари фош шудани асрори фаъолияти мо меравад. Усто, ман пеш аз ҳама, бо пешниҳоди ту худамро ба ҳамин доми бало аралаш кардам. Ҳозир гӯй, ки мо ба ғоиди кӣ ва барои чӣ бо афғонҳо робита карда, маводи нашъадор, китобу асноди ифротиро дарёфту интиқол медиҳем. Ман аз ин чӣ бурд мекунам?

-Бобои Карим агар росташро гӯям худам ҳам аниқ намедонам, ки кӣ моро роҳбарӣ мекунад.

-Не ин нодуруст аст, - якравӣ намуд Бобои Карим, - агар ту намедонистӣ ҳеҷ вақт онҳо туро истифода намекарданд ва дар навбати худ ту маро. Кистанд онҳо ту бояд ба ман гӯй! Агар ошкоро нагӯй дигар ин сирро рӯпӯш намекунам. Фикр мекунам, ки ҳеҷ кас қафолат дода наметавонад. Магар аз бобати ҳамкориҳои мо бо муҷоҳидини афғон идораҳои дахлдор маълумот надоранд? Кӣ қафолат медиҳад, ту ё каси дигар?!

-Дилпур бош, бобои Карим, ҳамааш пешакӣ санҷидагӣ, - шубҳаи дили бобои Каримро бартараф сохтани мешуд усто Зардӣ.

-Не усто, - тан намедод Бобои Карим, - нохушии гаронеро аллакай дар вучудам ҳис мекунам. Замоне, ки ҳамсояхо

медонанд, ғайбат мекунанд ва ҳарф заданд, албатта ба ёрдамчиҳои махфии мақомотҳо ин чизро начакондаву нарезонда мерасонанд. Шахсан худам якчанд маротиба нафарҳои ношиносро дар деҳа дидам. Ҳафтаи гузашта устоҳо барқҳомӯшунаки хонаамро иваз кардаанд. Фикр мекунам, ки ин тасодуфӣ нест.

-Э, бобои Карим шуморо воҳима зер кардааст. Устои барқ ба идораҳои ҳифзи ҳуқуқ чӣ муносибат дорад. О, барқҳомӯшунак сурат нагирад, сӯхбатро нанависад.

-Усто, мумкин, ки ман дар талвасаам ва суҳанҳои ту дурӯст бошанд.

-Кошкӣ ҳамин хел мебуд.

-Аммо дилам гувоҳӣ медиҳад, ки ин хел нест. То агар ҳақиқати ҳолро надонам дигар кор намекунам.

-Хайр ихтиёрат. Он чи, ки ман медонам бо ту нақл мекунам. Аммо ману шумо дигар роҳи интиҳоб ва қафо надорем, - усто Зардӣ ниҳоят ба хулосае омад, ки бобои Каримро аз асли мақсад хабардор созад, вагарна асрори фаъолиятҳои пинҳонкоронаи онҳо имкон дорад ошкор шуда, пайомадҳои нохуб дошта бошад, - ҳоло хез таҳорат карда пешина меҳонем. Баъд он чи, ки медонам, нақл мекунам.

Иқлими ноҳияи Восеъ моҳи июл хеле гарм ва тафсон мешавад. Эҳтимол он аз бӯғшавии рутубати элементҳои кимиёвӣ аз кони намаки Хучамӯъмин сарчашма гирад. Аммо гарм ҳам, ки бошад нафаскашӣ хеле сабук аст. Шояд сабаби сабукии нафаскашӣ боз ҳамон таъсири эъҷозии кони намак будагист. Дар ҳамин ҳавои гарм бобо ва усто намози пешинро хонда, боз болои кати тағи тут нишастанд.

Завҷаи усто паи ташвиши худ буд. Ё сабзӣ реза карду оши палав дам дохт. Бӯйи зираву сабзӣ, сирпиёзу бихӣ ҳангоми ҷӯшидани зирбак то тағи тут ба димоғи бобову усто расид. Ҳарчанд шикам аз гӯшту нони чаппотиву шӯрбо пур буд,

вале нафс талаби оши палав дошт.

- Сирри аз шумо, - гуфт усто Зардӣ, - пинҳон надорам. Домулло Пирӣ устодам. Худомӯз будам. Бо заҳмат савод баровардам. Чун хондану навиштанро ёд гирифтаму саводам баромад, ноҳияи Вахш назди домулло Пирӣ рафтам.

Ҳамаш ҳамин. Домулло Пирӣ ба ман ҳаққи устодӣ дорад. Аз амри ӯ сар тобам гунаҳгор мешавам. Баҳори ҳамин сол бо дасти як шогирдаш маро назди худ даъват кард. Ана ба ҳамон мошини «Опел» - и сабз, ки пушти дарвоза дидӣ, нишаста назди ӯ ҳозир шудам.

Аз бозори шаҳри Кӯрғонтеппа майда – чуйда харидам, чунки устод дасти холиро хуш надошт. Устод дар хонааш будааст. Вақте ба ҳавлӣ даромадам, панҷ – шаш нафар одамони ба ман ношинос сари дастархон ҳузур доштанд. Домулло баробари дидани ман ба истиқбол баромада, гарм вохӯрдӣ намуданд. Интизори он будам, ки домулло чӣ мефармуда бошанд. Як коса шӯрборо ҳолӣ кардам. Аз афташ нишастагон мунтазири сарфи таом кардан буданд, ки даст ба фотеҳа бардоштанду аз ҷой бархостанд.

Домулло Пирӣ ғайричашидошти ман аз гусели меҳмонон дар беруни дарвоза хеле тез баргашт. Ман ду даст пеши бар ба таъзими устод аз ҷой бархостам.

-Хуш омадӣ, хуш омадӣ,-гӯён домулло Пирӣ аҳволпурсӣ намуд,-чӣ ҳол дорӣ бачам, хона, зану фарзандҳо, аҳлу байт ҳама соқу саломатанд?

Домулло Пирӣ хеле марди зирак асту одатан аз ҳолу аҳволи на ҳама шогирдонаш ба чунин оҳанги басо самимӣ ва аз таҳти дил пурсучӯ мекунаду инро ман хеле хуб эҳсос намудам. Ман чуноне, ки ду даст пеши бар нигоҳ медоштам, бо ҳамон вазъ гуфтам:

-Бо дуои Шумо – ҳазрат шукр, аз ҳама чиҳат осудаем.

-Илоҳо, ҳамон хел бошад, - гуфт домулло ва мақсади

даъват кардани бандаро равшан намуд, - Кори зарур афтод, домолло Зардӣ. Як одама моҳи июн аз сарҳад гузаронидан зарур аст. Дар Афғонистон корҳои муҳим пайдо шуданд. Бе анҷоми онҳо гардани шайтонҳоро мову шумо шикаста наметавонем. Одаме бояд гузарад, одами аҷиб аст. Ўҳдабаро мегӯянд. Чусту чолок, бисёр зираку рамуздон...

Одами домолло Пирӣ гуфтагӣ Абдуманнон буд, ки дар бораи кай ва дар кучо аз марз ба Афғонистон гузаштанаш шумо ба нафарҳои Анқизӣ барои истиқболи ӯ маслиҳат кардед. Дар ёд доред? Пӯсткандаи гап ҳамин, ки ман ва шумо дар доми як бандем. Ҷараёни мо фаъолияти худро бобати ба роҳ мондани хати бозэтимоди қочоқи маводи нашъаовар оғоз карданист. Оқибаташро хулоса кунед. Дигар мӯйсафед роҳи қафо нест. Агар дигар хоҳишу дархост надошта бошед, то сари истгоҳ шуморо мебарам ва дар ягон мошини ҳамон тараф савор шуда бармегардед.

-Не ҳоҷат нест. Набояд моро якҷоя бинанд. Худам бо роҳи омадагӣ пас мегардам, - гуфта бобои Карим аз ҷояш хест. Раҳораҳ дар баҳри пурталотуми андешарониаш як ҳақиқати барояш талхро эътирофу дарк намуд, эҳсос кард, ки ба ботлоқе қадам мондааст, ки аз он хушку беосеб берун омадан дар гумон аст.

ТАВБА

Таъмини бехатарии таҷҳизот ва дастгоҳҳои Гурӯҳи фаврии Вазорати амният дар шаҳри Кӯлоб бар дӯши корманди техникии гурӯҳ майор Ҳасан Амонов ва тобеъони ӯ вогузор буд.

Нахустин барқияро дар бораи вайронкунандагони хати марз дар ноҳияи Панҷ, ки барои пешгирӣ ба Кӯрғонтеппа су-

порида шуда буд, мавҷдораки отряди сарҳадии ноҳияи Ҳамадонӣ охирҳои моҳи май ба қайд гирифт. Аз оғози он рӯз Ҳасан мунтазам ба отряд омада, ахбороти заруриро барои таҳлил дастрас менамуд.

Тибқи гузориши сардори отряд дар соҳили чапу рости дарё муҳобираҳо кор мекунамд ва доимо дар ҳар мавҷеъ речаи кори онҳо тавассути мавҷи кӯтоҳ аст. Таҳаллуси муш-тариҳо аллакай маълуманд.

Баъди ба марказ гузаронидани тафтиши парвандаи ҷиноятӣ бо тавсияи роҳбари гурӯҳи фаврӣ Ҳасан Амонов ҳам ба ситоди марказӣ шомил гардид. Ин албатта, масъулияти ӯро дучанд афзун гардонд.

Ӯ баъди санҷидани мавзеъҳои сарҳадии деҳаи Бодомак сари қадам ба отряди сарҳадии ноҳияи Ҳамадонӣ даромад.

Ба навбатдор занг зад ва барои даромадан иҷозат пурсид. Афсари навбатдор Ҳасанро аз нуқтаи назорат гузаронид ва пеши қумандони отряд Мансур Валиев бурд. Қумандон аз дидани ӯ шодона гуфт:

-Айни муддао омадӣ. Ҳозир огоҳӣ расид. Доништа гир, рӯзи чоршанбе дар мавзеи боғ бобои Карим бо афғонҳо вохӯрӣ дорад.

-Вақти вохӯрӣ муайян ҳаст? - пурсид Ҳасан.

-Маълум. Шабона. Соату дақиқааш аниқ не. Ин муҳим ҳам не. Муҳимаш макону замон муайян - ку?

-Дуруст, - посух дод Ҳасан.

-Чӣ гуна амал дар назар аст?-пурсид қумандон.

-Бо роҳбарон маслиҳат мекунам. Ку бинем чӣ амр медиҳанд, андаке амали ноҷо силсиларо вайрон мекунад. Ҳоло мо наметонем, ки фармоишгару муштариҳо - бозингарони паси парда кӣоянд. Қочоқчию ҷосусанд, ё хешу таборҳои бобои Карим?

-Бале, Ҳасан, - гуфт қумандон, - ин суҳанонат қобили қабу-

ланд. Як бори дигар маслиҳат кун. Ҳоло вақт ҳаст, ман интизори ҷавобам.

Ҳасан оҷилан аз утоқ баромада, ба сӯи мошини хизматӣ, ки берун аз дарвоза меистод, рафт.

Мошин ба роҳи мумфарши самти Ҳамадонӣ - Кӯлоб баромад. Ҳасан амалиёти дурусти фавриро паи ҳам таҳлил карда ба хулоса омад, ки узви сушттарин ва ба ҳамкорӣ моили таҳқиқ бобои Карим мебошад ва бояд дар гирду атрофи ӯ кор бурд. Аз рӯи далелҳое, ки Ҳасан ва тобеъонаш бо кормандони шӯъбаи ноҳиявии вазорати амният доштанд, бобои Карим ба ягон ҳизбу ҳаракатҳои наваташкил шомил набуд ва фарзи бандагиро ба ҷо оварда намозхояшро меҳонд. Аз рӯи тафсири фаврӣ ӯ фақат ба хотири фаҳмидани саломатии бародаронаш, ки дар он сӯи марз сукунат доштанд ва паст кардани шиддати сӯзу фироқи онҳо бо пешниҳоди усто Зардӣ барои ҳамкорӣ розӣ шуд. Аллакай, айёри бо ӯ шиштухездошта, аз хислатҳои хуби инсонии бобо, ёди висоли бародарон кардани ӯ маълумоти муфасссал дастрас карда буд.

Айёр ҳам мисли бобои Карим сайёд ва фалаксарои хубе буд. Ҳамин ду шуғли дӯстдошта имконият доданд, ки ӯ ба тахти дили бобои Карим дарояд. Чунон, ки заррае аз сирру асрори ӯ аз айёр пинҳон намонад. Аз рӯзи бозгашт аз шаҳраки Восеъ ва мулоқот бо усто Зардӣ бобои Карим бе маслиҳати айёр, ки Шариф ном дошт, ба ягон кор даст намезад. Аз боздиди усто Зардӣ алангаи оташи ваҳме, ки аз мочарои занҳо ба дили ӯ рехта буд, басанда нагардид. Бобо дар сарҳади тарсу шубҳа қарор дошт. Инро Шариф аз авзои бобо дарк мекард. Шариф супориши Ҳасанро ҳунармандона иҷро кард. Ӯ ба боварии бобои Карим даромада, пирамардро оҳиста-оҳиста ба доми худ кашид. Замоне ӯ камони додаи Ҳасанро ба мӯйсафед бахшид ва пурра ба эътимоду бовариаш даромад, мардак дигар харро бе рухсатии Шариф аз меҳ наме-

кушод. Хурсандии бобо аз дӯстӣ бо Шариф ҳадду канор на-
дошт. Ё ба фикри он афтод, ки чӣ гуна ба доми фиреби усто
Зардӣ ва маслакони ӯ афтоданаширо ба Шариф гӯяду роҳи
халосиро чӯяд. Даҳон кушодани шуду чуръаташ нарасид.
Тоқаташ тоқ мешуду забон намегашт.

-Амак, чанд вақт боз дар қишлоқ ҳар гуна гапу калочаҳо
пайдо шудаанд.

-Чӣ хел овозаҳо?-яқ қад парид мӯйсафед.

-Гӯё, ки шумо бо якчанд афғонҳое, ки хати марзро шикас-
та ба ин сӯи дарё меоянд, мулоқот доред.

-Росташа гӯям додар,- бо охи сабук гуфт мӯйсафед,- чанд
рӯз боз ҳамин чиз майнаамро меҳӯрад. Хеле хуб шуд, ки ху-
дат пурсидӣ. Ҳозир ҳамаша бо тафсил ба ту мегӯям. Ту бошӣ
ба ман роҳи халосӣ, роҳи наҷотро аз ин бало маслиҳат деҳ.

Шариф ҳозирҷавобӣ карда, луқма партофт:

-Аввал-ку бишнавем, роҳи наҷот осон.

-Ин,- гуфт бобои Карим бо охи сарде аз дили пурдари,-
Замони шикасти Иброҳимбек падар бо ду бародарам гурех-
та ба Афғонистон рафтанду ману модарам дар ҳамин қишлоқ
мондем. Падару бародаронам дар қарияи Анҷизи Афғонис-
тон маскан гирифтанд. Номи яке аз бародаронам Шараф ва
дуюмаш Саҳӣ. Ҳоло ҳар ду ҳам дар қайди ҳаётанд. Дар бо-
раи онҳо раҳмати модарам пеш аз фавт хикоят мекард.

Аслан сабаби асосии фалакхонии ман сӯзу фироқи баро-
даронам аст. То соли гузашта мо ҳамдигарро дар лаби да-
рёи Панҷ медидем. Онҳо дар соҳили рост ва ман аз чап гуф-
тугузор мекардем. Рафтуомад ва робита ба тариқи расмӣ
қариб, ки номумкин буд. Шукронаи парвардигор, ки ҳозир
ҳамин чиз имкон шуду онҳо ҳар ду тирамоҳ барои зиёрат ба
сари қабри модарамон тариқи расмӣ бояд биёянд.

Усто Зардӣ, ки хеши дури мо аст, аз ҳамин ҳолатҳо боха-
бар буд. Бо тавсияи ӯ ман ҳамин сол бо ду афғон, ки хату

хабари бародаронамро меоварданд, ду маротиба вохӯриву мулоқот доштам. Дафъаи аввал моҳи апрели соли гузашта «Куръон» ва боз як чанд китобҳо оварда ба ман доданд. Вохӯрии мо мутлақо тасодуфӣ гузашт. Ман дар боғ, ки наздикии сарҳад аст, омодаи шикор будам. Аслан ба он мавзеъҳо бегоҳӣ ё пагоҳии барвақт ба шикори кабк меравам. Ҳангоме ки ба пастхамӣ фурумадам, лаби оби чашма ду марди ношиносро дидам. Маро дидан замон аз ҷой хестанд. Дуртар истодам. Онҳо ҳам дар бар милтиқҳои шикорӣ доштанд. Хомӯширо ман вайрон карда салом додам.

Сӯҳбатро низ ман шуруъ кардам:

-Аз қиёфа ва сару либосатон, - гуфтам, - маълум, ки шумо таҳҷой нестед.

-Бале мо тоҷикони Афғонистонӣ ҳастем, - ҷавоб дод яке аз онҳо, ки нисбатан калонсолтар ба назар мерасид.

-Дар ин тарафҳо чӣ гум кардед, - пурсидам аз онҳо, наметарсед, ки ба даст афтида маҳбас мешавед.

-Моро рӯзгор водор мекунад, ки ба хотири дарёфти ризку рӯзӣ худро ба сад кӯҳу даман занем. Мо шикорчӣ ҳастем. Дар кулли минтақаҳои сарзамини мо ҷанг. Аз садои ваҳмангези ҳаррӯзаи инфироду таркиши минаҳову гулӯлаҳо қариб, ки ҳамаи ҳайвоноти шикорӣ фирор кардааст. Дар ҷониби шумо мурғу кабку дигар сайдҳо бисёранд. Ба ҳамин хотир ин ҷо, ки хилват аст, мо аз дарё мегузарему як - ду рӯз монда, бо шикори бобарор бармегардем.

Дар асл суҳанҳо замина доштанд. Ин минтақа, ки Кричон ном дорад, қариб, ки таҳти назорати сарҳадбонон нест. Он аз талу теппа ва ҷангалзорҳои иборат аст, ки агар баъзан касро гум кунӣ, то худаш набарояд, ўро ёфтан аз имкон берун аст. Ҳангоми сӯҳбат сайёдонии Афғон маро шинохтанд. Гуфтанд, ки ту ҳамон марде, ки лаби соҳили дарё фалакхонӣ мекуни. Аҷдодҳои онҳо ҳам аввалҳои соли бист аз То-

чикистон фирор карда будаанд. Онҳо аз бародаронам нақл карданд. Ҳатто гуфтанд, ки хоҳиш дошта бошам, онҳоро дафъаи дигар бо худ биёранд. Напазируфтам. Ба онҳо хайру манзур карда рафтам.

Якчанд рӯз пас аз ин ба хонаам усто Зардӣ омад ва оид ба вохӯрии бо афғонҳо доштаам ботафсил ба ӯ нақл кардам. Зардӣ ному насаби онҳоро пурсид. Баростӣ, ки ҳамон рӯзи вохӯрӣ ман номи онҳоро напурсидам, чунки ягон зарурат намедидам. Усто тавсия дод, ки имконият ёфта бо онҳо вохӯрам. Аз ӯ пурсидам: ба кадом хотир боз бо онҳо вохӯрам.

Усто Зардӣ бо оҳанги мулоим гуфт:

- Пеш аз ҳама, бо ёрии онҳо ту метавонӣ, ки аҳволи бародаронатро фаҳмӣ. Ба замми ин дар сарзамини онҳо ҳар гуна китобҳои нодири исломӣ бисёр аст. Мо хоҳиш мекунем, ки онҳо барои мо китоб биёранд, ба хотири бехатарӣ ва пешаки донишгари рӯзҳои мулоқот мо метавонем, ки муҳобираро истифода кунем. Ин чизро ӯ аз Вахш оварда буд. Тибқи маслиҳате, ки мо кардем, ду - се рӯз пас ман боз ба ҳамон ҷои пештара Зардиро бо худ бурдам. Ҳар ду тағи боғи нишаста то бегоҳ дам гирифтем. Қарибҳои офтобшин аз ҷониби чашма ду афғон сӯи мо омаданд. Азбаски мо шинос будем, ман усто Зардиро ба онҳо муаррифӣ кардам. Онҳо дар навбати худ яктоаш номашро Хоркаш ва дуюмаш худро Саид гуфт, ҳамроҳи нишастем. Амин будам, ки дар ду - се рӯзи охир посбонҳои сарҳадӣ ба минтақае, ки он ҷо будем намеомаданд. Речаи гашти онҳоро ман медонистам. Агар меомаданд ҳам маро дида «ҳа, бобо, нағзӣ?» гуфта бетафтиш мерафтанд. Мо дастархон кушодем. Чандон пурнозу неъмат ҳам, ки набуд, нону кулчаву қанд, туту олуча барин меваҳо буданд. Чойҷӯшро болои санг монда, оташ сар додам. Даҳ - дувоздаҳ дақиқа пас об ҳам ҷӯшид. Чойро дам карда назди меҳ-

монҳо мондам. Мисли аввала аз вазъи сиёсии Афғонистон; шароити зиндагии мардумаш пурсупос кардем. Аз бародар-ҳоям пурсидам. Онҳо бо дасти меҳмонон мактуб ва чанд метр кола ҳам фиристониданд. Ин чизҳоро гирифтам. Усто ҳам дар навбати худ хоҳиш кард, ки дар оянда ба китобу аснодҳои айёнии мазҳабӣ ва афзоиши ҳаҷми қочоқи маводи муҳаддир эҳтиёҷ бузург хоҳад буд. Изҳори омодагӣ намуд, ки дар мавридҳои зарурӣ тавассути муҳобира робита карда, ахборҳои заруриро ирсол мекунад. Онҳо розигӣ доданд. Номҳои рамзии якдигарашонро интиҳоб карда, сипас хайру манзур гуфтанд ва байни талу теппаҳо ғайб заданд. Бо усто мо шабона дар боғ истода, пагоҳӣ ба қишлоқ омадем. Усто ба хонааш рафт. Як ҳафта пас ӯ ба хонаи мо боз омада, тавассути муҳобира онҳоро даъват кард, ки пагоҳ дар мавқеи пештара бошанд. Аз рӯи ин маслиҳат рӯзи таъиншуда ману Зардӣ аз қишлоқ ба пайраҳа тарафи боғ рафтем. Роҳ тӯлонӣ буд. Қарибҳои соати чори рӯз ба каппаи қамишии ман расидем. Шолчаро густурдам.

Наздикии гуруби офтоб Хоркаш ва Саид омаданд. Онҳо бо худ дар халтачаҳо хокаи сафедмонанд, ки героин буд, инчунин асноди динӣ ва якчанд китобчаи бо хати кириллӣ навишта оварданд. Болои муқоваи ин китобҳо бо ҳарфҳои калон-калон «Ҷиҳод» навишта шуда буд.

Баъди пурсупоси тарафайн мо рӯбарӯи якдигар нишас-тем. Хоркаш ба гап даромад ва пурсид:

-Оқои Зардӣ, ин маротиба чӣ супориш барои мо мефармо-ед, то ба мавриди иҷро расонем?

-Зарурат ҳаст, ки шумо як шаҳрванди моро қабул кунед, - пайти муносиб ёфта, вазифа пеш гузошт усто Зардӣ.

Афғони дигар, ки Саид ном дошт, пурсид:

-Ӯ чӣ рақам одам аст?

-Бо амри сарвари мо ба хотири мустаҳкам намудани му-

носибатҳо бо ҳаракатҳои ислומии шумо бояд ба сарзамини афғон гузарад, - ҳадафашро равшантар намуд усто Зардӣ.

-Майлаш, хоҳиши дили шумо, Ин сафар кай сурат мегирад?

-Дар мавриди вақту маҳалаш ман тавассути муҳобира бо шумо иловатан дар иртибот мешавам.

-Хайр, мо дар ҷараёнем. То ғуруби офтоб вақти кам мондааст. Иҷозат бошад мо сафар кунем.

Хоркаш ва Саид худохофизӣ карда, боз ба роҳи омадаашон, миёни майдони қамишзори анбӯҳ нопадид шуданд. Ману усто шабро дар боғ рӯз карда, пагоҳӣ ба хона бозгаштем.

Шариф, ин аст оғози қисмати пурдаҳшаттарини рӯзҳои зиндагӣ. Ту одами рӯзгоридай, як умр дар корҳои ҷамоат фаъолият дорӣ. Аз ин муаммои печдарпеч чӣ гуна халосӣ ёбам? Дар охири умрам шармсори дунёву қиёмат шудам. Зардӣ чанд бор таҳдидомез маро таъкид кард, ки дигар роҳи қафо нест. Фикр мекунам, ки ҳоло ҳам то андозае имконияти халосӣ бояд дошта бошам. Ё худам рафта ба мақомотҳои ҳифзи ҳуқуқ хабар расонам? Ё тавре нашавад, ки худам худро бурда ба маҳкама супорам?

-Бобои Карим, инашро ҳам аз мадди назар дур андохтан лозим нест, - гуфт Шариф, - агар зид набошӣ, ман дар милиса як рафиқ дорам. Аз ӯ маслиҳат меурсам, ки дар чунин ҳолатҳо чӣ бояд кард?

-Мабодо ӯ пурсад, ин ба кӣ ва чӣ лозим. Пас чӣ кор мекуни? - ҳаросида гуфт бобои Карим.

-Ман намегӯям, ки ин ба ту алоқаманд аст. Барои инаш бигуздор сари ман дард кунад, - ўро таскин дод Шариф.

-Хайр ихтиёрат, -гуфт бобои Карим. Ҳар коре, ки мекуни зайле кун, ки ман халос ёбам. Дар хотир дошта бош, -шояд илоҷе ёфт шавад. Вале зинҳор дар бораи сӯҳбати хосаи ҳардуямон намегӯям, сир накушо. Бояд, ки ӯ аз муносибати

ҳар дуи мо ягон чиз пайҳас накунад. Фаҳмидӣ, бобои Карим?

-Э, Шариф дар урфият як мақол ҳаст: «Буз дар ғами ҷону гурба дар ғами чарбу». Ман хурд нестам - ку! Ҳамаашро мефаҳмам.

МАН ТУРО ИНТИЗОРАМ

Ҳасан вақте аз минтақаи наздимарзӣ бармегашт, тарҳи фаъолияти минбаъдaro барои муайян намудани шахсияти мухобирачиёни пинҳонкор, мақсадҳои ниҳонии онҳоро дар равиши хулосабарориҳои худ равшан сохтан меҳост. Ӯ қарор дод, ки пешниҳодҳои худро дар сӯҳбат бо сардори шӯъбаи фаврӣ дар миён хоҳад гузошт. Чӣ амреро, ки роҳбарият салоҳ шуморад, аз рӯи он нақшаи минбаъдаи фаъолиятро тарҳрезӣ мекунанд.

Вақте мошин дар даромадгоҳи бинои шӯъбаи фаврӣ қарор гирифт, ӯ ба ронанда гуфт:

-Либосҳои низомӣ ва ҷиҳози сафариро ба утоқи корӣ бурда мон, ман баъди лаҳзае худам меоям.

Аз мошин баромада, ҳамёна кашид. Ӯ лаби ҳавзи дар пушти бино буда, ки дар шанбегихо бо дастони афсарон бунёд шудааст, омад. Ин раванд барои ӯ анъана шуда буд: аз кучое ё кадом вақте бошад баҳор аст ё тобистон, ӯ аввал дар ҳавз оббозӣ мекард, баъд аз дунболи қору бор мешуд.

Либосҳояшро кашада, ба даруни оби каб-кабуд гӯта зад. Муддате оббозӣ намуду ба бинои гармоба гузашт. Куртаи тобистона ва тапӯшҳояшро, ки аллакай ронанда он ҷо оварда буд, пӯшиду ҷониби утоқи қориаш рафт, то як пиёла чой гираду сардорро бинад. Садои занги телефони рӯи миз риштаи хаёли ӯро канд.

Гуширо бардошта, гӯш мекунам гуфт.

-Ассалом, акаи Ҳасан . Ин ман, Шариф.

-Ҳа, Шариф тинҷӣ?

-Тинҷӣ-тинҷӣ ташвиш накашед, акаи Ҳасан. Ман ба шумо фавран бояд вохӯрам.

-Ман баъди ним соат ба роҳ мебароям. Шумо дар ҷои муқаррарӣ маро интизор шавед. Хуб акаи Шариф.

-Майлаш, то боздид.

Ҳасан боз ба фикр афтид. Чӣ ҳодиса рӯй дода бошад, ки Шариф берун аз речаи кор ба алоқа баромад.

Ӯ ба қароре омад, ки сараввал ба назди сардор дарояду оид ба барқияи радиой ахбор диҳад, баъдан назди Шариф хоҳад рафт. Тез либосҳои сафариашро пӯшида ба қабулгоҳи сардор омад.

Ҳасан дарро кушоду иҷозати даромадан пурсид.

-Даро Ҳасан , туро интизорам. Нағз рафта омадӣ? Ягон навигарӣ ҳаст?

-Бале, ҷавоб дод Ҳасан ва ахбореро, ки дар отряд оид ба вохӯрии навбатии бобо дастрас карда буд, ба сардори гурӯҳи фаврӣ бозгӯ намуд.

Муҳаммадалӣ Ғоибов бодикқат гӯш доду бархӯрди шубҳаомез намуд:

-Ягон бозии навбатӣ набошад, Ҳасан ?

-Фикр мекунам, ки набояд ин хел бошад, - қотеъона ҷавоб дод Ҳасан .

-Ба ҳар ҳол тавассути ягон имконияти дигар аниқтар санҷидан лозим.

-Ҳоло то рӯзи вохӯрӣ вақт ҳаст, -гуфт Ҳасан . Боз як бори дигар таҳлил кунем, баъд ба ягон хулоса меомадагистем.

-Бале, ман ҳам дар ҳамин андеша.

-Ба ман боз лозим омадааст, ки худӣ ҳамин рӯз ба Бодомак равам, - оид ба сафари дарпешистода иҷозати сардорро хоҳиш намуд Ҳасан .

-Боз чӣ гап шуд?

-Шариф занг зада, фаврӣ вохӯрӣ таъин кард.

-Ҳамоне ки бо бобо кор бурда истодааст? -

-Ҳо, ҳамон, рафиқ сардор.

-Фикр мекунам, ҳатман рафтан даркор. Мумкин, ки ягон гапи нав дошта бошад.

- Хайр, бо иҷозати шумо.

- Дар роҳ эҳтиёт кун, роҳи сафед.

-Майлаш, Маҳмадалӣ Ғоибович, агар бегоҳӣ барвақттар гардам, гузориш медиҳам.

-Ҳар вақте ки омадӣ ва ягон маълумоти арзандае гирифтӣ, ҳатман занг зан, туро интизор мешавам.

СИРРИ МАРД САРИ МАРД АСТ

Латиф ба наздаш кумандони гурӯҳи робитачиён Хоркаш-ро даъват намуда гуфт:

-Хоркаш!

-Бале сойиб!

-Аз кумандон Аслиддин амр шудааст, ки ту бо худат як нафари дигарро гирифта, ба сарзамини ҳамсоя гузарӣ. Бо ҳамон фалаксаро, ки бародаронаш дар Анҷизанд, шинос шавӣ. Бо худ се-чор китобҳои исломӣ ҳам бибар, то ба ӯ тӯҳфа кунӣ. Ин роҳ дар оянда барои мо лозим мешавад. Фаҳмидӣ?

-Бале сойиб! – фармони итоат ба ҷо овард Хоркаш

- Баъде, ки робитаҳои дӯстона барпо кардед дар бораи вазифаи шумо дар оянда боз машварат мекунем. Эҳтиёт шавед, ки ба даст наафтед. Мабодо рафту сарҳадбонҳо дастгир кунанд, роҳгум задем ё ин ки барои ҷустуҷӯи ризку рӯзӣ омадем, гӯед. Зинҳор аз ҳадафҳои мо ҳарф назанед.

Мо бар зидди онҳо «чанги сафед» эълон мекунем. Яъне, ки роҳҳои заминиву осмониро истифода мекунем, ки маводи муҳаддирро он ҷо интиқол диҳем, то ки кулли мардумон захираолуду мӯътод шаванд. Хушбахтона, падидаи нав рӯнамоист, ки дар Осиёи Марказӣ ҷараёни нави исломгароӣ дар заминаи рушд аст, ки он дар симои Ҳаракати Исломии Туркистон зуҳур кардааст. Онҳо фақат аз камбудии маблағ танқисӣ доранд. Вазифаи мо таъмини онҳо бо маводи муҳаддир аст, то аз ҳисоби фуруши он маблағ ба даст оварда, ҳадафҳои аслиашонро пеш баранд. Кунун фаҳмидед, ки мақсади марзшикании мо аз чист..

-Бале сойиб. Дарёфтам.

Ин пайраҳае, ки мову шумо мекушоем, - таъкид намуд Латиф, - пайраҳаи нави интиқоли маводи муҳаддир дар давлатҳои Осиёи Марказӣ мешавад. Тоҷикистон барои мо гузаргоҳи транзитии интиқоли маводи муҳаддир ба Русия ва Аврупост.

Хоркаш, оид ба супориш, ин вазифаи масъул, ман ва ту медонем. Агар лозим шавад дар оянда туро боз дар ҷараён мегузорам. Ту худат қумандони гурӯҳ ҳастӣ. Усули қоратро бо онҳо худат танзим кун. Саривақт барои анҷоми натиҷаҳои робита ба ман гузориш деҳ, то доим дар ҷараён бошам. Барои атрофиёнат ту дар он тарафи дарё шикор мекуни. Дар ҳолати иҷрои супоришҳо дар ин самт ту мукофотпулиҳои қалон хоҳӣ гирифт. Боз як бори дигар таъкид мекунам: сарраваду сир не. Хоркаш! Суол дорӣ ба ман?

-Не, инжинер - сойиб! Сирри марду сари мард яканд.

Хоркаш худоҳуфизӣ карду аз ҳузури Латиф баромад. Баъди гузашти чанд рӯз тибқи мувофиқа бо Латиф баъди вохӯрии нахустин бо бобои Карим ва тавассути ӯ шиносӣ бо усто Зардӣ Хоркаш ахбори муфасссал дод, ки усули робита бо мухобира ба роҳ монда шуд.

Латиф изҳори миннатдорӣ карда, ба ӯ як қабза доллари амрикоӣ дод ва таъкид сохт, ки омодаи кор бошад.

САРБОЗ

Хоркаш Абдуманнонро аз назди Латиф бо худ гирифта баромаду ҳудаш пешопеш, меҳмон аз қафои ӯ ҷониби қароргоҳи гурӯҳе, ки шумораи онҳо на аз сӣ кас зиёд буд, бурд. Вақте ба айвони хоначае, ки деворҳои гили дошт, ворид шуданд Хоркаш фарёд кард:

-Саид, ту дар кучо!

-Соҳиб ман ҳамин ҷо.

-Наздам биё.

Аз зери долон аз байни гурӯҳи муҷоҳидин ҷавонмарди тахминан биступанҷсола ба назди Хоркаш омад.

-Ин сарбози нав аст, - Абдуманнонро ба ӯ муаррифӣ намуд Хоркаш, - бо супориши кумандон Аслиддин ту дар кӯтоҳтарин муддат мухобараро ба ӯ меомӯзонӣ, усули ҷангиданро ёд медиҳӣ. Дигар ягон кас бо ӯ кор намегирад. Суол ва пурсиши ӯ манъ аст. Фаҳмидӣ? Ҳозир бо худат гиру либос пӯшон. Натиҷаи коратро худам санҷиш мекунам. Вақт кам аст, мӯҳлат кӯтоҳ.

Саид Абдуманнонро хуш пазируфт. Аз борхалтааш як либоси низомии саҳроӣ бароварду ба ӯ дод:

- Гир, ин моли амрикоист. Дар ҷанг инро ман аз як ҷасад гирифта будам.

Аз шунидани ин сухан ба тани Абдуманнон хуни сард давид. Вале ӯ аллакай ҳудаш мефаҳмид, ки ин Афғонистон аст, шӯъбаи савдои Ваҳдат неву майдони набард аст. Ҷои ноз фарсангҳо дур мондааст. Ӯ либосҳоро гирифт бо тавсияи Саид дохили хона ба бар кард.

- Вақте ки дараҷаҳои назариявиرو аз бар кардӣ, баъд силоҳ мегирӣ.-гуфт Саид ва илова намуд, - Ман масъулам, ки туро ба ҳайси мухобирачӣ омода кунам. Қабл аз ҳама бо супориши қумандон дар ин варақа фомилу ном, ҷои таваллудатро навис.

Абдуманнон дар варақи сафед ному насаб, ҷои таваллуд ва истиқоматашро сабт карда ба дасти Саид дод.

Бегоҳӣ Хоркаш аз Саид иҷрои супоришро пурсид. Саид варақаро дарозкунон изофа намуд:

- Қумандон соҳиб, фикр мекунам, ки ин нафари нав ҳу-даш низомист, Калашников ва усули истифодаи онро хуб медонад.

-Саид ту ўро таҳти назорати дақиқ нигоҳ дор, - вазифа пеши ў гузошт Хоркаш ва ният намуд, ки нақшаи ояндаи амал-ро рӯзи дигар бо Латиф дар миён хоҳад монд.

Хоркаш баъди хондани намози бомдод ва во шудани чаш-ми рӯз ҷониби мавқеи Латиф рафт, ў ёзида субҳона меҳӯрд. Ў равиши минбаъдаи фаъолияти Хоркашро мушаххас сохт:

- Тавассути бобои Карим ва шиносҳои ў ҷои зисту тавал-луд, наздикони Абдуманнонро дақиқ кунед, ки ягон дасиса-кор набошад. Сайъ кунед, то ў аз ин чиз воқиф нагардад. Ин талаби тартиби интизомист. Аз натиҷааш ба ман иловатан иттилоъ хоҳӣ дод.

ҶАҲИШ

Ҳасан паси чамбари фармони мошин нишаста, ҷониби деҳаи Бодомак роҳ пеш гирифт. Роҳ начандон тӯлонӣ буд. Ҳасан ба хотери таъмини бехатарӣ бо Шариф пешакӣ мас-лиҳат намуд, ки берун аз деҳа вомехӯранд. Аслан ҷои маъ-мули мулоқоти онҳо фермаи хоҷагӣ ба ҳисоб мерафт. Ша-

риф он ҷо ба ҳайси мудир кор мекард ва ҳар боре, ки Ҳасан меомад, ӯ ба саволҳои кунҷковонаи зердастонаш мегуфт, ки меҳмон аз шаҳр аст ва барои роҳбарият қаймоқ мебарад. Ин то андозае воқеӣ буд. Чунки Ҳасан ҳар дафъа вақти бозгашт бо худ ба қадри ҳол маҳсулоти ширӣ мебурд.

Тахминан баъди чил дақиқа Ҳасан ба ферма, ки байни ду деҳа воқеъ буд, расид. Рост ба утоқи Шариф рафт.

-Акаи Шариф баростӣ, ки маро дар изтироб мондӣ. Ба хайр бошад? — баъди саломуалейк ҳақиқати ҳолро фаҳмиданӣ шуд Ҳасан.

- Тинҷӣ, тинҷӣ акаи Ҳасан, вале як ҳолати нав шакл гирӣфт, ки маслиҳату иштироки шуморо талаб дорад.

-Чӣ будааст?

- Ҳозир ҳамаашро мегӯям.

Ҳасан диктафонро наздаш монда, бо розигии Шариф тугмачаи сабтро пахш карду омодаи шунидан шуд. Шариф тамоми сӯҳбати бо бобои Карим шударо ба тафсил аз аввал то охир сабт карда буд.

Шариф, аз ҷониби бобо мабодо ягон дассиса барои ошкор кардани сирри ҳамкориҳои мову шумо набошад? — фикри Шарифро фаҳмиданӣ шуд Ҳасан.

-Не, аз сӯҳбат дар чехраи бобо аз сохтакорӣ нишоне набуд, ӯ аз зумраи ифротгароёни Ҳаракати Исломии Туркистон ё гурӯҳи нашъаҷаллобон нест. Боварӣ дорад, ки бародарҳояш тариқи расмӣ имсол ба дидорбинӣ меоянд. Мо имконият дорем, ки ӯро як бори дигар санҷем.

-Дуруст, агар он чизе, ки ба шумо нақл кардааст, дар коғаз нависад, мо боварӣ ҳосил мекунем, ки ӯ дурӯғ намегӯяд. Аз ин хотир пагоҳ то нисфирӯзӣ шумо омадани маро интизор шавед. Ман баъзе ҳолатҳоро бо марказ мувофиқа кунам, натиҷаашро ба шумо гап мезанам.

Ҳасан ба таври таъҷилӣ ба хотири бо марказ мувофиқа

намудани нақшаи оянда назди сардори гурӯҳи фаврии шаҳри Кӯлоб Муҳаммадалӣ Ғоибов баргашт. Сабти сӯҳбати боборо бо Шариф ба Ғоибов шунавонд. Баъди гӯш кардан ӯ аз Ҳасан пурсид:

-Ягон дассиса набошад?

-Ман ҳам чунин гумон доштам, вале Шариф кафолат дод, ки ин ҳама ба ҳақиқат наздик аст.

-Бо ҳамин роҳ ӯ ба шабакаи самти махфии кори мо бо супориш даромаданӣ набошад?

-Боварам намеояд. Агар чунин мақсад дошта бошад ҳам, мо имкон дорем, ки назорат кунем, омӯзем, фаҳмем. Ҳоло дар назди мо ду масъалаи муҳим қарор дорад, Маҳмадалӣ Ғоибович: вохӯрии афғонҳо бо бобо ва усто. Мо метавонем амалиёт гузаронем. Ё ин ки ба бобо вомехӯрему бо ӯ бозиҳои таъҷилиро оғоз кунем. Дар ҳар ду маврид ба таври мушаххас дар бораи мақсадҳои вохӯрии ӯ аз Шариф фаҳмидем. Шариф аз рӯи дастурҳои мо бо ӯ кор мекунад.

-Ҳасан, ҳамаи пешниҳодҳоятро дастгирӣ мекунам. Аммо масъаларо мо бо марказ бояд ҳаллу фасл кунем. Ҳамвора парвандаи ҷиноятӣ намебуд, ҳудамон ҳал мекардем. Бо ҳамин сабаб, биё бо Душанбе маслиҳат кунем. Чӣ тавсияе, ки онҳо диҳанд, тибқи ҳамон амал мекунем.

Ғоибов аз телефони ҳукуматӣ ба Вазир занг зад. Ӯ аз ахбори имрӯза гузориш доду машварат пурсид:

-Барқия равон кунем? Итоат мӯҳтарам, генерал,-гуфту гӯширо монд.

Ҳасан бетоқатона интизори қабули қарор буд. Вале аз рӯи одоби ҳарбӣ суол надод.

Ғоибов ба Ҳасан мавқеи вазирро шарҳ дод:

-Раис фармуданд, ки ба Ҷамолов маслиҳат карда, ҳудамон чора бинем.

Инро гуфту боз гӯширо бардошта занг зад:

-Саломатӣ мехоҳам! Нурсайд Ҷамолов. Шумо нағз ҳастед. О, шаб рӯз шуда истодаасту ҳоло ҳам нишастед. Шумо кай дам мегиред?

Ғоибов гӯширо монду ҷониби Ҳасан нигариста таъкид кард:

- Меҳмонхонаро омода кунед, Ҷамолов бо гурӯҳи корӣ ҳамин шаб ба Кӯлоб сафар мекунад. То омадани онҳо ба хона рафта як шустушӯй карда, баргашта меоям. Ту маводи муҳокимаро омода кун, ошпаза гап зан, ки то омадани онҳо ягон хӯроки гарм тайёр кунад. Ҳозир соат ҳашту ним, қарибҳои соати яки шаб мерасанд.

МУҶҶАҶО ВО МЕШАВАНД

Ҷамолов ба сардори Раёсати коттрразведка Ризвонов занг зад ва гуфт, ки бо гурӯҳи муфаттишҳо азми сафари Кӯлоб дорад. Ризвонов низ хоҳиши ҳамсафарӣ намуд:

- Ҳама ба хулоса омадем, ки масъалаҳои ҳуқуқиро ҳудатон аз назардошти тафтишот дар ҷояш санҷида бинед. Агар зарур донед, ман ҳам бо шумо меравам.

-Не, не ҳоҷат нест,-гуфт Нурсайд Ҷамолов. Ягон зарурат пеш ояд аз Кӯлоб занг мезанам.

Ҷамолов бо гурӯҳи кормандони тафтишот шомгоҳ ба роҳ баромаданд. Дар сафар ўро Зафар ва эксперт-криминалист Фаттоҳ Шарифов ҳамроҳӣ мекарданд. Ҳамсафарон соати дувоздаҳи шаб ба Кӯлоб расиданд. Маҳмадалӣ Ғоибову Ҳасан Амонов меҳмононро истиқбол гирифтанд. Вохӯрӣ дар назди ҳавз сурат гирифт. Ҳавои шабонаи моҳи июни шаҳри Кӯлоб тафсон буд. Нурсайд ба Маҳмадалӣ муроҷиат кард:

- Маҳмадалӣ мо як оббозӣ кунем, чӣ мегӯӣ?
- Биёед, аввал ягон хӯрок хӯрем, баъд оббозӣ.

- Ин ҳам пешниҳоди хуб, - гуфт Нурсайд, - ростиаша гӯям Маҳмадалӣ, мо то ҳоло хӯроки шом нахӯрдаем.

Ҳама дастҳоро шуста, сари дастархони рӯи миз, ки лаби ҳавз ораста шуда буд, нишастанд. Баъди хӯрдани угрои хеле бомазза Ҷамолов ҷониби ҳавз рафт. Ду - се бор гӯта заду аз об баромад ва либосҳояшро пӯшида сари миз омад ва аз Зафар хоҳиш кард, ки сабтро боз як бори дигар гӯш кунад.

Зафар диктафонро омода ва тугмачаро пахш кард. Баъди поён ёфтани сабт Нурсайд самти кори рӯзи дигарро тарҳрезӣ намуд:

- Албатта, аз нуқтаи назари қонунҳои амалкунанда бобо аллакай розигиашро барои ҳамкорӣ додааст. Мо метавонем дар ҳамин мавқеъ фурсатро аз даст навода, ўро истифода барем. Ҳасан субҳи барвақт бо Зафар ва Шариф якҷоя мераванд. Ғафуров тавассути Шариф ба бобо мерасонад, ки дар асоси қонунҳои ҷорӣ дар ҳолате ки шаҳрванд розигии худро барои ҳамкорӣ додааст, аммо то ҳоло ҷинойт накардааст аз ҷавобгарӣ озод мешавад. Вақте ки ў розигӣ дод, Зафар, Ҳасан ва Фаттоҳ бо бобо вохӯрда аризаашро мегиранд, ҳудашро пурсиш мекунанд ва гуфтаҳояшро Фаттоҳ дар диктафон сабт менамояд. Ин кор, ки шуд дар наздаш масъала мегузored, ки тамоми вохӯриҳои ў дар оянда ҷӣ бо афғонҳо ва ҷӣ бо устову дигарон таҳти назорати Ҳасан ва зердастони ў мегузарад. Дар раванди кор муфаттиши гурӯҳи фаврӣ Аламшоҳ Аҳмадов вазифадор мешавад, ки он паҳлӯхоеро, ки ба парвандаи ҷинойтӣ алоқаманд аст, бо иштироки бобо протокол кунад. Албатта, оид ба истифодабарии бобо ба прокуратураи генералии ҷумҳурӣ мо ахбороти хаттӣ навишта розигӣ мегирем, то оянда далелҳои ҷамъшударо дар рафти тафтишот ва суд истифода карда тавонем. Ин амалиёт аз имрӯз иборат ба хотири ошкор нашудани асрору ҳифзи махфияти он «Каждум» ном мегирад. Агар саволҳо набошад, ҳозир як

камтар дам мегирему пагоҳӣ соати ҳафт гурӯҳ бо Ҳасан ва кормандони техникаш ба сафар мебароянд.

ФОТЕҲА

Усто Зардӣ техникуми шаҳри Сарбандро хатм карда, дар муассисаи таъминоти техникий кишоварзии ноҳияи Восеъ ба сифати муҳандис фаъолият дошт. Ҷӯро атрофиён ҳамчун мулло ҳам мешинохтанд. Солҳои сиюм падарашро ба ҳабс гирифта ба Сибир бадарға карда буданд. Ӯ дар деҳаи Бодомак домумлло будааст. Эҳтимол ҳамин сабаб шуду дар вучуди Зардӣ ҳисси бадбинӣ баъди ба балоғат расиданаш пайдо шуд. Баробари дар техникум хондан ӯ ҳамвора дониши диниро дар назди домумллоҳо сайқал меод. «Қуръон»-ро дар назди домумлло Пирӣ хатм намуда, аз ӯ фотиҳа гирифт. Дар байни муридони Пирӣ усто нуфузи хоса дошт. Пуртакинӣ, ӯҳдабарой ва дигар ҳислатҳои усто ба домумлло писанд буд, ки пеш аз фотеҳа додан таъкид кард:

-Ман ба шумо ва имони комилатон хеле ихлосмандам. Пеш аз ҳама, шумо фарзанди олим ҳастед. Ислоҳ дар рағу хуни шумост. Солҳои 30-ум бо баҳонаи душмани халқ чӣ қадар олимони дини ислоҳро нест карданд. Мову шумо дар пайти муносиб бояд интиқом гирем. Чи тавре, ки дар сураи Имрон овардаанд:

«Шуморо бо мол озмоиш хоҳанд кард. Ва аз забони аҳли китоб ва мушрикин озори фаровон хоҳед шунид. Агар шикест, кунед ва парҳезкор бошед, нишони қудрат иродаи шумост». (оятҳои 186, сураи Имрон).

Мумло Зардӣ ин айём бо хости худованд расид. Шумо аз паси қору боратон бошед ва фаромӯш накунад, ки аксария-

ти атрофиёнатон ба даҳони шумо нигоҳ мекунанд. Онҳоро чамъ кунед, хононед, парвариш кунед, растохез наздик аст.

«Аз они Худост фармонравоии осмону замин ва Худо ба ҳар чиз тавоност» (ояти 189, сураи Имрон).

Усто бо як рӯҳияи шод ва хурсандии бемисл аз устод дуо гирифта, ба хона баргашт. Ӯ аз пинҳонкорӣ қариб, ки ба тарғибу ташвиқи ошкоро гузашта буд. Як зумра ҷавононро дар атрофаш чамъ кард, ки ҳама ҷонибдори бунёди давлати исломӣ буданд. Ӯ ба тариқи пинҳонӣ дар назди домулло Пирӣ аз вазифаҳои анҷомдодааш пайваста ҳисобот медод. Чунин гурӯҳҳо, ки пинҳонӣ амал мекарданд ва дар барномаи амали онҳо ҳадафи ба сари қудрат омадан қарор дошт, дар баъзе ноҳияҳои ҷумҳурӣ фаъолият доштанд. Усто Зардӣ ҳам яке аз узвҳои вобастаи ҳамин ҳаракат буд. Ӯ, ки яке аз муридҳои босадоқаттарини домулло Пирӣ буд, аввалин шуда дар ҷануби кишвар пайраҳаи робитаҳоро бо ҳизбу ҳаракатҳои Афғонистону дигар давлатҳои исломӣ устувор намуд. Нахустин адабиёте, ки мардумро бар зидди сохти мавҷуда даъват мекард, ин «Ҷиҳод»-у дигар китобҳои ба шумор мерафтанд, ки тавассути роҳи созмондодаи усто Зардӣ ба ҷумҳурӣ ворид мешуданд. Хизмати шоистаи дигари усто Зардӣ дар назди домулло Пирӣ аз он иборат буд, ки ӯ аввалин шуда Абдуманнонро тариқи пинҳонӣ ба хоки Афғонистон гузаронид. Усто Зардӣ аз ҳамин нигоҳ дар назди домулло эҳтироми хеле калонро соҳиб буд. То андозае ба боварӣ даромад, ки ҳатто домулло Пирӣ барои алоқаи доимӣ доштан бо ҳаммаслакони бурунмарзӣ барояш дастгоҳи мухобира пайдо намуда, ба ӯ супорид.

МАН ГУНОҲАМРО ИСЛОҲ МЕКУНАМ

Шабона Ҷамолов ва муфаттишон бо дархости худашон ҷойҳояшонро дар лаби ҳавз партофта, хоб рафтанд. Ҳарчанд ки барояшон меҳмонхонаро омода намуда буданд. Соати шаши пагоҳӣ, ки дар тобистон, аллакай равшанӣ ҳукмфармост, аз хоб бархостанд. Дар ошхона субҳонаро то бедоршавии онҳо тайёр намуда буданд. Ҳама бо пешниҳоди Ҳасан сари дастархон омаданд. Ошпаз табақчаҳои ширбинҷро рӯи хон гузошт. Пас аз ношто ҳама ба мошини Ҳасан нишаста, ҷониби Шӯрообод роҳ пеш гирифтанд.

Мувофиқи дастур Ҳасан меҳмонҳоро ба отряд бурду ху-даш назди Шариф рафт, дарвоқеъ бояд пешакӣ пешниҳоди шабона қабулшударо ба Шариф мерасонид, то бо бобои Карим вохӯрда, фаъолияти ояндаи ӯро аниқ созад.

Шариф баъди нисфирӯзӣ аз ферма баромада, мошинашро ҷониби қишлоқи Чилла, рост ба ҳавлии бобо ронд. Бобо дар саҳни ҳавлӣ ба истиқболаш баромад:

- Бие, биё, Шариф. То фаҳмидам, ки туй, дилам қариб буд захиракаф шавад. Нав пешинро хондам. Бовар кун, овози мошинро, ки шунидам, гумон бурдам барои ҳабси ман омадаанд. Ин чӣ рӯзи сиёҳе буд, ки худамро гирифтор кардам. Ба ҷои худопарастӣ аз дунболи худпарастӣ шудем. Ба хона медароем ё ин ки рӯи суфа?

-Беҳтараш хона,-гуфт Шариф. Аз чашм дуртару салқинтар.

Бобо пеш-пешу Шариф аз дунбол ба ҳучра даромаданд. Ҳар ду болои кӯрпача рӯ ба рӯи якдигар нишастанд. Шариф дар хона танҳо будани боборо пай бурд:

- Янгаам наменамоянд?

-Пагоҳ ба хонаи духтараш Бодомак рафт, - ҷавоб дод бобои Карим.

-Хайр, ин ҳам аз як ҷиҳат хуб шуд, ки сӯҳбати мо бешохид мегузарад. Беҳтараш вақтро беҳуда нагузаронида, ба сари мақсад меоем, бобои Карим. Дар ҳақиқат масъала хеле ҷиддӣ ва то андозае хатарнок ҳам шуда будааст. Ман аввал ба корманди милисаи рафиқам сӯҳбат доштам. Мутаассифона, ӯ хабар дод, ки ягон ёрдам карда наметавонад, ба хотиरे, ки ин масъала ба доираи ваколати мақомоти беҳатарӣ медарояд.

-Барои ман фарқ надорад милисаӣ, беҳатариӣ, ё дигар. Ба кучое, ки роҳи халосӣ бошад, ман розӣ ҳастам, ки арз кунам. Худам тайёрам, ки барои равшанӣ андохтан ҳамкорӣ кунам, — ба изтироб омад бобои Карим.

-Ин хел бошад, тайёр шав, бегоҳӣ бо ман меравӣ.

-Кучо? —бо ҳайрат пурсид бобои Карим.

-Барои вохӯрӣ бо як рафиқи ман, ки корманди амният аст вомехӯред, розиед?

-Шарифҷон, гуфтам-ку, барои ман мутлақо фарқ надорад.

Ин гуфтугузори кӯтоҳро Шариф дар диктафони ҷайбӣ сабт намуда, баъди аз ҳавлии бобо берун баромадан сӯи отряди сарҳадӣ, ба маркази ноҳия роҳ пеш гирифт.

ПУФ АЗ СИНА НАФАСИ СҶУХТАИ ДИЛ АСТ

Сардори отряд Мансур Валиев барои Ҳасан як утоқи корӣ ҷудо карду ӯ меҳмонҳои марказро он ҷо монда, худ дар навбатдорхона интизори Шариф шуд. Наздики соати ҳафт Шариф расида омад. Ҳасан ўро бо Зафар ва ҳамроҳонаш муаррифӣ намуд.

Шариф мазмуни сӯҳбати бо бобо анҷомдодашро кӯтоҳ

ба ҳозирон баён сохта, сабти овозро ҳам пешниҳод кард. Баъди то охир шунидани сабт Зафар ба Шариф рӯ овард:

-Қои вохӯриро бо мӯйсафед дар кучо таъин кардед?

-Фикр мекунам, ки аз ҳама қои беҳтар ферма аст. Доимо ману Ҳасан ҳамон қо вомахӯрем ва шабона ба ғайри посбон дигар ҳеҷ кас нест. Мошини Ҳасанро ҳама мешиносанд ва бешубҳа мешавад – пешниҳод намуд Шариф.

- Ин хел бошад, акаи Шариф рафта боборо биёред, мо дертар баъди шумо ба ферма меравем.

Шариф барои овардани мӯйсафед рафт. Ҳасан бо ҳамроҳонаш як соат баъд ба ферма омаданд. Чароғи утоқи кории мудир равшан буд. Рӯбарӯи Шариф мӯйсафеди миёнаҷусса менишаст. Ҳангоме ки нафарҳои барояш ношинос аз дар даромаданд, мӯйсафед аз қояш хеста, бо як эҳтироми фақат ба тоҷикон хос таомули салому эҳтиромро ба қо овард. Ҳама нишастанд. Лаҳзае хомӯшӣ ҳукмфармо шуд.

-Бобо, ман Ғафуров Зафар сармуфаттиши Кумитаи амнияти ҷумҳурӣ, ин кас ёрдамчии ман ва сеюмин ходими амнияти шаҳри Кӯлоб Ҳасан Амонов, - якбора ба асли мақсад наздик шуд Ғафуров, - акаи Шариф нисбати шумо ва азмадон ба мо нақл карданд. Қарор додем, ки шахсан бо шумо вохӯрем. Чунки дар асоси қонунҳои қиноятӣ шумо аллакай аз меъёрҳои муайян гузашта, омодаи содир кардани қиноятҳои давлатӣ ҳастед. Ба дархосте, ки шумо хоҳиш кардед, ки мо садди роҳи ин амал гардем, ба наздатон омадем, то аз наздик шинос шавем, қарори муайян қабул кунем.

- Писарам ман чӣ кор кунам, - чунин муомилаи сидқан ва самимиро дида ҷуръати бобои Карим бедор шуд.

- Шумо ҳозир ихтиёрӣ ариза менависед, ки дар оянда ҳамаи фаъолиятатон бо мо мувофиқа мешавад. Ҳамаи ҳамкориҳои мову шумо махфӣ сурат мегирад. Ҳаммаслакон дар ин бора набояд огоҳ бошанд. Мо розигии прокурори ҷумҳуриро

мегирем. Аз ин рӯз иборатан ҳар вохӯрии шумо дар сатҳи лозимӣ ҳуҷҷатгузорӣ мегардад. Мо тарафҳои қонунии ин корро мебинем. Масъалаҳои дигарро шумо тавассути акаи Шариф ва бо тариқи истисно бо Ҳасан ҳаллу фасл мекунад. Розӣ ҳастед?

-Агар розӣ намешудам ба ин ҷо намеомадам. Ман фиреб хӯрдам. Ба доми Зардӣ афтидам. Аз ҳукумат ман ягон заррае зарар надида бошам, чаро бар зидди он мубориза барам. Ман худамро ислоҳ мекунам ва исбот мекунам, ки гумроҳ шудам.

Ғафуров протоколи пурсиш ва санадҳои лозимиро тартиб дода, барои имзо пеши бобо монд. Баъди шиносӣ бобо имзо гузошту охи сарде аз дил баровард.

- Бобо, ғамгин нашавед, ҳамааш хуб мешавад, - бобои Каримро аз дилсардӣ раҳо кардан хост Ғафуров.

-Э, бачам, баръакс сабук шудам. Пуф аз сина ин нафаси сӯхта ва дуди дил аст.

Роҷеъ ба вохӯрии дарпешистодаи бобои Карим бо афғонҳо, ки ходимони амниятӣ аз он хабардор буданд, гап накушоданд. Онҳо самимӣ будани амалҳои боборо санҷидан мехостанд.

Баъди рафтани онҳо Шариф боборо савор карда ба хонааш бурд. Дар роҳ бобо худаш дар бораи вохӯрии рӯзи чоршанбе, ки дар боғ бо афғонҳо мегузашт, нақл намуд. Шариф баъди мулоҳиза чашмашро аз роҳ наканда, ба сӯхбат идома бахшид:

- Бобои Карим, фикр мекунам, ки мо аз ҳассостарин марҳила баромадем. Хайрият, ки кормандони бехатарӣ ҷавонмардҳои асилу боимон будаанд. Ману ту дар оянда ҳаракат мекунем, ки қилро аз ҳамир ҷудо кунем. Бигузор онҳо донанд, ки бобои Каримро ба доми бало ва коми дассисаҳо кашидан осон нест.

Бобои Карим, ки аз натиҷаи сӯҳбати анҷомдода димоғаш хеле чоқ ба назар мерасид, чунин ҳарфҳои сипосро ба забон гирифт:

-Э, Шариф, хайрият, ки дар тақдири ман ту будай, набошад дар сари пирӣ шармсор мешудам.

Рост аст, ки сӯҳбат роҳро кӯтоҳ мекунад, гуфтаанд. Саргарми гуфтугӯ онҳо ба хонаи бобо расиданд. Шариф мошинро дошт. Пеш аз хайру манзур бобо вақти мулоқоти ояндаро аниқ намуд:

-Рӯзи чоршанбе бо афғонҳо, ки вохӯрдам, баъди боздид Зардиро мебинам. Вобаста бо ахбори аз афғонҳо гирифта ва супоришҳои навбатӣ дар намози ҷумъаи масҷиди Бодомак ҳардуюмон гап мезанем.

КУШОИШИ ҚОР

Субҳи барвақти рӯзи чоршанбе бобои Карим милтиқи шикориашро гирифта, мотосиклсавор азми сафари боғ намуд. Масофаи роҳи тайнамудаи ӯ то макони ҷойгиршавии боғ наздики даҳ километр буд. Ҳангоме ба боғ расид, мотосиклашро қарор дода, борхалтаашро гирифт ва ҷониби каппаи ҳасинаш рафт.

Вохӯрӣ бояд шабона доир мегашт. Ё саросема нашуда, даруни боғ чарх зада дарахтҳое, ки меваашон пухта буд, зери чашм карда, қарор дод, ки баъди вохӯрӣ бо кампиру набе-раҳо онҳоро чида мекушонад. Ё аз даруни боғ бо пайраҳае, ки рӯ ба нишебӣ ҷониби чашма тӯл мекашид, фаромада, дар оби ҷӯи чашма таҳорат ба ҷо оварду бо роҳи фууромадаш оҳиста-оҳиста баргашта, таги каппа даромад. Рӯймоли миёнбандашро, ки ба ҷои ҷойнамоз истифода мекард, болои шолча паҳн намуда, ба хондани намози аср пардохт.

Агарчи ҳаво дар лаби чашма, даруни сой тафсон ҳам бошад, вале рӯи суфаи таги чайлаи ӯ хеле салқин буд. Шаббодаи дарёи Панҷ баъди соати чори рӯз дар минтақаҳои назди соҳил ва хусусан мавзеи боғи бобои Карим гармии тобистонро мешикаст.

Боғи бобо аҷоиб як мавқеъ дошт. Аз соатҳои сеи рӯз рӯи он соя меафтид, ки ба зебоии табиати ин водӣ ва манзараҳои дилпазираш ҳусни нав ато мекард. Боғ маҳсули эҷоди чиҳилсолаи боборо дар бар мегирифт. Ӯ ҳар як ниҳолро аз заводи дил ном монда буд. Ин порчаи замин дафтари шеърҳои эҷоди умри ӯ ба шумор мерафт. Себу гелос, олуву чормағз, туту олуча он ҳама ҳар кадоме дар якҷоягӣ ва алоҳида маҷмӯи мунтахаби меҳнати қариб нимасраи ӯ буданд. Бобо худро бе ин порчаи сабзкардаш тасаввур карда наметавонист. Ба қавли худаш ӯ подшоҳи ҳайвоноту набототи ин мавзеъ буд, ки аллакай ҳамаи ҳаққу ҳамсояхо ин гӯшаи зеборо боғ меномиданд, боғи бобои Карим. Ҳатто замоне тартибдиҳандагони харитаи ҳамин маҳал бобои Каримро барои иҷрои кори худ ҷалб намуданд. Дар муддати зиёда аз ним аср дар ҳолатҳои ногувори вазъияти сарҳад марзбонон бо ӯ маслиҳат мекарданд, ёрӣ мепурсиданд.

Ӯ худаш танҳо нишаста, андармони фикру хаёлҳо буд. Ҳаёти гузаштаашро ба ёд оварда, гӯё бо фарзандонаш - ниҳолҳои боғ гунаҳкорона чашм медӯхту зери лаб мегуфт:

-Фарзандонам, қариб, ки бо васвасаи шайтон ба шумоён хиёнат кунам. Хайрият, ки имонам заифӣ накарду бо дастгирии одамони нек боз қадамҳоямро бо роҳи рост мондам.

Ҳамин асно аз сӯи чашма Хоркаш ва Саид ҷониби бобо омаданд. Чун анъана салому алейк карда, болои сурфа нишастанд. Баъди пурсупосҳои анъанавӣ Хоркаш як бандча китобҳои динӣ ва майда - чуйдаҳои бисёреро аз борхалтааш бароварда, ба бобо савғо гуфта, дод. Рӯмолчаеро, ки гиреҳ

дошт кушода, назди бобо монд. Бобои Карим нигоҳ кард, ки борхалта пури бастаҳои героин аст.

- Ин барои чӣ? - пурсид аз Хоркаш.

- Ин ҷо панҷоҳ кило героин ва панҷоҳ ҳазор пули Амрико.

Даҳ ҳазораширо худат бигир ва боқимондаширо ба усто су-
пор. Инҳо иҷрои дархости домолло Пирианд. Ана ин мактуб-
ро низ ба усто медиҳӣ, то дар давоми се рӯз муайян кунад,
ки ҳамин фард дар кучо истиқомат мекард.

-Шумо киро дар назар доред?

-Абдуманнонро.

-Ҳа, фаҳмидам!

Бобо ба он хотире, ки афғонҳо ягон шубҳа нақунанд,
дигар саволҳои иловагӣ надод.

Хоркаш вақти мулоқоти навбатиро таъин намуд:

-Се рӯз пас дар ҳамин ҷо вомехӯрем. Дар бораи шахсия-
ти Абдуманнон маълумоти дақиқ лозиманд.

- Хоркаш, се рӯз барои иҷрои кор кам аст. Аққалан то чор-
шанбеи оянда мӯҳлат лозим. — пешниҳод намуд бобои Карим.

- Бобо, ҳеҷ илоҷ нест! Се рӯз неву бигзор чор рӯз. Якшан-
бе мо интизорем.

Ҳар ду аз ҷой хеста, боз ба пайраҳаи омадаашон аз ни-
шебӣ фуромада, ноаён шуданд.

БАРОИ МАН ЧИЗИ ҲАРОМ ЛОЗИМ НЕСТ

Бобо намози бомдодро хонду дучархаашро савор шуда,
ба хонааш бозгашт. Ё бегоҳӣ бо усто бояд вомехӯрд. Аммо
мазмунӣ мулоқот бо Хоркаш ва Саид бидуни назардошт ранги
дигар гирифта буд. Касе умедвор набуд, ки афғонҳо ҳамроҳи
худ маблағҳои пулӣ меоранд. Чун барвақт аз боғ баромада
буд, тез ба хона расид. Ба хонаи муаллимон даромада аз
муаллими навбатдор пурсид.

-Додарам, телефон кор мекунад?

-Ҳа, бобо, даро-даро, кор мекунад? – аз ташрифи ногаҳонии бобо ба мактаб дилаш дур рафта, пусид муаллими навбатдор.

-Ба хайр, як-ду дору зарур шуд. То шаҳр роҳ дур, осонаш ба ҷӯраам занг мезанам, ки биёрад, - сабаб пеш овард бобои Карим.

-Марҳамат, -гуфт муаллим ва ўро назди телефон хонд, - гузар бобо, чанд қадар меҳоҳад, занг зан.

Бобо гӯширо бардошту аз навбатдори почтаи деҳа илтимос кард, ки ўро бо фермаи Бодомак пайваст созад. Баъди чанд сония садои овози шиносро шунид. Ба хотире, ки муаллим бо кӣ гап задани боборо нафаҳмад, номи Шарифро нагирфт ва пурсупоси кӯтоҳ кард:

-Камтар тобам гурехтааст, -гуфт бобо. Сарам чарх мезанад, вақтат бошад, биё маро бар.

-Дар хона бош, баъди ним соат мерасам, - гуфт Шариф.

Бобо гӯширо монд ва миннатдорӣ намуд. Ним соат нагузашта, аз беруни ҳавлӣ овози мошинро шунид. Ҷониби дарвоза рафт. Чун сар аз дарвоза баровард Шариф дарро кушода ба ў ишора кард, ки ба мошин нишинад. Бобои Карим даруни мошин, мазмуни воҳӯриро ба Шариф батафсил гуфта, дар охир пурсид:

-Шариф, имрӯз усто Зардӣ наздам меояд. Агар борро барад, ман ҷӣ хел исбот мекунам, ки онро аз афғонҳо гирифта ба усто додам.

-Бобо, вақт танг аст. Рост ба Кӯлоб меравем. Ин корро ману ту ҳал карда наметавонем, - гуфт Шариф бо оҳанги қатъӣ.

-Ихтиёрат, лекин коре кун, ки боз ман дурӯғӯ нашавам.

Шариф аз роҳи мобайни деҳа ба роҳи калон баромад. Бо гузашти як соат вақт дар назди меҳмонхонаи рӯбарӯи бозо-

ри марказии шаҳри Кӯлоб мошинашро нигоҳ дошта, худаш ворида бино шуд. Баъди панҷ дақиқа баргашт ва боборо дунболи худ бурд. Ҳамроҳ ба ошёнаи дуюм баромада, дар айвон болои диван нишастанд. Аз телевизор кадом як барномаи варзишӣ мерафт. Фурсати зиёде нарафта, Ҳасан ҳамроҳи се нафар одамони барои бобо ва Шариф ношинос пеши онҳо омад. Ҳасан дари хонаи дар тарафи чап бударо кушода бобои Карим ва Шарифро даровард.

Аламшоҳ - гӯён Ҳасан шарикашро, ки бо ӯ омада буд, даъват карда ба бобо муаррифӣ намуд:

- Бобо, ин ҳамон муфаттиши Ғафуров таъкид кардагӣ. Ҳамоне, ки гузаронидани ҳамаи чораҳои қонунӣ ба зиммаи ӯ монда мешавад. Ду нафари дар берун буда кормандони амният буданд ва чун одамони холис даъват шуданд. Вазифашон аз он иборат буд ва бояд ба ҳақиқати маводи дидаашон гувоҳӣ медоданд. Сир аз ҳамин ҷо берун намеравад. Аслан ин корро одамони тамоман холис бояд анҷом диҳанд. Аммо барои фош накардани сирри мо кормандони худамонро хондем. Бобои Карим ба суҳанҳои Ҳасан хомӯшона гӯш дод ва борхалтаи бо худаш овардаро болои миз гузошт. Аламшоҳ дар шоҳидии ду одами холис расми китобҳо, героин ва пулҳоро гирифт. Тамоми амалиёти гузаронидаашро ба протокол сабт карду дар ҳузури ҳозирин бо овози баланд хонду баъд бо таклифи ӯ бобо ва шахсони холис зери ҳар як варақ имзо гузоштанд. Бо илтимоси Ҳасан бобо ва Шариф монданду дигарон аз дар баромаданд.

Чун ҳуҷра аз мардони бегона холӣ шуд, Ҳасан ба боборӯ овард ва аз пул пурсон шуд:

-Бобои Карим, акаи Шариф гуфтанд, ки даҳ ҳазор доллараш ҳаққи шумост?

-Додарам, Ҳасан ман як сӯмашро ҳам намегирам. Ҳамаашро ба усто медиҳам. Барои ман чизи ҳаром лозим нест.

-Инаш ихтиёри шумо. Ҳамвора шумо аз афғонҳо супориш гирифтед, ки дар муддати чор рӯз нисбати Абдуманнон маълумот диҳед. Дар хусуси ин супориш шумо ба усто ҳарф назанед, ҳозир маълумотҳои мавҷударо дар бораи Абдуманнон ба шумо медиҳам. Дар навбати худ шумо ин санадҳоро рӯзи вохӯри ба афғонҳо медиҳед. Агар ягон савол ё дархост надошта бошед, ана ин варақро, ки бозгӯи ҷои таваллуд ва дигар маълумотҳо марбут ба Абдуманнон аст, гиред. Инро ба афғонҳо диҳед. Ҳамааш расмӣ. Ягон дархост ё хоҳиш набошад, то боздид.

Бобо ва Шариф аз меҳмонхона баромаданд. Аллакай нимаи дуҷуми рӯз шуда буд. Бобо дар дуруҳаи Бодомак ва роҳи калони Восеъ аз Шариф хоҳиш кард, ки ўро ҳамин ҷо фурурад, дар ягон мошини раҳгузар савор шуда хонаи усто меравад. Шариф мошинро боздошт. Бобо сари роҳ фурумада, ба тарафи ростии шоҳроҳи Кӯлоб-Душанбе гузашта, дар автобуси хатсайри Кӯлоб-Восеъ нишаст ва ба ҷониби хонаи усто Зардӣ роҳ пеш гирифт.

ИНТИХОБ ДУРУСТ БУД

Домулло Пирӣ ба саҳни ҳавлӣ баромада, дастонашро дар ҷӯе, ки аз пеши хонааш мегузашт шуста, аз ҷояш хест. Ў баъди аз усто гирифтани маълумот дар хусуси бомуваффақият рафта расидани Абдуманнон, интизори иҷрои супоришҳоро мекашид. Бо дасти Абдуманнон барои қумандон Аслиддин муроҷиатнома фиристода буд ва бояд, ки аз ҷониби муҷоҳидини афғон тавассути бобои Карим адабиёту варақаҳои таблиғотӣ ва маблағҳои лозимӣ омада мерасиданд. Ў хеле дар ташвиш буд, ки чаро як моҳ сипарӣ шуду то ҳоло ягон ахбори тозае оид ба ин масъала надорад. Домулло бо-лои айвон баромада, ба хондани намози шом пардохт. Баъ-

ди намози шом аз болои ҷойнамоз нахеста ба тасбеҳгардонӣ шурӯъ кард. Донаҳои тасбеҳро паи ҳам гардонида, боз ба фикр рафт.

Шубҳаҳо, андешаву гумонҳо хотири ӯро мушавваш ме-сохтанд. Гаштаву баргашта фикр меронд, оё интихоби фарде, ки барои иҷрои супориш пешниҳод шуд, дуруст бошад? Интихоб бехато буд? Аз рӯи тавсияи одамоне, ки восита шуданд, Абдуманнон ҳамчун муборизи роҳи ислом муаррифӣ шуд. Аммо то чӣ андоза ӯ имони мустаҳкам дорад? Оё ба ҳамаи он вазифаҳое, ки бар дӯши ӯ гузошта мешаванд, тоб меоварда бошад? Аз гуфти атрофиён ӯ қиморбози зӯр будааст. Мо фақат бародари ӯро медонем, ки кафолат дода буд: «Абдуманнон дар ақидааш устувор аст» Чаро то имрӯз ягон натиҷа нест? Андешаҳои домуллоро тақ-тақи оҳистаи дарвоза бурид. Домулло писарашро ҷеғ зада, фармуд:

-Бачам, канӣ пеши дарвоза буро, бубин кӣ омадааст?

Писараки тахминан 10-12 - сола давон-давои ба таги дарвоза омада, табақаи хурди дарро кушод. Дар пушти дар усто Зардӣ меистод. Писарак, ки усторо мешинохт, саломалейк карда ба ҳавлӣ хонд. Ӯ ба ҳавлӣ ворид шуда, ҷониби айвон рафт. Домулло ба истиқболаш хест:

-Биё-биё, Зардӣ. Ин қадар ҳаял кардӣ. Росташ, ки ба сарам ҳар гуна фикрҳои парешон ҷамъ шуда, ташвишам ме-дод. Якуякбора ду ҳафта зиёд шуд, ки аз худат ягон хату хабар нашуд. Беҳад хавотир шудам, ки чӣ гап шуд. Замона нотинҷ шудааст. Одамон аз боварӣ баромадаанд. Усто ин гапҳо ба ту дахл надорад, боз ба худ нагирӣ.

-Устод, осуда бошед, ягон гап нагузаштааст, - домуллоро ором кард усто Зардӣ, - баъзе қору бори нав баромад, ки онҳоро саришта кардан лозим буд. Ба ҳамин хотир натаво-нистам, ки сари вақт шуморо хабар гирам. Пайти муносиб шуду фаврӣ ба наздатон омадам.

- Хайр чӣ навигариҳо ва бо чӣ димоғамро чоқ мекуни? –
интизори навиди тоза буд домолло.

- Устод гап бисёру ман мағзаширо ба шумо меғӯям. Пайроҳаи нави мо, пайраҳаи ислом, густариши ғояҳои Ҳаракати Исломии Туркистон, барқароршавии муносибатҳои нав бо бародарони олами исломӣ дар уфуқанд. Заҳматҳои мо баробас нарафт. Дар баробари китобҳои таблиғотӣ боз интиқоли ҳаҷми зиёди маводи муҳаддир ба роҳ монда шуд, ки аз фуруши он сармояи зиёди пулӣ ба даст хоҳем овард. Худованд тарахҳум кард. Муноҷотҳои мо мустаҷоб шуданд. Иншооллоҳ кори мо барор гирифт.

- Хайр усто, бе ин ҳам чанд вақт шудааст, ки дилам ғаш мекунад. Пӯсткандаи гапа ғӯю мон, - аз чунин пӯшидагӯии усто дилгир шуд домолло.

- Эҳ, устод, устод. Гуфтагӣ барин аз нӯги хамир фатир, мана ин борхалтаро кушоед, дар даруни он бастаҳои героине, ки бобои Карим аз шарикони берунмарзии мо гирифтааст. Дина бегоҳӣ ба хонаам оварданд, - усто Зардӣ борхалтаи гирехдор ва якчанд нусха китобҳои экстремистиро ба назди домолло монд.

Домолло Пирӣ китобҳоро гирифта як-як аз назар гузаронду ҳар кадомашро дар тарафи паҳлуӣ росташ монд. Сипас гиреҳи борхалтаро кушода ҳамаи бастаҳои героинро берун овард.

- Усто чанд килло ин чо?

- Ҳамагӣ панҷоҳ килло героин ва панҷоҳ ҳазор доллар.

- Усто шукронаи парвардигор мекунем, ки дуову оятҳои мо хонда ба даргоҳи таборак ва таъоло расиданд. Ман бо-варӣ доштам, ки мо танҳо нестем, дастгирӣ меёбем. Боз ҳам фаъолтар дар ин ҷода кор кардан лозим. Барои мо чӣ қадар, ки героин бошад, камӣ мекунад. Аз фуруши он маблағ ба даст меоварем.

Дар оянда ба афғонҳо гӯед, ки ба китобҳо зарурат нест. Дар аввал ин барои барқарор намудани робитаҳо буд. Маблағ бошад, китобро ҳудамон ҳам чоп мекунем. Героинро бисёртар фиристанд. Ва охирон, - овозашро паст кард домолло - усто дар оянда эҳтимол яроқ лозим мешавад, яроқи бисёр. Ё худат, ё бобои Карим сари ин масъала ба афғонҳо сӯхбат кунед. Дар тарафҳои бобо ҷойҳои пинҳон намудани ин чизҳо бисёранд. Ҳамон ҷо махфигоҳ кунем, оварданаш осон.

-Ин чиз дар фикри ман буд, бояд, ки бародарҳои бурунмарзӣ ин масъаларо ҳал кунанд, - пешниҳоди домоллоро далолат намуд усто Зардӣ

- Усто ману ту ҳаммаслаконем, мо ҳама дар пушти қуллаҳои пирӯзии Ҳаракати Исломии Туркистон истодаем. Боз камтари дигар ғайрат лозим. Аз ту ҳам дар ин ҷода, ки нахустин шуда қорҳои амалиро бо бародарони ҳаммазҳаби мо ба роҳ мондӣ, бисёр чизҳо вобастагӣ дорад. Ин роҳи таъсисдодаат бояд шабу рӯз қор кунад, фаҳмидӣ. Як чиз нагуфта намонад, -бо шубҳа пурсид домолло, - то чӣ андоза ба бобо боварӣ қардан мумкин?

-Пирам, ману бобо хешу таборем. Солҳост, ки рафтуомад дорем. Шумо метавонед, ки ба бобо ҳуди ман барин боварӣ кунед.

- Хайр, майлаш қору борҳоро бо ӯ худат ҳал кун. Бо дӯстони мо, ки дар ноҳияҳои Кӯлоб ва Фархор хеле афзудаанд, ҳамқорӣ кунед. Онҳо нисбати дар ҳамбастагӣ бо шумо фаъолият қардан аз ман дастур гирифтанд. Шумо бо амри ман ба онҳо сарвар таъин шудед.

Усто аз шунидани ин суханҳо якбора ба ҳаяҷон омад. Аз ҷои нишаст хеста ду даст пеши бар бо овози ларзон сипоси худро баён сохт:

- Пири бузургворам. Агар банда сазовори боварии шумо

шуда бошад, то қиёмат миннатдорам. Он чӣ, ки шумо фармудед ҳамаашро аз рӯи холисанлиллоҳ иҷро мекунам. Дар роҳи тадбиқи ҳадафҳои Ҳаракати Исломии Туркистон агар лозим ояд, ҷонамро фидо мекунам.

-Ташаккур усто. Ман туро ҳамчун бародари қиёматӣ ме-
донам. Шумо барин шермардҳои ислом аз ӯҳдаи ҳамаи кор
мебароед. Барака ёбед усто, - гӯён домулло ҳам суханҳо-
яшро ба охир расонида, аз усто хоҳиши дубора нишастан
кард.

Пас аз сарфи хӯроки шом усто аз домулло дуо гирифта,
бо ӯ хайру манзур намуда, ба мошинаш, ки беруни дарвоза
монда буд, нишаста, рӯ ҷониби шаҳри Кӯлоб овард.

ҲИҚРАТ

Латиф Хоркашро ба наздаш хонда, аз рафти иҷрои супо-
риш пурсон шуд. Хоркаш варақаеро, ки бо ҳуруфоти арабӣ
навиштаҷот дошт, аз кисааш бароварда, ба инжинер дароз
намуд. Латиф муддати ду - се дақиқа бо навиштаҷоти дар
варақ сабтшуда бодикқат шинос шуду дар хусуси он гап на-
кушод. Ба Хоркаш чунин амр намуд:

-Ту он нафарро имрӯз гирифта ба наздам биё. Худат ва
Саид роҳбаладӣ кунед.

-Хуб, сойиб, - итоати фармон ба ҷо оварда, Хоркаш ба
қароргоҳ рафт. Саид ва Абдуманнонро болои машғулият ёфт.
Ҳардуро ба наздаш хонд ва фармуд, ки сару либосҳои худ-
ро ба тартиб биёранд, зеро баъди як соат якҷоя ба назди
инженер мераванд. Саид ва Абдуманнон либосҳои ҳарби-
ашонро иваз намуда, ба назди Хоркаш омаданд. Ҳар се ҷони-
би қароргоҳи инженер Латиф рафтанд. Инженер аллакай ома-
даи сафар будааст. Ҳангоме ки ҳозирбошҳо дар хусуси ома-

дани даъватшудагон гузориш доданд, инженер амр кард, ки мутарҳои «Доксан»-ро ба сафар омода кунанд.

Дар мошини аввал Латиф бо Хоркаш ва дигарон дар ду мошини дигар савор шуданд. Аз деҳаи Анҷиз бо роҳҳои пурхоку даштҳои пур аз хору хас мошинҳо ҷониби шаҳри Толиқон пеш мерафтанд. Қарибҳои намози шом дар назди девори бинои яқшӯна мошинҳоро қарор доданд. Латиф ба Хоркаш фармуд, ки Абдуманнон, Саид ва ҳудаш аз қафои ӯ биеянд.

Ҳине, ки ба пешдолон расиданд, нафарҳое, ки ҳифзи ҷониқумандон Аслиддинро мекарданд, ҳама ба Латиф таъзим оварданд. Зеро ӯро ҳамчун муовини қумандони худ мешинохтанд. Аслиддин бо Латиф вохӯрд ва фармуд, ки ҳамроҳони ӯ пеш оянд. Хоркаш, Саид ва Абдуманнон наздик шуда, расми таъзим ба ӯ оварданд. Аслиддин ишораи нишастан намуд. Болои гилеми шоли болои суфа гузаштанд.

Аслиддин ба Абдуманнон рӯ овард:

-Мо аниқ кардем, ки ту дар ҳақиқат аз Тоҷикистон будай ва дар роҳи интиҳобкардаат устувор ҳастӣ.

-Бале, сойиб, - гӯён Абдуманнон аз ҷой хеста дастонашро пеши бар кард.

-Тибқи номаи овардаат, - суханашро идома дод Аслиддин, - мо баъзе кӯмакҳо кардем ва ҳамзамон аниқ сохтем, ки ту ягон дасиссакор набудай. Аз рӯи гузоришҳо масъулияти баланди фарогириву азхудкунӣ ҳам доштаӣ. Аммо барои муҷоҳидини асил шудан, қочоқбари моҳиру тавонманди маводи муҳаддир гардидан, ту бояд, ки ҳоло машқу тамрин кунӣ. Барои таблиғи ғояҳои Ҳаракати Исломии Туркистон бояд малака ҳосил намой. Мубориза дар роҳи интиҳобкардаи мо тӯлонист. Нисбати шахсияти ту фақат ҳамин се нафар мебаронад. Вақте ки аз сафар баргаштӣ, боз бо ҳаминҳо корро идома медиҳӣ.

Сипас Аслиддин ба Латиф муроҷиат намуда, дастур дод:

-Пагоҳ Абдуманнонро бо нафарҳое, ки ҷониби Покистон сафардоранд, ҳамроҳ кунед. Ёро ба Қарочӣ мебаранд. Ягон дархосту пешниҳод надошта бошед, худо ҳофизу мададгоратон

Рӯзи дигар баъди ба Покистон гуселонидани Абдуманнон Латиф, Хоркаш ва Саид ба қароргоҳи худ баргаштанд.

БОЗДОШТ

Аллакай ду моҳи тафтишот сипарӣ шуд. Тамоми чораандешиҳое, ки қонун талаб мекард, аз ҷониби муфаттишон ба анҷом расид. Тибқи маълумоти дастрасшуда Абдуманнон аз минтақаҳои шимоли Афғонистон ҷониби Покистон сафар намудааст. Ҷамолов Ғафуровро ба наздаш даъват намуда, пурсид:

-Нақшаҳои оянда дар тафтишоти парванда чӣ гуна хоҳанд буд?

- Рафиқ, полковник, - ба баёни пешниҳоди худ шурӯ намуд Ғафуров, - мо тамоми чораҳоро нисбати Саидов андешидем. Атрофиён, ҳешу таборҳо ҳамаро пурсидем. Яқин шуд, ки ӯ марзи давлатиро вайрон намуда, ҷониби Афғонистон гузаштааст. Аз рӯи талаби қонун ба хадамотҳои оперативӣ мо бояд супориш диҳем, ки онҳо корро идома диҳанд. Дар ҳолати гирифтани маълумотҳои тоза боз тафтишро давом медиҳем.

-Фикр мекунам, ки ягон масъалае, ки таҳлилу таҳқиқ нашуда бошад, боқӣ намондааст, - натиҷаи таҳқиқҳои худро ҷамъбаст намуд Нурсайд, - Айни ҳол тафтишро бозмедорем. Аммо амалиётҳое, ки кормандони оперативӣ мегузаронанд бо иҷозати Прокурори генералии ҷумҳурӣ аз нуқтаи на-

зари истифодаи онҳо ҳамчун далел протокол мешаванд, ки онро мо бевосита пайваста назорат карда, маслиҳат медиҳем. Нақшаи чорабиниҳо аз ҷониби раиси кумита тасдиқ шуд. Назорат аз болои раванди фаъолияти кормандон бар дӯши ману полковникҳо Ризвонов ва Ғоибов монда шудааст.

Моҳи август бо қарори сармуфаттиши шӯъбаи тафтишоти Вазорати амнияти Тоҷикистон тафтиши парвандаи ҷиноӣ нисбати шаҳрванд Саидов Абдуманнон боздошта шуд.

СУПОРИШҶО ЧИДӢ МЕШАВАНД

Ҳасан чор моҳ аст, ки аз нагирифтани маълумоти дақиқ ва мушаххас аз Шарифу бобои Карим дар ташвиш аст. Мисли пештара Хоркаш ва Саид якчанд маротиба ба бобо вохӯриҳо доштанд, аммо ба ғайр аз гирифтани маблағҳои пулии начандон калон дигар ягон маълумоти нав нисбати Абдуманнон набуд. Ин норавшанӣ ҳамаро аз сардор сар карда, то коргари қаторие, ки дар ин ҷода фаъолият доштанд, нигарон сохта буд. Ҳама интизор буданд, ки як рӯз не, як рӯз гиреҳи ин чигил кушода мешавад.

Ба ҳамин минвол як сол аз байн гузашт. Аммо ҳамоно ягон хабари тозае нисбати дар кучо будани Саидов Абдуманнон набуд. Робитаҳо, вохӯриҳо, омаду рафти афғонҳо ба назди бобо ҳам ба ғайр аз овардани асноди ба мо аллакай маълум ягон чизи тозае ба армуғон наоварданд. Дар рафти вохӯриҳои худ бо бобо усто низ аз тақдири Абдуманнон ҷӯеи ҳол мешуд. Ин масъала домолло Пириро ҳам дар изтироб андохта буд. Домолло дар рафти сӯҳбатҳо бо усто Зардӣ гоҳу ногоҳ аз Абдуманнон ёд намуда, айнаи ҳол бо ҷӣ кор машғул будани ӯро дар он сӯи марз донистан меҳост.

ҲАМРОҲАТРО ШИНОС НАКАРДӢ?

Тобистон фаро расид. Бобои Карим чанд рӯз аст, ки бо кампираш дар боғ меваҳои расидаро дар сояи ду тути калон ҷамъ оварда, пора мекарданд. Рӯз ҳам аср шуд. Бобо ба лаби ҷашма рафта хост, ки таҳорат кунад. Акнун дастҳояшро барзада об мегирифт, ки садои сулфаи Хоркашро шунида, ба қафо нигарист. Хоркаш, Саид ва як марди ба ӯ ношинос наздик меомаданд. Бобо мисли пештара бо онҳо гарм вохӯрда, ба зери каппа фаро хонд. Аммо Хоркаш рад намуда гуфт, ки барои гуфтугӯ вақти бисёр лозим намешавад. Онҳо ин савфар барои шикор омадаанд. Ва бо нимовоз ба бобо гӯшаки намуд:

-Бобо, имконияти қабул ва пинҳон кардани воситаҳои ҷангӣ ва миқдори зиёди маводи муҳаддир ҳаст?

Бобои Карим якбора ба андеша рафт, вале ҳудашро гум накарда, ҷунин ҷавоб дод:

-Оқои Хоркаш, ин хеле кори ҷиддӣ ва масъул аст. Заҳмати бисёрро талаб мекунад. Мабодо агар ба дасти идораҳои дахлдор афтам, маро меовезанд. Бояд фикр кунам. Албатта, он чизе, ки шумо мегузаронед, дар байни кӯҳу камар ба таври оддӣ ҷо намешавад, чунки корношоям мегарданд. Ба ҳар ҳол қабулаш осон, вале фурсат диҳед, фикри пинҳон кардани онҳоро бинам.

-Ба ҳар ҳол чоршанбеи оянда мо панҷоҳ адад Калашников ва 200 киллограм маводи муҳаддир меорем, - ба бобо имкони идомаи сӯҳбат надода, бо садои омирона гуфт Хоркаш, - худат пинҳон мекуни. Дар ин бора ҳеҷ кас наметонад. Ба усто ҳам гап наметани.

-Майлаш, майлаш то омадани шумо ман ягон илоҷ мекунам, - ночор розӣ шуд бобо. -Аммо нафари сеюми ҳамроҳат-

ро шинос накардӣ Хоркаш?

-Ҳа, аз ёд баровардам. Ё шикорчӣ аст, - аз кунҷковии ногаҳонии бобо лаҳзае чӣ гуфтанашро надониста, марди ҳамроҳашро шиносонид Хоркаш ва дар ин ҷо сӯҳбаташро ба охир расонида, оҳанги рафтан намуд.

Бобои Карим таҳорат карда, намози асрро хонду ҳамсарашро огоҳ сохт, ки омодаи бозгашт бошад:

-Очаш, анҷомота бигир, ин бегоҳ хона мерем. Кор баромадааст.

Кампир ягон чиз нагуфту чалаку риштаҳояш, ки вақтҳои бекорӣ мересид, гирифта аз паси мӯйсафед ба роҳ баромад. Онҳо шаб ба хона расиданд, пагоҳии барвақт баъди адои намози бомдод бобо назди Шариф омад ва ҳарду ба шаҳри Кӯлоб роҳ пеш гирифтанд.

Махфӣ
№1

Ба Вазири амнияти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

«ФАВРӢ»

«Бар асоси ахбори бадастомада рӯзи чоршанбеи ояндаи хамин моҳ дар мавқеи ба мо маълум объектҳои шинос панҷоҳ адад силоҳ ва миқдори зиёди маводи нашъаоварро ба тариқи қочоқ аз марз ба дохили ҷумҳурии интиқол медиҳанд. Бо дарназардошти нақшаи чорабиниҳои дар «Каждум» омада иҷозат диҳед, ки бо иштироки муфаттиш бо дастрасии меъёрҳои ҷорӣ қонунҳои мавҷуда ин лавозимоти ҳарбӣ ва

маводи нашъаоварро ба хотири дар оянда ҳамчун далел истифода бурдан гирифта, ҷобаҷо кунем.

Ҳамзамон хоҳишмандем, ки ба қумандони отряди Ҳамадонӣ амр диҳед, то таъмини бехатарии амалиётро ба ўҳда гирифта, рӯзи гузаронидани амалиёт ба мо ҳалал нарасонанд».

**Бо эҳтиром, Сардори
гурӯҳи фаврии Вазорати амнияти ҚТ
дар шаҳри Кӯлоб М. Ғоибов**

Раис баъди шиносӣ бо барқияи ба тозагӣ расида Ҷамолов ва Ризвоновро наздаш хонда ҳардуро бо мазмуни он шинос намуд ва фармуд, ки таҳти назорат гиранд.

**Махфӣ
№1**

**Ба Сардори гурӯҳи
фаврии Вазорати
амнияти ҚТ дар шаҳри
Кӯлоб М. Ғоибов**

ФАВРӢ

«Масъалаи бастубанди меъёрии чорабиниҳоро бо сардори Раёсати тафтишот полковник Ҷамолов мувофиқа кунед. Қумандони отряди сарҳадии ноҳияи Ҳамадонӣ полковник Валиев амрро оид ба таъмин намудани бехатарии гурӯҳи амалкунанда ва даҳолатнопазирӣ ба амалиёти онҳо гирифт. Амалиётро тавре гузаронед, ки душманони дохилӣ ва берунӣ воқиф нашаванд».

Вазири амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон

АЖДАҶОДАРА

Маҳмадалӣ Ғоибов баъди шиносӣ ба ҷавоби барқияи фиристодааш Ҳасан Амонов ва Аламшоҳ Аҳмадовро даъват кард. Ҳарду дар вақти таъиншуда ба назди сардор ҳозир шуданд. Ғоибов онҳоро бо мазмуни барқияи шинос намуда, як бори дигар таъкид кард, ки ҳамаи чорабиниҳо дар чорчӯбаи меъёрҳои амалкунанда гузаронида шаванд:

-Боборо эҳтиёт кунед, ки барои мо манбаи муҳим ҳисоб меёбад. Дар тӯли фаъолияти кориам чунин рафтори ҷавонмардонро надидаам. Ин марди кӯҳансол то андозае садоқат доштааст, ки мо бояд аз ӯ чунин садоқату ватанпарастиро омӯзем. Бубинед, ки чӣ қадар вучудаш барои ин сарзамин месӯзад. Ҳатто аз ҳамон маблағҳое, ки барои ӯ ҷудо ирсол мешаванд, ягон тангаашро ҳам намегирад. Ҳасан ӯро эҳтиёт кунед. Агар имконият бошад, боз як бори дигар ташкил кунед, ки мисли тирамоҳи соли гузашта бародарон раводид гирифта ба вохӯрӣ биёянд. Ӯ барои хизматҳояш ба ҳар чиз арзанда мебошад. Як чизи дигарро аз мадди назар дур накумед, ки дар ташрифи индафъинаи афғонҳо як шахси ношиноси дигар ҳамсафар шудааст. Ин беасос нест. Дар бораи ӯ маълумот ҷамъ кардан лозим. Дар чунин чорабиниҳое, ки аз ҷониби разведка гузаронида мешавад, шахсони тасодуфӣ каманд.

-Шумо бошед,-ба Аламшоҳ нигариста супориш дод сардор, - баъди азназаргузаронии силоҳҳо рақаму намуди зоҳирӣ, қутру милу тирҳоро ба протокол шомил созед. Ҷамоллов ваъда доданд, ки криминалист Фатоҳ Шариповро мефиристанд, то, ки аз силоҳҳо изи дастҳоро гирад. Боборо таъкид созед, ки пайи ангуштони дасташро болои силоҳҳо нагу-

зорад.

Баъди дастурҳои гирифта Ҳасан пагоҳии чоршанбе ҳамаи шахсони мутасаддиро ҳам карда, омодагии онҳоро худаш санҷида, сипас, - ҳамаашонро ҷавоб дод, ки рафта дам гиранд. Худи ҳамон бегоҳ криминалист Фатоҳ Шарипов ҳам аз Душанбе омада буд. Ҳасан баъди занги Шариф бояд, ки бо гурӯҳи фаврӣ баромада, ба назди ӯ меомаданду натиҷаи корро фаҳмида, баъд барои расмӣ кунонидани чорабиниҳои оперативӣ ба боғи бобо мерафтанд. Ҳасан ва аъзои гурӯҳ рӯзи чоршанбе то шаб интизорӣ кашиданд. Фақат қарибии соати ёздаҳи рӯз занги телефони хизмати Ҳасан баланд шуд.

Шариф дар хати алоқа қарор дошт:

- Шуморо дар ферма интизорам. Ҳатман ГАЗ-69-ро биёред.

Ҳасан аз ҷояш хеста, ҳамаи аъзои гурӯҳро, ки дар лаби ҳавз биллиардбозӣ мекарданд, ҳам намуда фармуд, ки зуд анҷомҳояшонро гирифта, ба мошин нишинанд. Фатоҳу Аламшоҳ ва ду корманди гурӯҳ, ки ба ҳайси одамони холис бояд истифода мешуданд, ба мошине, ки Ҳасан худаш идора мекард, нишастанд. Аз ҳавлии гурӯҳи фаврӣ баромада, ба роҳи калони Кӯлоб-Душанбе то гардиши роҳ рафта, аз он ҷо ҷониби Бодомак тоб хӯрданд. Ҳасан мошинро чун анъана ҷониби ферма гардонд. Вақте ки онҳо ба ферма расиданд, Ҳасан мошинро дар рӯбарӯи дари даромади утоқи мудирӣ ферма манъ кард. Ҳама аз мошин фаромада ҷониби утоқи Шариф рафтанд. Бобои Карим ва Шариф онҳоро мунтазир буданд.

- Бобо, шерӣ ё рӯбоҳ? – нимшӯхиву нимҷиддӣ баробари аз дар даромадан луқма партофт Ҳасан.

Бобои Карим бо як салобати мутантан ҷавоб дод:

-Ҳасанҷон, шерам, шерам. Ҳамаи силоҳҳоро ҳамроҳи хал-

таҳои маводи нашъадор гирифта, даруни ғоре ҷо карда болои онҳоро бо хасу хошок пӯшонидам. Мошин то қарибии чашма меравад. Ҷое, ки силоҳҳоро пинҳон кардам мошинраҳа надорад. Аз ҳамин хотир моширо дар Аждаҳодара мондан лозим аст, ки аз он тараф набинанд.

Аъзои гурӯҳ ба ин пешниҳод розӣ шуда мошинсавор ба минтақаи дидбонгоҳи Кричон расиданд. Моширо дар Аждаҳодара монда, назди махфигоҳ омаданд. Бобо хасу навдаҳоро аз болои он гирифту автоматҳои «Калашников» ва халтаҳои маводи нашъадор намудор шуданд. Ҳар кадоми онҳоро Аламшоҳ, ки дар дастҳояш дастпӯшаки резинӣ дошт, гирифта, рақам, мил, тирдон ва қутри тирашро ба протокол сабт кард. Назар Хосабеков бошад, ҳамаи онҳоро аксбардорӣ намуда, ҳамзамон дар видеотасвир сабт кард ва тавассути доктакартаҳо паи ангуштони болои автоматҳо ёфтшударо гирифт. Баъди имзои ҳамаи санадҳои мавҷуда гурӯҳ силоҳҳоро бо худ бурда, ба мошин бор карданд. Бобову Шарифро дар наздикии ферма аз мошин фароварданд. Дигарон ба Кӯлоб рафтанд.

ОМОДАГӢ

Аз байн чанд рӯз гузашт. Бобо чун пештара дар боғ буд. Ё намози шомро хонда, болои шолчаи зери каппа кӯрпачаро партофта, болишти пахтагиро таги сараш монда, ситораҳои осмонро наззора мекард. Шаб салқину моҳтоб нисф пур карда буд. Бобо, ки рӯзи дароз даруни боғ беист кор кард, эҳтимол хаста шуд, ки зуд хобаш бурд. Чӣ қадар хоб рафт, ҳудаш намедонист. Садои сулфаи марде хоби ширини ӯро халалдор кард.

-Бобо хезед, ин манам - Хоркаш.

Бобо хеле ҳушёрхоб буд. Фаврӣ баъди шунидани овоз чашмашро во карда аз ҷояш нимхез шуду дар моҳтобшаб Хоркашу Саидро шинохт. Ҳарду болои кӯрпача нишастанд. Чун ҳарвақта аввал Хоркаш ба гап даромад:

-Бобо, ин сафар мо бо супориши Латиф ва қумандон Аслиддин омадем. Мақсад аз сафари мо чист? Мо дастур гирифтем, ки тавассути шумо се рӯз пас ба ҳамин роҳ, ки хеле беҳатар аст, Абдуманнонро ба Тоҷикистон баргардонем. Дар ин хусус ба ғайр аз ману шумо ҳеҷ кас бояд, ки пай набарад. Ёро қабул мекунад, ба хонаатон мебаред. Ҳамин ки дар маркази ҷумҳуриятон маскан гирифт, сипас мо барои ӯ мухобираву пул ва дигар васоили лозимиро тавассути шумо таъмин менамоем. Сараввал бигузор Зардӣ ёро истиқбол гираду роҳбаладӣ кунад. Дар оянда бошад, тамоми супоришотро ба ӯ мерасонед ва дархостҳояшро бо мо дар миён хоҳед гузошт. Бори дигар таъкид мекунам, ки дар бораи силоҳ ягон кас ба ғайри мову шумо нафаҳмад. Фаҳмидӣ бобо?

-Бале медонам, Хоркаш нагуфта намонад, ки Абдуманнон ҳам дар ин бора набояд огоҳӣ ёбад?

-Э, бобо ӯ аллакай медонад!

-Чӣ хел?

-Дар сафари пешина бо мо омада буд-ку!

-Ҳе, ҳамон ҳамроҳи сеюмат, ки шикорчӣ гуфтӣ-а?

-Бале, ӯ ҳамон Абдуманнон аст, ки мо барои шинос кардан оварда будем.

-Пас чаро он дафъаи омаданат кӣ будани ёро пинҳон доштӣ?

-Муқаррароти сарвар ҳамин тур буд. Ин сафар, ки онҳо иҷоза фармуданд, мо ёро бо ту ошкор кардем.

Хоркаш инро гуфту аз кисаш як бастаи долларро бароварда ба бобо дод.

-Бобо, шояд, ки ту сазовори ҷоизаи аз ин ҳам калон бошӣ.

-Э, Хоркаш, ман барои тӯҳфа хидмат надорам, - хоксорӣ намуд бобо.

-Не бобо, дар зиндагӣ заҳмати одамӣ бояд қадр шавад, - гуфт Хоркаш. - Дар ин ҷо даҳ ҳазор сӯм. Бигиру костагиро рӯзгоратро рост кун, бобо.

Бобои Карим дигар баҳс накарду онро гирифта, таги болишт монд. Пас аз гуфтугузори Хоркаш ва Саид аз ҷояшон бархеста, бо бобо худохофизӣ карданду дар моҳтобшаб ғайб заданд. Бобои Карим то аз чашм дур шудани онҳо аз пушташон нигоҳ карда монд.

Ӯ болои ҷойгаҳаш дароз кашид. Дер боз хобаш набурд. Андеша меронд, ки хайрият Абдуманнон пайдо мешавад. Ҷони бобо ҳам меосояд. Аз як муаммои сарбаста раҳо меёбад. Аз ҷояш хесту милтиқи шикориашро аз пеши ҷойнамоз гирифта, таҳорат намуд ва хуфтанро хонду боз болои ҷойгаҳаш дароз кашид. Боди форае, ки аз ҷониби дарё мевазид, ришу рӯи боборо гӯё сила мекард. Даре нагузашта хобаш бурд.

БОЗГАШТ

Бобо дар асоси мувофиқаи бо кормандони беҳатарӣ ҳосилшуда дар мошини Шариф Абдуманнонро аз хонааш гирифта, бояд то хонаи усто мебурд. Рӯзи қабули ӯ Шариф дар хонаи бобо ба ҳайси писари тағои ӯ, ки аз Кӯлоб меҳмонӣ омада буд, ҳозир мешуд. Бобо бошад, Абдуманнонро ба Шариф ҳамчун корманди матлубот, ки барои бастанӣ шартномаи хариди қоқмева омадааст, муаррифӣ месохт. Ҳасан гаштаву баргашта дар иштироки Аламшоҳ Аҳмадов рафтори шартӣ бобову Шарифро аз онҳо талаб мекард, то ки ягон хатое содир накунад. Ҳасан боварӣ дошт, ки бобову Шариф кайҳо боз як узви ба ҳам пайвастанд. Баъди итми-

нон ҳосил намудан ба муваффақияти амалиёт ӯ аз утоқи кори Шариф ҳаққи ширу қаймоқашро гирифта, ба онҳо хайру манзур карду баромада рафт.

* * *

Вазир Ҷамолов ва Ризвоновро даъват карда, онҳоро бо барқияи аз Кӯлоб расида шинос намуд ва амр дод:

- Тамоми чораҳоро бинед, ки ин палид аз даст наравад. Дар назорат бошад. Куҷо меравад, бо кӣ робита дорад. Тез нагиред. Имконият диҳед, ки озод гардад. Гӯё, ки мо дар бораи ӯ ҳеҷ чизро наметонем. Хадамоти пайгирон шабу рӯз ӯро дунболагирӣ кунанд. Ҳамзамон эҳтиёт шавед, набояд ӯ аз ин чизҳо бохабар бошад. Дар хориҷа ӯ як сол мулло - имом набуд. Фикр мекунам, ки ӯро хононда, омода намуда, фиристодаанд. Назоратро аз худи Бодомак оғоз кунед. Дар ҳар як даҳ-дувоздаҳ километр ходимон якдигарро иваз намоянд. Фаҳмо!

-Бале, рафиқ генерал, - гӯён ҳарду якбора ҷавоб доданд.

-Ягон илова ё пешниҳод ҳаст?

Ҷамолов рӯ ба генерал овард:

-Рафиқ генерал, мо парвандаи ҷиноиро баъди оне, ки муқаррар мекунем Абдуманнон баргаштааст, аз нав боз мекунем.

-Майлаш, масъалаҳои мурофиавиро худатон ҳал кунед. Дар робитаҳои мухобиравӣ барои фош нашудани сирри амалиёт амр кунед, ки ҳама номи амалиётро истифода баранд. Фикр мекунам, ки ҳоло мафҳуми «Каждум» аз ёдатон нарафтааст, - бо оҳанги шӯхӣ гуфт вазир.

Воқеан, қариб аз ёдам равад. Аз Маскав аз ҳамкасбони худ аз Хадамоти разведкаи берунии Федератсияи Россия маълумот расид, ки гумоштаи онҳо дар Покистон, дар машқгоҳи муҷоҳидин як нафар шахрванди Тоҷикистонро вохӯрда-

аст, ки баъди гузаштани даври омӯзиш дубора ба Афғонистон ва аз он ҷо ба Тоҷикистон баргаштааст.

- Яқин, ки Абдуманнон аст – бедудилагӣ гуфт Ҷамолов

- Бидуни шакку шубҳа, - омирона ва бо лабханд илова кард вазир.

Ҷамолов ва Ризвонов ба ҳамдигар нигоҳ карда табассум намуданд, вале чизе нагуфтанд. Ҳарду рухсати баромадан гирифта, аз утоқи раис берун омаданд.

МЕҶМОНИ НАВ

Аз рӯи маслиҳати пешакӣ бо афғонҳо бобо дар сари бог аз пагоҳ боз интизорӣ мекашид. Қарибиҳои соати чори рӯз аз ҷониби дарё Хоркаш, Саид ва шахсе, ки ўро Хоркаш Абдуманнон гуфта буд, ба каппаи бобо омаданд. Баъди салому алейк Хоркаш расман ҳамсафараширо муаррифӣ сохт:

- Бобо, ин фард Абдуманнон аст.

- Хуш омадӣ додарам, - ҷониби ў нигариста гуфт бобо, - албатта, ёру диёрро ёд кардӣ. Ба ин сарзамини аҷдодӣ хеле пазмон шудагистӣ. Хоки Ватан азиз аст. Хуб кардӣ бачам, ки омадӣ. Туро фарзандону хешу ақрабоят хеле ёд карданд. Ман ҳамин хел туро мебарам, ки ягон нохалаф хабар наёбад. Барои эҳтиёт ягон ҳуҷҷат дорӣ. Бо номи аслии худат омадӣ?

Абдуманнон бо ишораи тасдиқ сар ҷунбонид. Бобо бо Хоркашу Саид худоҳофизӣ кард ва ба ў ишора кард, ки борхалтаашро гирифта, аз дунболи мӯйсафед шавад.

Абдуманнон борхалтаашро гирифта, аз паси бобо ба мотосикл савор шуд. Бобои Карим бо як чолокӣ муҳаррики мотосиклро ба кор андохта, чанги роҳи кӯҳиро ба фазо хезонда, ҷониби деҳа меронад.

Наздикиҳои хуфтан, ки аллакай деҳаро зулмоти торикӣ

пахш карда буд, онҳо ба ҳавлии бобо даромаданд. Дар ҳавлӣ Абдуманнон мошини тамғаи «Жигули»-ро дида, аз бобо пурсид.

-Ин мошин аз они кӣ?

Бобо гӯё, ки шаб наменида бошад, ба мошин наздик шуду бо овози нимғурма ҷавоб дод:

-Э, ин мошини тағобачаи ман аз Кӯлоб. Ягон кор баромадагист. Ту омадан гир, ман туро ба ӯ корманди «Тоҷикматлубот» гуфта, шинос мекунам. Ба фикрам, ки омаданаи ҳам айнаи муддаост. Пагоҳии барвақт моро ба Восеъ мебарад. Аз роғузарҳо дида, барои мо ӯ беҳтар аст.

Абдуманнон, ки то андозае ваҳмзада шуда буд, баробари шунидани ин суханҳои бобо дилаш таскин ёфт. Ҳарду болои айвон баромаданд. Аммо аз меҳмон хабар набуд. Бобо аз кампираш пурсид:

-Шариф дар куҷост?

-Ӯ шуморо суроғ кард, - бо кашиши ба худ хос мад кашида ҷавоб дод зани бобо. - Ма гуфтам, ки бобо дар боғай. Хай, майлаш гуфту ба хонаи духтараш рафт. Мошини ҳамича дар ҳавлӣ то пагара гуфт меиста.

-Хай, очаш ягон чой-пой кун. Дастархон андоз, баъд фарёдуш мекунем.

Бобо ва меҳмон дастҳояшонро шуста, болои гилему кӯрпачаҳои долони айвон нишастанд. Кампир даррав дастархон ороста, косаи қаймоқу чурғотро овард. Тез чойро дам карду аз бобо пурсид:

-Мардак, шӯрбо кашам.

-Ман намехӯрам, барои меҳмон биёр, - гуфт бобо.

Кампир дар як коса хомшӯрбо овард. Абдуманнон коса-ро пеш кашид ва аз ҷӣ бошад, ки аз чашмонаш ашк рехт. Ба машомаш бӯи хӯроке, ки ҳамеша модараш мепухт, расид. Ёди модар, ёди зану бачаҳо якбора гулӯгираш кард. Ӯ лаҳ-

зае пол шуд. Бобо, ки одами рӯзгордидаву зирак буд аз ин вазъияти меҳмон пай бурд, вале халал нарасонд. Абдуманнон бо баҳонае борхалтаашро кушода, рӯмолчаашро бароварду чашмонашро пок кард. Рӯмолро ба гарданаш партофта, аз нони болои дастархон як бурдаашро шикаста, ба дидаҳояш молиду баъд онро хоида фурӯ бурд. Ҳаяҷоне, ки ўро пеш аз гузаштани симхори марз зер карда буд, боз чун як сол пеш вучуди ўро фаро гирифт. Ў дарунакӣ мегирист. Агар бобо дар наздаш намешуд, ҳунгос карда гиря мекард. Ларзиши баданашро шаб панаҳ карда буд. Туғёни вучудаашро бобо бо тамоми ҳастияш эҳсос мекард. Вале чунин вонамуд, ки ҳеҷ чизро намефаҳмад ва дар рӯшноии чароғи хираи шаб чашмонаш нағз намебинанд. Абдуманнон оҳиста-оҳиста ба худ омаду ба хӯрдани хомшӯрбо пардохт. Ў чунон бо завқ меҳӯрд, ки гӯё дар умраш аввалин бор шӯрбо меҳӯрда бошад. Баъди хӯрдани хӯрок ў оҳиста ба гап даромад:

-Бобо, фикр мекунам, ки дар бораи ман маълумот дорӣ. Чунки аз фаҳмидагиям ҳамаи тафтишу таҳқиқҳоро тавассути худат карданд. Ман намехостам, ки дур аз Ватан бошам. Аммо зиндагӣ маҷбур кард. Ҳамаи силоҳҳое, ки худат пинҳон кардӣ, ман ба ивази қарзе, ки дар қимор бой дода будам, овардам. Онҳоро мефурӯшаму қарзҳоямро меканам. Бо худам як каме пул ҳам овардам. Розӣ бошӣ, як ҳиссаашро медиҳам.

-Не, не бачам, ба худат насиб кунад. Ба ман дар ин қишлоқ пул чӣ лозим, - гӯён бобо аз гирифтани пул саркашӣ кард.

-Абдуманнон кейс-атташери кушод, таппонча, диктафон ва чанд майда-чуйдаро як тараф монда, як китоби «Қуръон»-ро ба бобо ҳадя кард.

- Бобо ин чопи Покистон аст, қимати хуб дорад.

-Ҳо, ана ин чизро мегирам, бачам, аз пул дида бароям ин авлотар аст.

Бобо аз ҷояш хеста, Қуръонро гирифт ба дидаҳояш молида болои кӯрпачаҳо монд. Абдуманнон бо нигоҳи ҷиддӣ ба бобо таъкидан арз намуд:

- Бобо номи ман барои шумо Абдумалик. Ин ба хоҳири нигоҳ доштани сирри махфии робитаҳои ману шумо бо афғонҳост. Вақте ки ҷоямро гирифтам, тавассути шумо ба Хоркаш робита карда, якҷоя кор мекунем. Усто ва Пирӣ дар оянда аз бозӣ бадар мешаванд. Боқимондаи супоришҳо баъд. Ҳоло биё хоб мекунем. Меҳмонатро таъкид кун, ки пагоҳӣ баъди намози бомдод моро то Восеъ барад. Шумо хонаи усторо, ки нишон додед, худатон пас мегардед ва омодаи робита мешавед.

-Майлаш бачам, шабат хуш. Ман рафта Шарифро таъкид мекунам, ки пагоҳӣ барвақт биёяд.

Бобо ҷароғро хомӯш карду баромада ба суроғи Шариф рафт. Шариф ўро дар хонаи ҳамсоя интизор буд. Ҳарду маслиҳат карданд, ки соати шаш ба роҳ мебароянд. Бобо ба хонааш баргашта, хоб рафт.

ТАЪКИБ

Гурӯҳи кории пайгирҳо аллакай вақти ба Ҳасан таъинкардаи Шариф дар нуқтаҳои муайяншуда мавқеъ гирифта буданд.

Субҳи барвақт бобо ва Абдуманнон пас аз адои намози бомдод сари дастархон нишастанд. Шариф ҳам айнаи муддао расида омад. Аллакай кампир ширчойро пухта, тайёр карда буд. Шариф бо овози баланд фарёд кард:

-Э янга, тез ягон чиз дошта бошӣ, биёр, ки дер шуд. Ман бояд соати ҳашт дар Кӯлоб бошам.

-Ҳозир миёрум, ширчой тайёрай, - аз ошхона садо баро-

вард зани бобо.

-Янга ман дар ин гармӣ ширчай намехурум. Ай биним хун мерава. Агар дошта бошӣ чурғотум биёр ё маска.

-Шариф, чурғоти полонда дорум, – аз дари ошхона сар бароварда гуфт кампир.

-Ёфтӣ янга, миқозуш гармай.

-Ина, ҳозир Шариф.

Кампир косаро ба назди Шариф овард. Баъди ноништо ҳама омин карда, аз ҷой хеста ба мошини Шариф нишастанд. Шариф муҳаррикро ба кор дароварда, аз ҳавлӣ баромада ба шоҳроҳи Чила - Кӯлоб даромаданд.

Пеш-пеши онҳо як мототсиклист аз деҳа баромада, ба мошини онҳо роҳ доду ҳудаш аз қафо шуд. Вақте ки мошини Шариф ба нишебӣ расид, мототсиклист дар гардиши роҳ истода, хабар дод:

-Якум, якум. Ман чорум. «Каждум» дар автомашинаи «Жигули» ба самти шоҳроҳи Сарчашма-Душанбе ворид шуд. Якум. Маро чӣ хел фаҳмидӣ?

-Чорум, чорум ман туро нағз фаҳмидам. Объект ба шоҳроҳ двромад. Ман ўро қабул мекунам. Охири алоқа. Чорум охири робита.

Ҳангоме ки «Жигули»-и Шариф ба гардиши роҳи Кӯлоб-Душанбе расид, мошинро ба тарафи чап – ҷониби ноҳияи Восеъ гардонид. Жигулии тамғаи 07 аз мошини Шариф фосилаи муайян гирифта, аз қафои он хатсайр гирифт. Дар ин мошин Ҳасан ва Аламшоҳ нишаста буданд ва дар сурати сар задани ягон ҳолати фавқулодда онҳо аз рӯи нақшаи амалиёт бояд Абдуманнонро дастгир мекарданд. Он тадбири эҳтиётӣ ба шумор мерафт.

Ҳасан муҳобираро ба даст гирифта, ба мавҷи фазо баромад:

-Чорум, чорум, ман якум, маро мешунавӣ.

-Якум, якум ман чорум, шуморо мешунавам.

-Чорум, ту дар мавқеат ҳастӣ?

-Якум, ман истодам.

-Мавқеатро иваз куну рост ба кӯпруки ноҳия рав. Ман аз қафо худам «Каждум» - ро гусел мекунам. Чорум, чорум фаҳмидӣ?

- Якум, ман шуморо фаҳмидам.

Шариф суръати мошинро аз рӯи 80-90 км дар соат меронд. Ӯ кӯпруки ноҳияи Восеъро аз болои дарёи Ёхсу гузашта, то ҳайкали Восеъ нарасида, ба тарафи чап гашт. То бинои комиссариати ҳарбӣ чанд метр боқӣ монда буд, ки бо хоҳиши бобо мошинро манъ кард. Бобои Карим пешопешу Абдуманнон аз қафо ба тангкӯча даромаданд. Ин тангкӯча рост ба хонаи усто Зардӣ мебард. Бобои Карим аз дур хонаи усторо нишон доду ҳудаш қафо гашта, ба назди Шариф, ки ўро дар мошин интизор буд, баргашт.

Абдуманнон ба пушту пешаш нигоҳ карду ба ҳавлии усто даромад. Дар қарибии хонаи усто, ки имрӯз аз пагоҳӣ сими барқ канда буд, болои симчӯб устои барқ кор мекард. Замоне, ки Абдуманнон ба ҳавлӣ даромад, ўро усто Зардӣ истиқбол намуда, ба хона бурд.

Устои болои симчӯб оҳиста гиребонашро бардошта ба муштарӣ робита намуд: - Якум, якум, ман «усто», ду фаза тайёр шуд (ин маънии онро дошт, ки ду кас вохӯрданд). Барқ, ки омад, боз равшанӣ мешавад (мазмун: агар баромаданд боз ба алоқа мебароям). Маро чӣ хел фаҳмидӣ?

- «Усто», «Усто» назоратро идома диҳед. Ҳозир мошинаи шабакаҳои барқӣ ба наздатон меояд. Ду устои дигар ба ёрдам меоянд. «Усто» вақти гузаштани «Каждум» симои ўро ба хотират гирифтӣ (яъне аксбардорӣ кардӣ)?

- Якум, якум ҳамаашро ба ёд гирифтам.

Дере нагузашта, ба назди симчӯб мошини махсусгардо-

нидашудаи оперативӣ, ки дар паҳлӯҳояш навиштаҷоти русии «Электросеть» дошт, омад. Мошин истоду усто тез вориди он шуд. Аксбардоракро ба дасти эксперт дод. Дар муддати 10-15 дақиқа сурати Абдуманнонро Назар Хосабеков баровард. Ин нусхаи санҷишӣ буд. Равшан баромад. «Усто» аз мошин фаромада, назди симчӯб рафт. Аз мошин як бастаи симро ба назди ӯ монданду бо мошин омадагиҳо ба роҳи худ пас гаштанд. Онҳоро Ҳасан дар назди бинои вокзал интизор буд. Мошинро дар пушти истгоҳи вокзал назди симчӯби барқ манъ карданд. Гӯё, ки онҳо барои таъмир омада бошанд. Як нафар ба симчӯб баромад. Ҳасан бошад, ба дохили мошин. Фаттоҳ аллакай зиёда аз бист суратҳои Абдуманнонро омода сохта, баровард. Онҳоро Ҳасан гирифта миёни мошинаҳои сарнозирони пайгирҳо, ки гӯё барои бурдани мусофирон навбат меистоданд, яктогӣ дода, таъкид сохт, ки то ба охир расидани чорабинӣ гум накунад.

Мухобира садо баровард:

-Якум, якум, ман «усто». Аз ҳавлӣ «3» худаи бо мошини наш «Опел» рақами давлатиаш В 3986 РТ 03 баромада, ҷониби нуқтаи таъминоти сӯзишворӣ рафт.

-«Усто», қабул, назоратро давом диҳед.

-Якум, якум, ман чорум. «3»-ро қабул кардам. Дар нуқтаи таъминоти сӯзишворӣ ӯ ба мошини бензин рехта истодааст. Эҳтимол сафар кунад.

-Чорум, чорум, ман якум, вазифаи ту хулосабарорӣ нест. Назорат аст. Хулосаро суд мебарорад.

-Якум, фаҳмидам, узр.

Усто Зардӣ зарфи сӯзишвории мошинро пури бензин карда, ба бензинфуруш пулашро доду мошинро ба кор андохта, ба хонааш баргашт.

-Якум, ман «усто», «3» ба ҳавлиаш рафт. Ман ба симчӯби сари кӯча меравам.

- «Усто» амал кун.

«Усто» анҷомҳояшро гирифта, ҷониби симҷӯби кӯча равон шуд. Усто мобайни кӯча нарасида буд, ки «Опел» - и «3» аз наздаш гузашт. Объект дар дохили мошин буд.

«Усто» ба алоқа баромад:

- Якум, якум, «Каждум» ва «3» ба роҳ баромаданд.

-«Усто», фаҳмидам, бо чорум бош.

- Ба ҳама, ба ҳама! Ман якум, омода бошед, ки «Каждум» дар роҳ аст. Гузориш диҳед.

Аз дуюм то бистум ҳама гузориш доданд.

Якум боз ба алоқа баромад:

- Ба ҳама, тибқи нақшаи чорабиниҳо «Каждум»-ро то хонааш мебарем. Гузориш.

Боз ҳама аз омодагӣ ахборот доданд.

Усто Зардӣ аз ҳавлиаш баромада, дохили маркази ноҳия якчанд кӯчаро гузашта, аз мошин мефаромаду атрофро омӯхта, боз ба дигар кӯча меронд. Эҳтимол ӯ барои муайян намудани пайгирон ин корро мекард. Дид, ки ҳеҷ кас ӯро думболагирӣ надорад, ба шоҳроҳи Кӯлоб-Душанбе баромада, бо суръати 80-90 км дар як соат ҷониби Данғара ва аз он ҷо ба Қӯрғонтеппа роҳ пеш гирифт.

Барои хӯроки нисфирӯзӣ ягон ҷо наистод. Қарибҳои соати дуи рӯз ба сероҳаи Сарбанд омада, ҷониби Қӯрғонтеппа гашт. Дар нуқтаи муайян пайгирҳо ӯро ба ҳамдигар месупориданд, то аз мадди назар дур нашавад. Аз маркази шаҳри Қӯрғонтеппа ба роҳи мошингарди Бохтар баромад.

Мухобира ба мавҷи фазо пайваст:

-Якум, якум, ман бистум. «Каждум»-ро қабул кардам. «3» ҷониби Бохтар равон аст.

Ҳасан дар шаҳри Қӯрғонтеппа «Каждум»-ро ба Сафар Каримов – корманди масъули Раёсати амнияти вилояти Хатлон супорид. Каримов аз самти ҳаракат фаҳмид, ки усто

«Каждум»ро хонаи домулло Пирӣ мебарад. Ба ҳамин хотир пайгирон роҳи Бохтарро то хонаи Пирӣ зерӣ назорат гирифта буданд.

Усто Зардӣ меҳмонро рост ба хонаи Пирӣ бурда, мошинро аз дарвоза дароварда, дар саҳни ҳавлӣ қарор дод.

Пайгирон ҳама интизорӣ мекашиданд. Аз гармии ҳавои тобистони водии Вахш ҷои панаҳ набуд. Пайгирон ба тасфи гармӣ нигоҳ накарда, дар нуқтаҳои ба онҳо боваркардашуда пайи иҷрои вазифаҳои хизматӣ буданд. Торикии шаб оҳиста-оҳиста ҳама ҷоро фаро гирифт. Чароғҳои хонаи Пирӣ фурузон шуданд. Вале аз хати минбаъдаи сафари меҳмонон хабар набуд. Баъди соати дувоздаҳ Каримов дар ҷои ноаён дидбонгоҳ монду дигаронро барои истироҳат фирис-тонд. Маълум буд, ки Пирӣ устову «Каждум»-ро шабона нигоҳ дошт.

БОЗ КОР ОҒОЗ ШУД

Субҳ аллакай тамоми ваколатҳояшро истифода карда, зулмоти торикиро дарронд. Каримов ба алоқа баромад:

- Ба ҳама, ба ҳама. Ҷобаҷо мешавем. Корро оғоз мекунем.

Аллакай ҳамаи ходимони шӯъбаи пайгирии вилоят дар мавқеъҳояшон буданд. Тибқи нақша баъди аз нуқта баромадани «Каждум» ўро то ҷойи лозимӣ бурда, сипас ба пайги-рҳои кумита месупориданд.

Соати ҳафти пагоҳӣ дарвозаи ҳавлии Пирӣ кушода шуду аз он ҷо «Опел»-и усто ба кӯча баромад. Дар паҳлӯи Зардӣ Абдуманнон менишаст. «Опел» бо роҳи калон ба маркази шаҳр, аз он ҷо тавассути роҳи бозор ба шоҳроҳи Қўрғонтеп-па-Душанбе баромад.

Гуруҳҳои пайгир ба хулоса омаданд, ки «З» объектро ба

Душанбе мебарад. Аммо ғайричашмдошт Зардӣ назди вокзал мошинро дошт. Абдуманнон берун баромад. Дар дасташ борхалта набуд. Зардӣ мошинашро пас гардонида ба роҳи Қӯрғонтеппа –Кӯлоб баргашт. Ёро пайгирҳои гурӯҳи фаврӣ қабул карданд.

Абдуманнон рост ба даруни бинои вокзал даромада, ба назди кассаи чиптафурӯшӣ рафт. Баъди хариди чипта аз буфет як шиша лимонад хариду болои ҳарак нишаста, як қулт-як қулт нӯшид.

Садои баландгӯяки вокзал мусофиронро огоҳ сохт:

- Аз мусофирон эҳтиромона хоҳиш мекунам, ки касоне чипта доранд, ба автобуси рақами 21-23 А 01 РТ, ки ба самти шаҳри Душанбе ҳаракат мекунад, даромада, ҷойҳои худро ишғол кунанд.

«Каждум» аз ҷояш хеста, аз дари пеши автобус вориди салон шуд. Бо амри Каримов корманди оперативии шӯъба ҳам ба автобус даромада, дар паҳлӯи Абдуманнон ҷой гирифт. Баъди ҷобаҷо шудани мусофирҳо автобус ба роҳ даромад.

Сафар Каримов бо Зафар Ғафуров ва ду нафари дигар дар автомашинаи ходими Бозрасии давлатии автомобилӣ аз дунболи автобус баромаданд. Ба ронанда амр шуда буд, ки то вокзали шаҳри Душанбе дар ягон истгоҳ манъ накунад. Соати ёздаҳи рӯз автобус дар назди автовокзали Душанбе қарор гирифт.

Абдуманнон аз автобус баромада ба истгоҳи таксиҳо рафт.

Дар тамоми дидбонгоҳҳо, ки пайдошавии ӯ имконият буд, садои амри сардори ситоди Вазорати амният Рамазон Ризовов баланд шуд:

- «Зухал», «Ситора», ман сифр як («Зухал» - вазир, «Ситора» - Ҷамолов буданд) «Каждум» дар остона аст ва меҳ-

ҳад, ки қуттӣ гирифта равад (инҳо аломатҳои шартӣ буданд, яъне ки ӯ таксӣ гирифта меравад).

- Пайгирҳо ӯро таҳти назорат гирифтанд. Ба қуттӣ нишаст. Дунболагирон мераванд. Дар назди бинои вокзали роҳи оҳан қуттиро нигоҳ дошта фаромад. Вориди бино шуд. Аз издиҳоми назди кассаҳои чиптафурӯшӣ гузашта, ба таҳхона даромада ба боғочхона рафт. Кейс-атташери кушода, як қабза пулро ба кассааш андохту кейсро ба қуттӣ маҳкам намуда баромад.

- Сифр як, сифр як! Ман дуюм!

- Дуюм, сифр як дар робита, «Каждум» ба қуттӣ даромад. Қуттӣ ба роҳ баромад.

- Дуюм, ман сифр як, сифр як, чӣ хел, мешунавӣ?

- Сифр як, сифр як нағз мешунавам.

- Ба ҳамаи суроғаҳое, ки «Каждум» меравад, пайгиронро монед, ки фаврӣ аниқ кунанд. Дар ҳолатҳои фавқуллода гузориш диҳед.

- Сифр як, сифр як, фаҳмидам.

Наздикии меҳмонхонаи Душанбе Абдуманнон дар тарафи рости кӯча таксиро дошта, бо ронанда роҳкироро дода, қониби истгоҳи троллейбус рафт. Дар троллейбуси рақами 7 «Обшорон-Комбинати равшанбарорӣ» нишаста, дар истгоҳи назди мағозаи «Моҳи нав» фууромад. Пушту пешашро нигоҳ карду ба дохили мағоза рафт. Маълум буд, ки ӯ пайгирҳоро муайян карданист. Баъди даҳ - понздаҳ дақиқа аз мағоза баромада, қониби бинои чорашёнаи истиқоматӣ раҳсипор шуд. Ба вурудгоҳи якуми бино дохил шуда, баъди фурсате боз берун баромад. Ба гирду атроф нигарист. Боварӣ ҳосил кард, ки таҳти таъқиб қарор надорад. Рост ба даромадгоҳи сеюм рафт. Аз он ҷо то бегоҳ дигар набаромад.

Бо иҷозати Прокурори Генералии ҷумҳурӣ Ғафуров дар иштироки ду одами холис ва Назар Хосабеков дар боғочхо-

наи вокзали роҳи оҳан бо истифода аз хизмати мутахассис ниҳонхонаро кушода кейсро гирифтанд. Бо дастрасии меъёрҳои амалкунандаи қонун тамоми амалиёти тафтишотро гузаронида, ниҳонхонаро маҳкам намуда, кейс-аташери бо худ бурданд.

Қарибиҳои соати нӯҳи шаб Абдуманнон ҳамроҳи як ҷавонзан ба берун баромад. Дар наздикии хона ба таксие, ки эҳтимол онро фармоиш дода буданд, нишаста, ҷониби ноҳияи Ваҳдат рафтанд. Вақте ки таксӣ ба тангкӯча даромад, пайгирҳо ба сабаби ошкор нашудан дар сари кӯча истоданду ба Ризвонов дар робита шуданд. Ё маъкул донист ва таъкид кард, ки Абдуманнон ба хонаи акааш рафтааст. Таксӣ баъди ним соат ба қафо баргашт. Абдуманнон ва ҳамсафараш якҷоя буданд. Онҳо ба ҳамон хонае, ки манзили ҷавонзан буд, баргаштанд. Дар утоқи ошонаи сеюм чароғ равшан шуд.

Таксиро дар назди бинои мағоза нозири БДА боздошт. Дар паҳлӯяш нишаста, фармуд, ки ба бинои бозрасии давлатии автомобилии шаҳр, ки дар кӯчаи Островский 12, ноҳияи Шоҳмансур воқеъ аст, ҳаракат кунад.

Шабона дар ҷаласаи ситод, ки то соати дуи шаб таҳти раёсати Вазири амнияти гузашт, оид ба корҳои ба анҷомрасонидашуда навидҳо шунида шуданд. Ғафуров, ки ба ҳайси роҳбари гурӯҳи тафтишотӣ таъин шуда буд хабар дод, ки ронандаҳои ҳарду таксӣ мавриди пурсиш қарор гирифтанд, соҳиби хонае, ки шаб баъди омаданаи «Каждум» аз Ваҳдат чароғ дар он фурузон шуд, аниқ гардид. Нисбати кӣ ва чӣ кора буданашон таҳқиқ идома дорад. Далелҳо аз боғочхона гирифта шуданд.

Вазир таъкид кард, ки моҳирона корро давом диҳанд. Ҳамаи атрофиёни «Каждум»-ро, бо кӣҳо вохӯрдани ўро аниқ сохта, чора андешанд.

Қарибиҳои соати нӯҳи саҳарӣ аз даромадгоҳ як ҷавонза-

ни тахминан биступанҷсола берун шуд ва сӯи ошёнаи якуми бинои «Моҳи нав», ки он ҷо мағозаи хӯрокворӣ буд, рафта ширу қаймоку нон харид. Ӯ муддате бо фурӯшанда сӯҳбат дошт ва бо лабҳои пуртабассум ба хона баргашт. Ходими пайгир аз роҳбари ситод иҷозат пурсид, ки бо фурӯшанда ҳамсӯҳбат шавад.

Фурӯшанда хеле ширинсухан будааст. Баъди шиносӣ пайгир шӯхиомез пурсид:

-Ҳамин занеро, ки ҳозир аз наздатон рафт, мешиносед?

-Албатта, чӣ буд?

-Не, ҳеҷ гап не. Росташа гӯям як чанд бор дидам. Ба ман писанд аст, касеро намешиносам, ки дар борааш пурсам.

-Шумо мардҳо ҳамаатон як хел, -посух дод зан ишваомез, - Модари ин зан русу падараш тоҷик. Дар ана он бинои чорашёна зиндагӣ мекунад. Номаш Ситора. Бечораи бебаҳт.

-Чаро ин хел мегӯед?

-Як сол пеш ба кадом як корманди савдо зани дуҷум шуда буд. Бечора тақдири бад доштааст. Ҳамон мардаки дар қимор бой дода, ба кучое гурехта рафтааст ё ҳабс шудааст, инашро аниқ намедонам.

-Э хоҳар, дидед-мӣ? Мо рӯзӣ надорем.

-Дар кучо кор мекардааст?

-Дар фабрикаи «Ширин». Аз рӯи баст кор мекунад.

-Хайр, раҳмат ба шумо. Дигар аз дунболаш кашола намешавам. Хотирам ҷамъ шуд.

Аллакай дар ситод тамоми маълумотҳо нисбати Ситора ҷамъ оварда шуда буданд. Фақат пайти муносиб ёфта, ўро пурсидан лозим меомад.

Шаби сеюм ба назди бинои истиқоматӣ мошини «Жигули»-е омад. Аз рӯи рақами давлатиаш аз вилояти Хатлон буд. Ҷавони тахминан биступанҷсола аз мошин фаромад ва рост ба даромадгоҳи биное, ки он ҷо Абдуманнон мезист, ворид

шуд. Баъди се-чор дақиқа ӯ ба назди мошинаш баргашта, савори он дар назди бинои мағоза қарор гирифт. Абдуманнон низ аз пайи ӯ аз хона берун шуд ва дар назди мағоза ба «Жигули» нишаст. Ҳине мошин ҳаракат намуд, пайгирҳо онро дунболагирӣ мекарданд. Сабукрав аз меҳмонхонаи «Душанбе» гузашта, ба самти Ваҳдат пеш мерафт. Пайгирон мошинро то гардиши деҳаи Чуқайшӣ ҳамроҳӣ карданд. Баъди гузориш маълум шуд, ки Абдуманнон ба хонаи ҳудаш, назди зану фарзандонаш меравад.

МАН ГУНАҲКОРАМ

«Жигули» рост ба ҳавлӣ даромад. Болои айвон духтари Абдуманнон, ки аллакай панҷсола шуда буд, марди ношӣносро дида «-оча, оча» - гӯён сӯи хона давид. Абдуманнон дар саҳни ҳавлӣ истода, чӣ кор карданастро намедонист. Меҳост, ки пеш равад, аммо ёрои рафтан надошт. Хаёлотӣ айёми гузашта паҳнои сарашро фаро гирифтанд. Худашро гунаҳкор медонист, ки чӣ қадар бадбахтиҳоро ба сари ин хонадон овард. Чӣ гуна рӯзгори хуше доштанд бо Моҳира.

Аз тарафи танӯрхона ҳамсараш Моҳира намудор шуд. Баробари дидани Абдуманнон тозон ба назди ӯ омад. Аз марди бегона шарм дошт, вагарна худашро ба оғӯши шавҳараш мепартофт ва аз гиря дилашро холӣ мекард.

Моҳира бо чашмони гиряолуд ба шавҳараш салом дода, ба хона даромад. Абдуманнон сархам аз писараш пурсид:

- Салимҷон, - гуфт Моҳира, - дар хонаи бибиш. Соҳибҷамол ҳамин ҷо.

- Соҳибҷамол аз ман гурехт, - бо таассуф хабар дод Абдуманнон

- Ба хона дароед, баъди ягон ним соат унс мегирад. Як

сол зиёд шуд, ки шуморо надидааст.

Абдуманнон ба ронанда, ки дар назди дарвоза меистод, рӯ овард:

-Исмат, биё, ба хона дароём.

Моҳира кӯрпача партофта, дастархон ороост. Таом тайёр шуд. Бо хоҳиши Абдуманнон Моҳира сари дастархон нишасту Соҳибҷамол сари зонуи модар. Абдуманнон чолокона Соҳибҷамолро аз сари зонуи завҷаш гирифта, ба бағалаш шинонд. Соҳибҷамол оҳиста-оҳиста одат кард. Баъди муддате бо як лаҳни ширини кӯдакона пурсид:

-Дадаҷон, шумо дигар намегурезед?

-Не, бачем, ман ҳеҷ вақт нагурехта будам. Кӣ гуфт, ки ман гурехтам.

-Дар кӯча дугонаҳоям ба ман меғӯянд, ки дадаи ту гуреза, аз хонаатон гурехтааст.

Абдуманнон ба Моҳира нигарист. Моҳира мақсади ўро фаҳмид:

-Ин овоза дар деҳа аз рӯзе, ки шумо рафтед, пайдо шуд. Ҳар кас ҳар хел гап мезанад. Бачаҳоро кӯдакҳои ҳамсоя таъна мекунанд. Барои ҳамин писарамонро ба хонаи бибиш фиристодам. Ё бисёр ғам меҳӯрад.

-Хайр, занак ғам нахӯр. Қарзҳоямро баробар мекунаму дигар шуморо зери бори маломат намегузорам, -гиря Абдуманнонро гулӯгир мекард, - ба хонаи акаам рафтам, модарам набуд. Хостам, ки ўро бинам, гуфтанд, ки Файзобод хонаи апаам рафтааст.

Моҳира дар бораи вафоти хушдоманаш ба Абдуманнон чизе нагуфт. Дар асл кампир ним сол пеш бандагиро ба ҷо оварда буд.

-Акаам ба ман ҳам як ҳафта пеш ҳамин гапро гуфта буд, - сухани ҳамсарашро тақвият бахшид Моҳира.

-Хайр баъзе корҳо мондааст, ҳамонҳоро анҷом диҳам,

баъд рафта хабар мегирам, -гуфт Абдуманнон, -Ҳа як чизро пурсам. Маро баъди рафтаним накофтанд?

-Як моҳ баъд аз рафтаним кормандони амният пурсиданд ва ду- се расмро омада аз хона бурданд, - гуфт Моҳира.

-Аз ин мебарояд, ки ман дар кофтукобам.

-Аз эҳтимол дур нест, - гуфт Моҳира.

-Хайр, Моҳира, мо меҳезем.

-Аққалан шаб намеистед?

-Як - ду кор мондааст. Ба итмом, ки расондам, баъди ду - се рӯз бармегардам. То ин вақт писарам - Салимҷонро ба хона биёр.

Абдуманнон аз кисааш як қабза пул ба Моҳира дароз намуд:

-Ин ҷо панҷ ҳазор доллар. То омадани ман дар рӯзгор сарф кун.

Моҳира пулҳоро гирифт боз ашк дар чашмонаш чарх зад. Абдуманнон хайру манзур карда, Соҳибҷамолро бардошта аз пешонааш бӯса карду ба мошин ништа ба ронанда фармуд:

- Исмат, ҳай кун.

Чун аз ҳавли баромаданд ба Исмат фармуд, ки тавассути ағбаи Чормағзак ба ноҳияи Восеъ мераванд. Аз назди кӯпруки дарёи Ваҳдат Исмат ба тарафи чап – ҷониби Кӯлоб гашт. Пайгирҳо аллакай онҳоро дар Себистон интизор буданд.

БОЗ ГУРЕХТАН ЛОЗИМ

Абдуманнон дар тайи чанд рӯзи ба ватан баргаштанаш аз тамоми корҳои гузашта дарунакӣ афсӯс меҳӯрду месӯхт. Аммо барояш пул лозим буд. Ӯ боварӣ пайдо кард, ки дар

кофтукоб қарор дорад. Қарор дод, ки аз фармоишгарон пул талаб намуда, боз як бори дигар аз қаламрави ҷумҳурӣ берун хоҳад рафт.

Бегоҳӣ ба хонаи бобои Карим расиданд. Бобо нав аз боғ омада, баъди адои намоз, дароз кашида, дам мегирифт. Садои мошинро шунида, сарашро бардошт.

-Бобо, ҳастед шумо?

Бобо соҳиби овозро шинохт:

- Э, биё, биё пазмон кардӣ, на хату на хабар. Бача, безътиқод будай.

Абдуманнон ба Исмат фармуд, ки даруни мошин ўро интизор шавад.

-Бобо ин мактубро ба Хоркаш диҳед, то ки дар ду - се рӯз ҳал кунанд, Баъди чор рӯз ман хабар мегирам. Агар ягон супориш набошад мо бармегардем, -гуфт Абдуманнон.

Онҳо ба пойтахт бозгашт намуданд, дар назди мағоза Абдуманнон аз мошин пойин омаду Исмат роҳашро идома дод. Кормандони бозрасии давлатии автомобилӣ барои баланд намудани суръати ҳаракат мошини ўро боздошта, ҳуҷҷатҳояшро гирифта, фармуданд, ки аз қафои онҳо биёяд.

Бобо ва Шариф бо Ҳасан вохӯрда, мактуби Абдуманнонро кушода бо мазмунаш ошно гашта, тавассути Аламшоҳ бо дастрасии меъёрҳои тафтишот протокол тартиб дода, сипас ба бобо бозпас доданд, то ҳини вохӯрӣ бо Хоркашу Саид ба онҳо расонад.

Нисбати мактуб ва дархостҳои Абдуманнон ба марказ барқия фиристода шуд ва ҷавоб омад:

Махфӣ

№1

Ба Сардори гурӯҳи
фаврии Вазорати
амнияти ҚТ дар
ш.Кӯлоб
полковник Ғоибов М.

«Дар ҳолати иҷрои дархостҳои «Каждум» аз ҷониби фармоишгаронаш Хоркаш ва Саид дастгир карда шаванд. Имконият диҳед, ки дар ин чорабинӣ бобо ҳам бошад ва гӯё, ки онҳоро якҷоя ба ҳабс мегиранд.»

Сардори Раёсати тафтишоти
Вазорати амнияти ҚТ
полковник Н. Қамолов

Дастурамал ва усули ташкили чорабинӣ бо бобо маслиҳат шуд. Ҳасан фармуд, ки вохӯрӣ дар хонаи бобо баргузор гардад. Аз рӯи маслиҳат бобои Карим дар боғ бо Хоркаш ва Саид вохӯрда, мактубро дода, арз дошт, ки баъди се рӯз онҳоро шабона дар хона интизор аст.

ҲАР ОҒОЗ АНҶОМ ДОРАД

Хонаи бобо дар паҳлӯи мактаб буд. Рӯзи шанбе гурӯҳи «Набат» дар синфхонае шабона мавқеъ гирифт. Вазифаи он дастгир намудани афғонҳо буд. Аз рӯи гуфти бобо афғонҳо бо худ силоҳ доштанд. Рамзи огоҳкунандаи оғози амалиёт хомӯш шудани чароғи долони бобо таъин гашт. Дар ҳамин

лаҳза «Алфа» бояд гумонбаршудаҳоро дастгир менамуд. Ҳамзамон бо боздошти афғонҳо дар Душанбе ҳамвора Абдуманнон низ дастгир мешуд.

Соати сеи шаб Ҳасан ба саҳни ҳавлии мактаб баромад. Ё дид, ки чароғи долони бобо хомӯш гашт. Оҳиста ба сардори гурӯҳ Хуршед Пиров гузориш дод, ки амалиётро сар кунанд. Бо фармони Хуршед Пиров аъзои гурӯҳ барқвор худро ба ҳавлӣ гирифтанд. Шаш нафари онҳо оҳиста ба дари даромад наздик шуда, якбора дарро кушода даруни ҳуҷра ҷаҳиданд. Хоркаш хост, ки аз паҳлӯяш автоматро гирад, вале фурсат наёфт. Дар як миҷча задан дастҳои Саид, Хоркаш ва боборо баста ҳар сеяшонро қатор шинонданд. Муфаттиш Аламшоҳ Аҳмадов ва Ҳасан дар иштироки ду одами холис ба азназаргузаронӣ шурӯъ карданд. Аз борхалта 13 кг героин, як миқдор доллари амрикоӣ, як мухобара, даҳ адад таппончаи тамғаи «ТТ» ёфт шуд. Ду автомате, ки Хоркаш ва Саид бо худ доштанд, ҳамчун далели шайъӣ мусодира шуданд. Ҳар кадоми онҳоро дар алоҳидагӣ ба мошинҳо шинонда, ба шӯъбаи амнияти ноҳияи Ҳамадонӣ барои пурсиш бурданд. Боборо бошад, Ҳасан ба мошини худаш шинонда, ба шӯъба овард.

Бо амри Ҷамолов гурӯҳи дуҷоми «Алфа»-и Кумита низ барои дастгир намудани Абдуманнон омодаи амал шуд.

Маълумот расид, ки Абдуманнон чипта харида, тавассути поезд ба Русия рафтанист. Вақте аз Кӯлоб дар хусуси анҷоми муваффақонаи амалиёти якум ба раиси кумита гузориш расид, Ҷамолов Ғафуровро даъват намуда, амр дод:

-Зафар, амалиётро оғоз кунед. Беҳтараш, ки аз рӯи имкон дар кӯча номаълум дастгир кунед!

Гурӯҳи кофтукоби тафтишотӣ дар назди бинои мағозаи «Моҳи нав» қарор дошт. Абдуманнон аз хона баромада ба таксие, ки фармоиш дода буд, нишаст. Аз баромадгоҳи яку-

ми мағоза се тан аз «Алфа» оҳиста таксиро ихота намуда, аз ду тараф дарҳоро кушода, ду нафарашон Абдуманнонро дар миёна гирифта, нишастанд. Сеюмӣ паҳлуи ронанда нишаст. Аз атрофиён ҳеҷ кас пай набурд. Таксӣ рост ба ҳавлии Вазорат ворид шуд. Дарҳои мошинро кушоданду Абдуманнонро ба ошёнаи якуми бино - Раёсати тафтишот бурданд.

Нурсайд Ҷамолов дар дафтари корӣ худ ва ҳамкоронашро ба Абдуманнон шинос намуд:

- Ман, Нурсайд Ҷамолов - сардори Раёсати тафтишоти Вазорати амнияти Тоҷикистон, ин кас полковник Ризвонов - сардори Раёсати контрразведка, шахсе, ки дар муқобилат нишастааст, майор Ғафуров - сармуфаттиш оид ба корҳои махсус. Парвандаи ҷинӣ нисбати шумо дар дасти ӯст. Агар хато накунам, шумо Саидов Абдуманнон, зодаи қишлоқи Чуқайшии ноҳияи Ваҳдат, соҳиби ду фарзанд, боз давом диҳам...

- Лозим нест, рафиқ полковник, - гуфт бо ҳаяҷон Абдуманнон, ки дар дақиқаҳои аввал худро бой додани набуд, ман худам ҳамаашро ботафсил мегӯям. Аммо пеш аз ин, савол дорам:

- Марҳамат!

- Сабаби ба ин идора овардани ман дар чист?

- Шумо ҳоло ҳам намедонед? - пурсид Нурсайд Ҷамолов.

- Мебахшед, мумкин, ки саволро нодуруст мондам, аниқтараш пурсиданиам, ки тақдири ояндаам чӣ мешавад?

- Инаш ба ҳуди шумо вобаста. Илоҷи сарнавиштатон дар дасти худатон.

- Маро бо чӣ айбдор мекунед?

- Шумо ҳоло айбдор не, гумонбаршудаед, - ба гуфтугӯ ҳамроҳ шуд Ризвонов.

- Ман ҳуқуқ дорам, ки адвокат дошта бошам?

- Албатта, - посух дод Зафар Ғафуров.

- Агар иҷозат бошад, худам нишондод медиҳам, - нақли бофтаашро ба миён гузоштани шуд Абдуманнон.

- Ихтиёр доред, - далолат намуд Нурсайд Ҷамолов.

- Як сол пеш бо оилаам гапамон гурехту, - ба нақли худ ҳусни оғоз бахшид Абдуманнон, - қаҳр карда аз хона баромада рафтам. Аз вокзали роҳи оҳани Душанбе чипта харидаму ба Тошканд сафар кардам. Ҳамон ҷо дар Чирчиқ як ҷӯраам дар заводи самолётбарорӣ кор мекард. Пешаш рафтаму аз ӯ илтимос намудам, ки ёрӣ диҳад, то ягон ҷо кор ёбам. Гуфтам, ки то ба қадри иззатам расидани оилаам ҳамин ҷо мемонам.

- Ин кай буд?, - пурсид Ғафуров.

- Тобистони соли гузашта.

- Шумо он ҷо чанд вақт мондед?

- Як сол.

- Кай баргаштед?

- Се рӯз шуд.

- Аз рӯи нишондодҳои Боқӣ шумо як сол пеш дар қимор бой додед. Ин ҳақиқат аст?

- Ин ҳамон Боқии чекчини бозор бошад? – худро ба нодонӣ зад Абдуманнон.

- Аз мо мепурсед, - ҷавобан гуфт Нурсайд.

- Ҳа, мебахшед. Як вақт бо онҳо қиморбозӣ мекардам, - ноилоҷ эътироф намуд Абдуманнон.

- Ҳамсаратон Моҳира Саидова гуфтанд, ки шумо пеш аз рафтан ба он кас хабар додаед, ки қарздор шудед ва барои ҳамин муваққатан аз хона меравед. Оё гуфтаи ҳамсаратон дуруст аст?

- Бале, рафиқ полковник. Ман фаромӯш кардам, сабаби ҷанҷоламонро бо ҳамсарам нагуфтам. То андозае гуфтаҳои Боқӣ ва Моҳира дурустанд. Мақсади сафари ман ҷамъовари маблағ ва бозпас додани қарз буд.

- Гумонбаршуда Саидов!, - гуфтугӯро аз маҷрои асли берун норафта, бар асли ҳақиқат пойбанд доштани хост Ҷамолов, - мо далелҳое дорем, ки бар хилофи гуфтаҳои шумоянд. Шумо то ҳоло сарфаҳм нарафтед, ки қиноят содир кардед.

- Мебахшед, чӣ хел қиноят? – худро ба нодони зад Абдуманнон.

- Марҳамат бо ин протокол шинос шавед.

Абдуманнон бо протоколи пешниҳоди суратҳо шинос шуда, он ҷо баёноти шоҳид - корманди истиғоҳи обкашонии ноҳияи Панҷ, ки дар расм шинохтани чеҳраи марзшиканро тасдиқ намуда буд, бодикқат хонду дилаш якбора таҳ зад. Ба хоҳири пӯшида нигоҳ доштани ғалаёни сарди вучуди худ об пурсид:

- Агар иҷозат бошад, як култ об барои нӯшидан иҷозат медиҳед.

Полковник Ризвонов дар пиёла аз графин об рехта, ба ӯ дод. Абдуманнон, ки дар ҳаяҷони саҳт буд, обро нӯшиду дар ҷавоб ба теги нигоҳҳои ҷавобҷӯёнаи кормандони амният чӣ гуфтанаширо надонист:

- Мебахшед, ки ҳар гуна андешаҳо ҳалал расонида истодаанд, ки фикрамро ҷамъ созам.

- Шумо саросема нашавед, - таҳдорона гуфт Ризвонов, - Мо дар болои сахнаи театр қарор надорем, ки ҳунарнамоӣ кунем. Ин ҷо мақомоти бехатарӣ аст ва сухан дар бораи қиноят меравад. Наход, ки то ҳоло ҳам дарк накарда истодаед?

- Мебахшед, мебахшед. Ҳозир ҳамаашро мегӯям, - норозигии Ризвоновро эҳсос намуда, дили ӯро мулоим сохтани шуд Абдуманнон, - Дар ҳақиқат аввалҳои баҳори соли гузашта қиморбозӣ карда, тамоми давлату савлатамро бой додам. Дар аввалҳо бозӣ хуб омад мекард ва бурдҳои калон доштам. Вале дар кучое, ки бурд ҳаст, бе бохт намешавад. Охири дафъа мо бо «лигаи оӣ» - бозӣ кардему он ҷо хона-

амро ба бозӣ гарав гузоштам ва мутаассифона, онро бохтам. Омад накард. Онҳо пул талаб карданд. Ман вақт пурсидам ва ба ҳамин хотир ба хулоса омадам, ки ба Афғонистон меравам. Он ҷо ҷанг рафта истодааст ва ба ягон гурӯҳ шомил шуда меҷангаму маблағ, ки ҷамъ кардам, бармегардам. Муддати се - чор моҳ дар Толиқон будам. Барои муҷоҳидини афғон обу хӯрок мекашидам ва қумондони онҳо вақти баргаштанам бист ҳазор пули амрикоӣ дод. Баъди се ё чор моҳ баргаштаму қарзхоро, ки даҳ ҳазорро ташкил мекард, баргардонидам. Вақте фаҳмидам, ки дар кофтукоб ҳастам, ба Тошканд рафтам. Ман дар ҳақиқат гунаҳкор ҳастам. Дигар илоҷ надоштам. Агар имконият бошад, ба хоители фарзандонам маро бубахшед ва ҷазо надихед.

- Додан ё надодани ҷазо ин ваколати суд аст на аз мо, - гуфт Нурсайд Ҷамолов.

- Шумо дар кадом минтақа марзи давлатиро шикастед?, - пурсид Ғафуров.

- Аз дидбонгоҳи 12-ум. То оғози субҳ гузаштам.

- Чаро пушноки рафтед?

- Барои он ки сарҳадбонҳо фикр кунанд, ки марзро аз Афғонистон вайрон карда, ба ҳудуди Тоҷикистон омадаанд.

- Чӣ хел шуморо бе ягон санҷиш ба гурӯҳи муҷоҳидин шомил карданд?

- Рафиқ майор, инашро намедонам.

- Шумо ҳини бозгашт аз кадом минтақа ба ҷумҳурии ворид шудед. Расмӣ ё ғайрирасмӣ?

- Ман боз тавассути ҳамон дидбонгоҳи 12-и ноҳияи Панҷ ғайрирасмӣ баргаштам.

- Чаро ба ягон мақомот муроҷиат накардед.

- Росташ, ки тарсидам. Ҳозир, ки диламро ҳолӣ кардам, худро хеле сабук ҳис мекунам. Дигар тақдири ман дар дасти шумост.

- Не домулло, тақдири шумо дар дасти қонун аст.

Баъди омода кардани протоколи пурсиш Нурсайд Ҷамолов фармуд, то Абдуманнонро баранд.

ТАЛВОСА

Бинои маҳбас. Ғафуров ҷузъдонашро монду ба назди сардор омада хоҳиш намуд, ки чой дам кунанд. Худаш аз нонвойхона ду нони гарму қаймоқ ҳамроҳ оварда буд. Ҳамаи онҳоро болои миз гузошта, чойники чойи нав дамкардашуда ва пиёлаҳоро наздаш гузошт. Дастурамал ба дасти маҳбусҳо додани ашъи шишагин, оҳанӣ ва дигар лавозимоти сахту буррандаро қатъиян манъ менамуд.

Ӯ гӯширо бардошта, аз назоратчиӣ навбатдор хоҳиш кард, ки Саидовро ба утоқи панҷум биёранд. Дар кушода шуду назоратчӣ иҷозати ворид шудан пурсид.

- Марҳамат, дароед, - гуфт Зафар.

Назоратчӣ якум ба утоқ даромаду аз пушташ Саидов ва баъди ӯ назоратчиӣ дуюм.

Саидов гузашта дар пушти миз нишаст. Зафар ба назоратчиён миннатдорӣ изҳор намуд. Онҳо баромада рафтанд. Зафар ҷониби Абдуманнон Саидов нигоҳ карда, таклиф намуд, ки ягон чиз хӯрад. Худаш аз қояш хеста нонро шикаст ва қаймоқи дар пиёла бударо ба назди ӯ монд. Абдуманнон ҳеҷ интизори чунин муомилаи хуш набуд. Таи ду - се рӯзе, ки ҳабс шудааст, нигарон буд, ки кай ӯро шиканча мекарда бошанд. Ӯ тасаввур дошт, ки шиканчааш мекунанд, аммо ба ҷои он муомилаи хубро дучор омад. Обу нону хӯрок медиҳанд. Духтур аз саломатиааш хабар мегирад. Дар он тарафи дарё ба ӯ гуфта буданд, ки маҳбасхонаи амният бадтар аз зиндони амир аст, он ҷо азобу шиканча мекунанд. Барои ни-

шондод гирифтани симҳои барқдорро истифода мекунам. Аз ин мебарояд, ки ин гапҳо дурӯғанд. Риштаи ҳаёлотӣ ўро таклифи Зафар бурид.

- Абдуманнон шарм надор, гир ягон чиз хӯр.

Зафар нонро шикаста, ба пиёлаи қаймоқ зада хӯрд. Абдуманнон аз чунин шеваи муносибат худро озод ҳис намуда, пиёлаи чойро нӯшиду аз қаймоқу нон ҳам рӯ натофт. Пас аз поёни субҳона Зафар ба қояш нишаста, қоғазхоро аз ҷузъдон берун овард:

- Оқои Абдуманнон, корро сар мекунем.

Абдуманнон бо ишораи сар аломати ризоият намуд.

- Ин хел бошад, баъди чанд рӯз ба шумо айб эълон карда мешавад ва метавонед, ки адвокат гиред.

- Ҳатман адвокат мегирам, - қафаси синаашро пеш оварда садо баровард Абдуманнон.

- Мо аз бародаратон хоҳиш мекунем, то дар ин кор кӯмак кунанд.

- Илтимос фақат ҳамин корро накунед, ки онҳо дар бораи омадани ман намедонанд, - ба илтиҷо даромад Абдуманнон.

- Дар таксӣ магар ҳамроҳи маъшуқаатон Ситора Каримова ба хонаи бародаратон нарафта будед?

- Рафта будам. Хонаи худам ҳам рафтам. Фикр доштам, ки шумо дар ин хусус намедонед, - Абдуманнон тадриҷан рамуз мегирифт, ки аз ҳамаи ҳаракату амалҳои ӯ кормадони амният бохабаранд, - Ситора бошад, дар асл маъшуқа неву зани дуҷоми ман буд. Ҳоло ҳамроҳ зиндагӣ намекунем.

- Чӣ хел, баъди аз Афғонистон баргаштан чанд рӯз дар хонаи ӯ зиндагӣ кардед.

- Ҳа, баъди аз Афғонистон баргаштан дар хонаи Ситора будам, - иқрор шуд Абдуманнон.

- Бори дигар таъкид мекунам, ки аз рафтори шумо дар тафтишот бисёр чизҳо вобастагӣ дорад. Пеш аз ҳама, мӯҳла-

ти ҷазо. Шумо ҷиноятро содир кардед. Чаро намехоҳед, ки ҳақиқатро гӯед, - қотеъона суол кард Зафар.

- Рафиқ муфаттиш он чӣ ки медонам, гуфта истодам. Баъзе чизҳоро аз ҳаяҷони зиёд фаромӯш мекунам.

- Аз Афғонистон бо худ чӣ хел ашёву лавозимот овардед?

- Якчанд китобҳои динӣ, бист ҳазор доллар. Дигар ҳеҷ чиз надоштам.

- Дар боғочхонаи вокзали роҳи оҳан ягон чиз нагузоштед?

- Ба фикрам, ки не.

- Аниқтар ҷавоб гӯед.

- Не, надоштам.

- Марҳамат ба ин суратҳо шинос шавед. Онҳо бо иҷозати прокурор аксбардорӣ шуданд. Баёноти ронандаи таксӣ Умаров Ҳаётро низ хонед. Ё шуморо то вокзали роҳи оҳан бурда буд. Чӣ гуфтание доред?

- Дар ҳақиқат, ин дуруст аст. Хостам, ки пулҳоро ҳамон ҷо пинҳон кунам, вале аз райъам гаштам. Тарсидам, ки ягон кас медуздад. Бо ҳамин мақсад он ҷо будам.

Ғафуров ба назоратчи занг зад ва фармуд, ки муфаттиш Аламшоҳ Аҳмадовро ҷеғ занад. Аламшоҳ бо ҳамроҳии Назар Хосабеков ҳозир шуданд. Дар ҳузури онҳо Ғафуров аз Абдуманнон пурсид:

- Шумо бо худ кейс-атташе доштед?

Саидовро лаҳзае ҳаяҷон зер кард. Ё мадори сухан кардан надошт. Қатраҳои арақи сард пешонаашро пахш кард. Забонаш ба комаш мечаспид. Шиддати ҳаяҷонашро фуру бурда, худро ба даст гирифт:

- Не, кейс-атташе надоштам.

Ҳолати зоҳирии Абдуманнонро мушоҳида намуда, Зафар қотеъона гуфт:

- Аз рӯи хулосаи экспертӣ дар болои кейс ва дастаки он изи паи ангуштони шумо ёфт шуданд. Худи эксперт ҳам ҳамин қост. Фаттоҳ бо хулоса ӯро шинос кунед!

Фаттоҳ хулосаро барои шиносӣ ба назди Абдуманнон гузошт.

- Дар асл ин кейс аз онӣ ман аст, - ба ҷуз иқроршавии рӯирост барои Абдуманнон илоҷи дигар намонда буд.

- Дар дохилаш чиҳо доштед?

- Пистолети тамғаи «ТТ», диктафон.

- Баъди аз Афғонистон баргаштан ба тарафҳои ҷануби кишвар сафар доштед?

- Ҷануб ин кадом ноҳияҳоанд?

- Кӯлоб, Восеъ, Ҳамадонӣ ва ғайра.

- Не, ман дар он тарафҳо шинос надорам.

- Шоҳид Собиров Исмаи баёнот доданд, ки бо Шумо ҳамон тарафҳо сафар дошт. Марҳамат ба гуфтаҳои шинос шавед.

Абдуманнон баъди шиносӣ чунин гуфт:

- Дар ин дунё ба ҳеҷ кас боварӣ кардан лозим набудааст. Ҳамин бача ҷияни худам. Пеш аз ба Афғонистон рафтан якчанд рӯз дар хонааш будам.

- Шумо ба хонаи кӣ рафтед?

- Як марди ношинос буд.

- Рафиқ Аламшоҳ Аҳмадов протоколҳо бо шумоянд?

- Бале, рафиқ майор.

Саидов боз безобита шуд.

- Пешниҳод кунед як қисматашро .

- Марҳамат, - гуён Аламшоҳ якчанд протоколу суратҳоро, ки дар рӯзи дастгиркунии Хоркашу Саид сабт карда буд, ба Саидов пешниҳод намуд. Ӯ даррав Хоркашу Саид ва боборо шинохт. Даступо хӯрд. Пеши чашмонашро сиёҳӣ зер кард. Забонаш лол гашт. Лабҳои ӯро ғӯш намекард.

данд. Об пурсид, об доданд. Гиря гулӯгираш кард.

- Маро бубахшед, роҳгум задам, - гуноҳҳои худро шустани мешуд Абдуманнон, - Ба ман вақт диҳед, ки дар ду рӯз ҳамаи гуноҳҳои содиркардаамро ба шумо навишта кунам. Ба ман қоғазу қалам лозим.

- Марҳамат, хоҳиши дилат, - гуфт Зафар.

Назоратчиён Абдуманнонро бурданд. Ғафуров аз сардори маҳбас Хурсанд Неъматов хоҳиш намуд, ки ба Абдуманнон қоғазу қалам диҳанд.

СИРРИ ТАФТИШОТРО ЭҶТИЁТ КУНЕД!

Аллакай ҳар бегоҳӣ гузаронидани ситод ба ҳукми анъана даромада буд. Ситод таҳти раёсати Нурсайд Ҷамолов мегузашт. Натиҷа ва чорабиниҳоеро, ки даҳлат ё дастгирии кумита лозим мешуд, бо раиси кумита мувофиқа мекарданд. Дар дигар ҳолатҳо масъалаҳо дар ситод ҳаллу фасл мешуданд.

-Хоркаш ва Саид ҳам аз ноҳияи Ҷамадонӣ ба маҳбасхона оварда шуданд. Нурсайд аз Зафар пурсид:

- Айбномаро тайёр кардед?

- Бале, рафиқ сардор.

- Як бор қарорро барои шиносӣ биёред. Эҷтиёт шавед, ки ин ду нафар иштирокчиёни асосии парвандаанд. Ҳар як сухани Саидов рад ё тасдиқшавиаш ба онҳо вобастагӣ дорад.

Сипас Нурсайд боз аз Зафар пурсид:

- Ба гардан намегирад. Ҳеҷ иқрор намешавад.

- Бисёр дар мавқеи саҳт истодагарӣ дорад. Барои ҳар як иқроршавӣ ҳатман далел пешниҳод кардан зарур меояд. Далелро, ки пешниҳод кардед, бебаҳс фаврӣ тасдиқ меку-

над. Ба ҳар ҳол бо риояи қонунҳои амалкунандаи ҷумҳурии айбномаро таҳия кардем.

- Тайи сӣ соли охир, - сухани тобеашро тақвият дод Нурсайд, - дар таҷрибаи тафтишоти сохторҳои бехатарӣ ин қабил парванда набуд. Сирри тафтишотро эҳтиёт кунед, ки фош нашавад. Аз рӯи маълумотиҳои фаврие, ки ба даст овардем ҳар хел гурӯҳҳо ҳаракат доранд, ки ин корро ба манфиати худ истифода баранд. Кӯшишҳои додани пора ҳам шуда истодаанд. Ба ин мақсад маблағҳои зиёде ҷудо шудаанд. Се рӯз пеш худи Саидов барои ба доми худ гирифтани назоратчиёни маҳбас кӯшиш намуд. Барои ба берун аз ҳудуди маҳбасхона баровардани мактуб ӯ даҳ ҳазор доллар ваъда кард. Хушёр бошетон. Ин ҳам бахти мо, ки назоратчи одами поквичдон будааст. Хаёл накумед, ки дар атрофи шумоён кор намеkunанд. Онҳо ҳар як хатои шуморо, ки содир мекунед, истифода менамоянд.

Сипас ҷилави суханро Рамазон Ризвонов гирифт:

-Таъкиду роҳнамоиҳои Нурсайд Ҷамолов бисёр бамаврид аст. Вақте ки дар хонаи усто Зардӣ кофтукоб мегузаронидем, як гурӯҳ аз муридҳояш бетартибиҳо намуданд. Онҳо аз ҳеҷ монеа намеҳаросанд. Ҳадафҳои ифротгароёна доранд. Мубориза мебаранд, рақобат мекунанд. Барои ҳамин як бори дигар таъкид кардан аз ғоидаи ҳолӣ нест. Воқеан, пурсиши усто Зардӣ чӣ натиҷа дода истодааст, - ба муфаттиши масъули ин кор Раҷабалӣ Рустамов рӯ овард Ризвонов.

- Аз дирӯз кор бурда истодаем. Баъзе пешравиҳо ҳаст. Нисбати Зардӣ, бобои Карим, домолло Пирӣ нишондод пешниҳод карданд. Ӯ худаш сарвари ҳаракати ифротии ҷануби кишвар будааст. Аз гуфти ӯ ин ҳаракатҳо аз фидоӣ оянда таркиб ёфта будаанд, ки дар фурсати мувофиқ мусаллаҳ шуда, барои ба даст овардани аҳдофи худ мубориза мебаранд. Чунин аст маълумоти кӯтоҳ дар бораи усто Зардӣ.

Нисбати домулло Пирӣ, ки роҳбари ҷабҳа ё ҳаракат мебошад, таҳқиқ давом дорад.

БА ТАҚДИРАМ ТАН ДОДАМ

Рӯзи нӯҳуми ба ҳабс гирифтани Абдуманнон. Ба хотиरे, ки қонун ин мӯҳлатро даҳ рӯз муқаррар намудааст, Ғафуров бо иштироки адвокат Ниёз Сафаров нисбати гумонбаршуда айб эълон кард.

Баъди ба итмом расонидани чораҳои муурофиавӣ Абдуманнон аз Зафар хоҳиш намуд:

- Адвокатро, ки гуселондед, маро қабул кунед.

Зафар Ғафуров назоратчиро хонд ва хоҳиш намуд, ки то баргаштанаш бо Саидов бошад. Худаш якҷоя бо адвокат баромада ба дидбонгоҳи назоратии маҳбасхона рафт. Ғафуров қафо баргашта ба утоқи корӣ омад. Ба назоратчӣ изҳори ташаккур карду худаш ба курсӣ нишаст. Абдуманнон акнун хеле ором шуда буд, соддатар карда гӯем пай бурд, ки бар ҳукми тақдир истодагарӣ аз имкон берун аст.

- Ростӣ гап ҳамин, ки рӯзгори хуб доштам, - ба нақли тӯлонии худ шурӯъ намудӯ, - бо ҳамсарам хушбахттарин ҷуфт будем. Аз мактаби миёна сар карда бучулбозиву қиморбозиро дӯст медоштам. Дар байни рафиқонам дар ин ҷода як сар боло будам. Техникӯми савдоро бо баҳои аъло хатм намудам, лек ҳамвора қиморбозиро давом медодам ва аллакай дар давраи онҳо маро эътироф мекарданд. Дар идораи матлуботи ноҳия, ки кор мекардам, даромади хуб доштам. Моҳе як маротиба дар шаҳри Душанбе дар бозиҳо ширкат меварзидам. Бурдҳоям бисёр буданд. Бохтҳо аслан аз зимиғистони соли гузашта сар шуданд. Умуман, ҳамагон сол бароям соли бебарор буд. Хонаву дарамро ба бозӣ мондам. Омад

накарду онҳоро бохтам. Шариконе, ки бозиро ба онҳо бохтам шарт карданд, ки дар муддати як моҳ бист ҳазор доллар пул диҳам ё ин ки хонаро супорам. Намедонистам, ки ин давра гуруҳхое ташкил шуда буданд, ки мақсади бо роҳи табодулот ба сари ҳокимият омаданро доштанд. Агар шумо зид набошед, дар оянда ҳама рухдодҳои аз сар гузаронидаамро ҳамон тарзе, ки буд, баён мекунам.

- Ман розӣ, - гуфт Зафар, - Фақат чизи шударо аз рӯи асли воқеияташ нақл кунед. Ҳаминро бояд гӯем, ки Хоркашу Саиду бобову усто Зардӣ ҳама ҷабс шуданд.

Абдуманнон ин хабарро бе ягон воқуниш қабул намуд. Аз ботинаш маълум буд, ки ӯ аллакай ба тақдир тан додааст.

- Ман ҳам тахминан дарк мекардам, ки ин муаммо мантиқан ҳамин хел ҷамъбаст мешавад. Агар то як вақти муайян дастгир наменамудед, ҳудам ҳис мекардам, ки таҳти назорат ҳастам. Сари мақсад меоём. Ба воқеияти сарнавишти ман, ки бо дасти хеш бар хилофи амри дил талх сохтам, гӯш фаро диҳед.

ТОРИ АНКАБУТ

Шиносҳоям - Латиф ва Зариф моҳи майи соли гузашта баъди бохти калон дар қимор ба Душанбе даъватам карданд. Дар кӯчаи Чехов вохӯрдём. Вақте суроғи ҳавлиро ёфта, даромадам, он ҷо якчанд нафари бароям ношинос ҳузур доштанд. Ҳавлии кӣ буд, то ҳоло намедонам. Латиф аз дарвоза маро дида, ба пешвоз омад:

- Даро, Абдуманнон. Моро хеле интизор кардӣ.

- Акаи Латиф, то аз тангкӯчаву паскӯчаҳо гузашта хонаро ёфтам, ки як соат вақт гузашт.

-Ҳеҷ боке не. Асосаш ҳамин, ки омадӣ. Аз ин мебарояд, ки масъулият дорӣ.

-Ман дар ягон марҳилаву замона дудилаву буздил набудам. Дар сар тоқӣ дораму ҷавонмардам, - гуфтам дар ҷавоб.

-Воҳима нақун, Абдуманнон. Гапи бисёр як хара бор. Аввал қарзро бидеҳ, баъд калон гап зан. Номи калону шахри вайрон. Ё то охирҳои моҳи май қарзҳоро меканӣ ё ин ки хонаву даратро мегирам. Дар ин бора се- чор рӯз пеш дар ҳавлиат назди оилаат мо гап зада будем. Ту худат медонӣ, - омадани маро дида, ба сӯҳбат ҳамроҳ шуда гуфт Зариф.

-Акои Зариф, ин маблағ як доллару ду доллар нест, ки ман ба зудӣ баргардонам. Гап дар бораи бист ҳазор меравад. Аққалан камтар вақт лозим.

Марди ришдори миёнаумре, ки аз ҳама боло нишаста буд ва бо ӯ боэҳтиромона сари ҳар сухан «устод, устод» гуфта мувоҷиат мекарданд, ба сухан даромад.

-Домулло Зариф, чаро шумо ўро ин қадар саҳт гирифтед. Ман ба ӯ роҳи осони ҳалосиро аз қарз меёбам.

-Чӣ хел роҳ будааст? - тоқат накарда пурсидам.

-Саросема нашав, батафсил ҳамаашро мефаҳмонам. Бародарҳоятро, ки узви ҳаракати моянд, нағз медонам. Онҳо тавсия доданд, ки роҳи ягонае, ки шуморо ба ростӣ ҳидоят мекунад ва аз қиморбозӣ ҳалос мешавад, ин ҳамкорӣ бо мост.

-Чӣ хел ҳамкорӣ ва шумо кистед? - пурсидам ман.

-Дар вақти зарурӣ ҳамаашро мефаҳмонем. Фақат ба мо забонхат медиҳед, ки агар лозим шавад, ҷонро ҳам дар ин ҷода фидо мекунед. Мо туро ба содир намудани ҷиноят далолат намекунем.

-Розӣ ҳастӣ?

-Агар, ки ба фоидаи ман бошад чаро-не! - аз пайдо шудани роҳи бозпас додани қарз қувват гирифта, ҷавоб додам.

-Латиф марҳамат бигзор дар ин дафтар забонхат нави-

сад.

Латиф дафтарро кушоду ба дастам дод.

- Чӣ нависам?

- Нависед, ки қону қисмамро фидои ҳамин ҳаракат мекунам ва имзо.

Забонхатро навишта, зери он имзо гузоштам. Ҳамон мард бароям чанд муқаррароти ҳатмиро пеш гузошт:

- Ба ҳамсаратон гӯед, ки барои пардохти қарзҳо як муддат ғайб мезанед ва воҳима нақунанд. Бародарҳоятон оиди ин масъала медонанд. Ба ягон милиса ариза барои кофтукоби шумо наменависанд. Баъди ду рӯз шуморо қиянатон Исматулло аз Қўрғонтеппа омада мебарад. Дар ҳолати пурра иҷро намудани супоришҳои дарпешистода авфномаи қарзҳоро мегирад.

Рӯзи дигар болои кати долон дароз кашида фикр мекардам:

-Инҳо чӣ гуна одамонанд? Ҳаракаташон кай ташкил ёфта бошад? Ва чӣ хел ҳаракат? Чаро муддати дароз бо тавсияи акаҳоям махсус ба давраҳо кашола карда мебуданд, ки бой диҳам. Хайр вақт ҳамаашро нишон медиҳад.

«Жигули»-и Исмат аз рӯи таъини пешакӣ субҳи рӯзи дигар омад.

Моҳира Исматро дер боз надида буд, пурсупоси гарм намуд:

Ҳа, Исматҷон нағз ҳастӣ? Келин саломат ҳастанд? Дер боз намеой. Қаҳр кардӣ ё ягон саги бегона початро газид.

-Не, янга, ҳамааш дуруст. Баҳор, корҳои деҳқонӣ, ташвиш бисёр, - баҳона пеш овард Исмат.

Моҳира хост чой дам кунад, вале Исмат нагузошт:

-Янга, сари қадам даром гуфта омадам. Ҳозир меравам.

Вақте ки Моҳира дур шуд, Исмат оҳиста ишора кард:

-Тағо, амр шуд, ки шуморо ба Қўрғонтеппа барам. Барои

он ки янгаам аз ман гумонбар нашавад, дуртар рафта меистам. Шумо аз пушт баромада меоед. Ё ба мошинаш нишаста рафт.

Моҳира баъди рафтани ӯ аз хона баромада пурсид:

-Исмат рафт? Хайр ҳам нагуфт-е.

-Мумкин, боз гашта меояд, – гуфтам дар ҷавоб.

Оҳиста ба ҷои хоби фарзандонам даромада, аз рухсараҳои онҳо бўсидаму аз ҳавлӣ баромадам.

Ба кӯча баромадаму рӯямро ҷониби хонаамон гардонида, зери лаб чанд бор такрор намудам: Алвидоъ, алвидоъ, то боздид.

Мошини Исмат дар даромадгоҳи кӯча интизори ман буд. Савор шудаму Исматулло ба роҳи калон баромада, ҷониби Душанбе роҳ пеш гирифт. Аз маркази пойтахт гузашта, тарафи комбинати нассочӣ ва аз он ҷо тавассути роҳи комбинати гӯшт ҷониби ноҳияи Рӯдакӣ ва сипас сӯи Кӯрғонтеппа ҳаракат намудем.

Ба хонаи Исматулло омадем. Сару рӯямро шуста, камтар дам гирифтам. Баъди шом бо пешниҳоди Исматулло ба Вахш рафтем. Мошинро дар кӯча назди як дарвоза нигоҳ дошт. Ҳарду ба ҳавлӣ даромадем. Болои айвон ду кас болиштҳоро зери китф монда, қачқаллӯ сӯҳбати гарм доштанд. Чунон саргарми сӯҳбат буданд, ки омадани моро пай набурданд.

- Ассалому алайкум, пирам! – наздик омада даст дод Исмат.

- Э, Исматулло, биё. Дар тафси сӯҳбат беҳабар мондам, - бо Исмат салом намуда, - гуфт марди миёнсоли муллонамо. Шахси дуҷум ҳам аз ҷояш хест.

- Хуш омадед, Абдуманнон, - ба ман муроҷиат карда гуфт соҳиби хона.

Дар аввал ҳайрон шудам, ки номи маро соҳиби хона аз

кучо медонад. Ҳангоме ки рӯи кӯрпача нишастем дар рӯшноии
чароғ хуб зеҳн монда, соҳиби хонаро шинохтам. Ё ҳамон
марде буд, ки дар Душанбе аз ман забонхат гирифт.

-Домулло нағзед. Аҳли байт саломатанд, - ҳолпурсӣ на-
мудам ман.

-Худоро шукр. Канӣ мулло Зардӣ як фотеҳа кунед.

Баъди фотеҳа ҳама омин карданд ва домулло Зардиро
ба ман муаррифӣ кард.

-Исматулло рав бачем, ёрдам кун, хӯрока кашанд.

-Хуб шудааст, пирам, - гӯён Исматулло аз паи овардани
хӯрок рафт.

Домулло бо оҳанги ҷиддӣ ва то як андозае санҷишкоро-
на пурсид.

-Бача, аз аҳдат нагаштай?

-Не, домулло. Қавл, ки додем то охир вафо мекунем, -
гуфтам ман.

-Қанд занед. Дидӣ усто, ман дар интиҳоби одамон кам
хато мекунам. Ту бояд ягон ҳафта дар Кӯрғонтеппа дам гирӣ.
Риш мемонӣ. Баъд Исмат туро ба ноҳияи Панҷ мебарад. Ху-
дат ҷои ба Афғонистон гузаштанатро меомӯзӣ. Мавзеи «Қара-
вултеппа» - ро интиҳоб мекунӣ. Аз он тараф қамишзор би-
сёр аст. Тез меравӣ. Аллакай Зардӣ тавассути муҳобира бо
дӯстони афғонамон робита кардааст. Рӯзи рафтани дар
лаби дарё туро истиқбол карда, ба назди қумандонҳо меба-
ранд. Ба ту як мактуб медиҳам. Онро ба Аслиддин мерасонӣ.
Ту ҷараёни интиқоли маводи муҳаддирро ба роҳ хоҳӣ монд.
Барои ҳаракату муборизаи мо маблағ лозим, маблағи зиёд.
Туро меҳононанд. Барои мо асноди таблиғӣ даркор меша-
вад. Шароит фароҳам омадааст. Фаҳмидӣ Абдуманнон? Ба-
рои мо шумо барин ҷавонони боҳавсала ва бо дилу гурда
лозиманд. Шумо такаюғи имрӯзу ояндаи моед. Акнун навба-
ти мо. Боз камтарак ғайрат лозим. Дар оянда ҳамаи корхое,

ки ба шумо вобастаанд, усто Зардӣ ба ўҳда мегирад. Ин кас муриди ман. Шумо барои он аз ноҳияи Панҷ сарҳадро убур мекунед, ки идораҳои қудратӣ ва ҳифзи ҳуқуқ дар ҳамон ҷо ба таҳқиқу ҷустуҷӯи худ андармон шаванд, мо бошем, пайроҳаро робитаву ҳамкориамонро бо дӯстони афғон дар самти ноҳияҳои Шӯрободу Ҳамадонӣ мекушоем.

Баъди тановули хӯроки шом ману Исмат бозгашт намудем...

Лаҳзаҳои кай ва дар кучо аз марз гузаштани маро шумо аллакай медонед. Аз ҳамин лиҳоз кай ба Покистон сафар карданам ва бо кадом мақсад рафтанамро қисса мекунам.

САФАР БА ПОКИСТОН

Будубоши ман дар Афғонистон тўлонӣ набуд. Маро ба маркази аксулинқилобчиҳои роҳпаймои Покистон фиристоданд. Шабона сарҳади Афғонистону Покистонро гузаштем. Баъди чанд рӯзе дар наздикии Қарочӣ берун аз шаҳр барои дамгирӣ таваққуф кардем. Он қароргоҳи машқу тамрини муҷоҳидин буд.

Роҳбалади ман Абдурахим дохили хаймае шуд, ки дар пештоқи он бо ҳуруфоти арабӣ «Ситод» навишта шуда буд. Аз мобайн на чандон фурсати зиёде гузашт ва ӯ аз хайма ҳамроҳи нафаре, ки дар либоси низомии афсарӣ буд, берун омад. Абдурахим ҷониби ман ишора кард, ки наздик биё. Вақте наздик омадам, Абдурахим ногаҳон бо мушт ба шикамам зада фарёд баровард:

- Ту оҷиз ҳастӣ, ки қат намешавӣ. Э фирории бадбахт, чӣ тур бо қумандони калон муомила мекунӣ?

Аз шиддати дард нафасамро дарун кашида, тоқат кардам. Як лаҳза пас миёнамо роғст намудам. Хуни тоҷикӣ ба

сарам заду худро идора карда натавонистам. Аз ҷоям ҷаҳида аз гардани Абдурахим гирифтаму бо сар ба даҳону биниаш задам. Дар як лаҳза рӯяш хуншор шуд. Ў бо дастонаш рӯяшро дошта, ба замин нишаст.

Чунин ранг гирифтани корро афсар интизор набуд, ки ҳар дуямонро танбеҳ дод:

- Айб аст, ки шумо бо якдигар меҷангед. Ҷои ҷанг майдони набард аст. Абдурахим, ба ту ҷавоб. Ман ин нафарро бо худам мебарам. Биё ба мутар савор шав.

Дар паҳлӯи афсар нишастам. Чанд тангкӯчаву паскӯчаҳоро гузашта, дар назди бинои боҳашамате мошин бозистод. Аз даромадгоҳи бино рост ба утоқи дар ҷониби чап буда ворид шудем. Он ҷо як низомии дигар нишаста буд. Ў аз ман суол намуд:

- Чӣ тур ба ин ҷо афтидӣ?

- Бо тавсияи қумандон Аслиддин, ҷонишини ҳизби исломии Афғонистон ва муовини ӯ Латиф. Ин роҳхати Аслиддин аст, - коғазро дароз намудам.

Ў баъди хондани мактуб сар бардошта, бо муомилаи нисбатан мулоимтар ба ман муроҷиат кард:

- Хеле хуб. Тавсия шудааст, ки ту дар маркази мо таълим гирӣ. Дар набардҳо тибқи иттилооти мо иштирок намудай. Мухобираро аз бар кардӣ. Бо тирпарронӣ ҳам балад ҳастӣ. Ҳамаро, ки аз худ намудӣ, барои ташкили амалҳои азбаркардаат ва сарвари ҷараёни интиқоли маводи муҳаддир ба ватанат меравӣ. Бо мо алоқаро гум намекунӣ. Ба ҳамин шартҳо розӣ ҳастӣ?

-Бале соҳиб! Ман аллакай ин роҳро интихоб кардам. Имрӯз, ки душманони дини ислом мусалмонҳоро мекушанд, чаро, ки мо хомӯш бошем. Шукронаи худованд, ки имрӯз шумо барин ҷоннисорҳо ин қадар ҷаҳд мекунанд. Агар зарурат пайдо шавад, ҷонамро ҳам дарег намедорам, - дар ҷавоб суха-

нони афсарро дастгирӣ намудам.

- Ҷавонмарди ҷасур ҳастӣ. Аз рӯи нақли имрӯз шунидаам баномус ҳам будай. Номус чизи хуб аст. Тарсуй ин хоси занҳост. Ту имрӯз бо ҳамин афсари бо ту омада рафта, ба таълим шуруъ мекунӣ. Он ҷо чечену ўзбакҳо низ теъдоди зиёд доранд. Зуд қарин мегардӣ.

Номи афсареро, ки бо мошинаш маро ба ин бино оварда буд, пурсидам:

- Ё сарвари таълимгоҳ ҳаст, номаш Молик.

Маро дар хайма ҷо карданд. Аслан дар қароргоҳ машқҳои минахобонӣ, усулҳои таркиш, тирпарронӣ ва омӯзиши намуҳои гуногуни тирандозиро меомӯзонданд. Устодон покистонӣҳо, арабҳо ва амрикоӣҳо буданд. Дарсҳо тавассути тарҷумонҳо сурат мегирифт. Шаш моҳ ҳам сипарӣ шуд.

Вақти ба Афғонистон баргаштан ҳуҷҷати хатми маркази таълимии «Лигаи мусулмонҳои Ал-Эмом Абӯ Ҳанифа»-ро гирифтам. Ҳамзамон Молик бароям гуфт:

- Ҳамаи ахбору гузоришҳоятро тавассути Аслиддин ё Латиф мо мегирем. Нақшаи минбаъдаи амалу фаъолиятатро Аслиддин бароят муайян хоҳад сохт.

Хадамоти ҷосусии байниидоравии Покистон забонхат гирифта, ба ман номи рамзии «Абдумалик»-ро доданд. Силоҳ ва дигар лавозимоти ҷосусӣ низ.

Баъди бозгашт ба Афғонистон маро Латиф ва Аслиддин истиқбол намуданд. Ман, ки тарбиятдидаи хадамоти иктишофии Покистон будам, дар симои ин ду шахс наҷотдиҳандагони Тоҷикистонро медидам. Бе ягон сохтакорӣ ба ҳарду таъзим кардам. Аслиддин сӯям қадам ниҳода, саҳт ба оғӯш кашид.

Онҳо ба ман ҳамчун ба умедгоҳи худ бовар доштанд. Дар сангарҳои ҷангҳои ноаёни байни давлатҳо, ки тарҳи онҳоро дар сар мепарвариданд, ман барин чандин гумоштаҳои худ-

ро омӯзонида, омодаи амал сохта буданд. Дар паси ин ҳама фитна хоҷагони покистониву амрикоии Аслиддину Латиф қарор доштанд, ки ҳадяҳои афзуни пулии худро ба ин мақса-дҳо фаровон ирсол менамуданд. Аслиддину Латиф аз сад як ҳиссаи ин маблағҳоро харҷ намуда, боқимондаашро сарфи ишрат ва ҷоҳу ҷалоли худ месохтанд.

-Як - ду рӯз дам бигир, - меҳмонпазирии худро нишон до-данӣ буд инженер Аслиддин, - Латиф! Ду бачаи чордахсола-ро бо ӯ ҳамроҳ кун, ки хизматашро ба ҷо оранд. Гурӯҳи Хор-кашу Саид минбаъд таҳти амри туянд, «Абдумалик». Ҳамаи амру фармонҳои ту бо онҳо амри қонунист. Тарзи гузарони-дани пайса, силоҳ, усулҳои робитаро худат ба онҳо машва-рат кун. Баъде, ки ҷобаҷо шудӣ, дигар чизҳои заруриро та-лаб мекунӣ. Дар он тарафи соҳил бо бобо кор мекунӣ. Ба онҳое, ки туро ирсол карданд, баъди баргаштан вомехӯрӣ ва худат сарвари ҳаракат мешавӣ.

Ту ӯҳдадор мешавӣ, ки интиқоли маводи муҳаддирро ро-ҳандозӣ намоӣ ва амалиётҳои саҳеҳ гузаронӣ. Барои рушди ҳаракати ифротгароӣ талошу кӯшиш намоӣ.

Дар машқҳои муҷоҳидин ҷангиёни зархарид, ки арабу чечен ва ўзбек буданд, маро ихота намуда, суолу ҷавоби зиёдеро радду бадал карданд. Миёни онҳо нафаре аз ҳама зиёд кунҷқобиву рамузфаҳмӣ нишон медод, ки ба гумонам гумоштаи кадом хадамоти кашшофӣ буд.

ПУШАЙМОНӢ

- Рафиқ Гафуров чунин ранг дорад саргузашти ман ва роҳе, ки аз баландӣ маро ба кӯи пастӣ овард, - гуфт Абду-маннон.

- Чаро дар аввал аз ин хусус лаб накушодӣ?

- Ҳам дар Покистон ва ҳам дар қароргоҳи Аслиддин тавсия доданд, ки агар ба даст афтодам, яъне, ки маҳбус шум, марзшиканиро ба гардан бигирам, ҷазояш на он қадар калон аст. Дар байни ду - се сол мебароям. Боз робитаҳоро барқарор карда кор мекунем. Дар хусуси дастурҳои дар Покистону Афғонистон гирифта, бояд ягон ҳарф намегуфтам.

- Аз нишондодҳои усто Зардӣ бармеояд, ки шумо ба хонаи домулло Пирӣ борхалта бурдед. Дар дохили он чӣ буд?, - ҷузъиёти барояш норавшанро аниқ сохтан хост Зафар Ғафуров.

- Аслиддин сад ҳазор доллар дода, таъкид намуд, ки онҳоро ба домулло расонам, то дигар маблағ гуфта, ташвиш надиханд. Ваъда намуд, ки минбаъд маводи мухаддир мефиристад то аз фурӯши он маблағ ба даст оварем. Ҳамаи маблағҳои овардаамро супоридам. Вале мебоист маблағҳоро худам истифода мебурдам ва роҳбариро оҳиста-оҳиста ба даст мегирифтам. Боварӣ ҳосил кардам, ки хато кардам. Афсӯс, ки ба даст афтидам. Ҳоло пушаймонам, вале пушаймонӣ суд надорад. Агар зери бори гарони ин қадар далел намеафтидам, ҳеҷ вақт дар бораи супориши гирифтаам даҳон намекушодам. Ҳис мекунам, ки мо дар остонаи тӯфонем. Рафиқ Ғафуров, як савол дорам.

- Марҳамат.

- Фақат росташро гӯед. Оид ба силоҳҳо ва пинҳонгоҳи маводи нашъаовар афғонҳо ягон чиз гуфтанд.

-Оид ба шаст автомату...

- Не, дигар ман гап надорам, - Абдуманнон пай бурд, ки автоматҳо ва халтаҳои героин низ зери назари тафтишот қарор доранд, аммо гумонашро аниқ сохтани хост:

-Шумо онҳоро гирифтед?

-Бале, онҳо дар анбори моянд, - ҷавоби боварибахш дод Зафар.

-Тақдири ҳамон мӯйсафеди пир чӣ мешавад? – пурсиши дигарро пеш гузошт Абдуманнон.

-Киро дар назар доред? – ҷавобан савол дод Ғафуров

-Боборо.

-Чӣ, дилатон месӯзад?

-Бисёр одами хуб аст. Агар илоҷ бошад, ўро ҷавоб диҳед ва як дархости дигар дорам. Зану фарзандонам, модар ва акаҳоямро иҷозат диҳед, бубинам. Зиёда аз чор моҳ боз тафтишот идома дошт, онҳоро надидаам, пазмон шудам.

-Майлаш, хоҳишатро рӯзи шанбе иҷро мекунем, - розигӣ дод Ғафуров

ГИРЕҲ ДАР ГУЛӢ

Рӯзи шанбе дар утоқи вохӯриҳо Абдуманнон бо зану фарзанд ва акаҳояш дидор дид. Модарашро ҳамроҳи онҳо надида, хавотиромез аз акааш пурсон шуд:

-Очам канӣ?

Акааш оби чашмашро пок карда, гиряолуд парда аз рӯи асрори нухуфта бардошт:

- Очам ним сол баъди рафтани дар фироқи ту кӯр шуду аз дунё гузашт.

Абдуманнон сарашро болои миз монда, аз қаъри дил нолаи ҷонсӯз намуд:

- Оҳ, очам, очам!

Деворҳои бинои маҳбас аз чор тараф «Очам, очам, чам, чам» - гӯён акси садо медоданд...

Саиданвар КАМОЛОВ

Гиреҳ дар гулӯ

Ба матбаа 10.01.2011 супурда шуд. Ба
чоп 22.01.2011 имзо шуд. Андозаи 60 x 84/
32. Қоғази офсетӣ. Ҳуруфи адабӣ. Чопи
офсетӣ. Ҷузъи чопию шартӣ 10,75. Ҷузъи
нашрию ҳисобӣ 10,0. Адади нашр 1000.
Супориши № 28 Нархи шартномавӣ.

Матбааи «Ватанпарвар».

Саиданвар Камолов

Дастпарвари факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. 21 сол дар сохторҳои тафтишотии мақомоти амният фаъолият кардааст. Аз соли 1991 муовини сардори Кумитаи гумрук, соли 1994 муовини вазири амният, соли 1995 вазири амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз моҳи феврари соли 1997, яъне аз рӯзи таъсисёбиаш, раиси Кумитаи ҳифзи сарҳади давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба зимма дошт, аз соли 2002 инҷониб раиси Кумитаи Марказии Ташкилоти ҷамъиятии мададгори мудофиаи Ҷумҳурии

Тоҷикистон, генерал – лейтенант.

Бо орденҳои «Ситораи сурх» ва «Нишони фахрӣ» сарфароз гардидааст. Ходими фахрии органҳои бехатарии давлатии СССР, «Корманди шоистаи Ҷумҳурии Тоҷикистон», аъзои иттифоқи журналистон, узви иттифоқи нависандагони Тоҷикистон. Муаллифи китобҳои «Дар ҳифзи марзу буми кишвар», «Граница», «Сангар», «Бозгашт» ва «Противостояние».

000187605

Китобхонаи миллии Тоҷикистон